

UTRIP

Letnik XXIV
Številka 1
Januar 2016

Glasilo Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

PREDSTAVLJAMO VAM
O referenčnih ambulantah

DELO ZBORNICE – ZVEZE
Medicinske sestre in babice
podpirajo javno zdravstvo,
dostopno vsem

ICN
Frances Hughes imenovana
za novo glavno izvršno direktorico

Posebna ponudba bančnih storitev za člane Zbornice – Zveze

Z Zbornico zdravstvene in babiške nege – Zvezo strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije nas veže partnerstvo, zato lahko tudi vam, njenim članom ponudimo naše storitve po posebnih pogojih in vas povabimo v naraščajočo družino zadovoljnih strank, ki nam zaupajo upravljanje svojega finančnega poslovanja.

Z ugodnim financiranjem izpolnimo želje, s kartico VISA med drugim vas in vašo družino zavarujemo na potovanju, pakete bančnih storitev pa smo prilagodili vašim potrebam in vanje vključili produkte, s katerimi boste poslovali sodobno, hitro in varno.

70 % popust na stroške odobritve kreditov s fiksno obrestno mero

Se odločate za nakup ali obnovo stanovanja ali pa bi ob novem letu vašim najbližjim radi izpolnili

Saša Seliškar, vodja PE Ljubljana Celovška: »Verjamemo, da lahko z osebnim pristopom, konkurenčno ponudbo in kakovostnim svetovanjem, ki ga nudimo našim strankam, uresničimo tudi vašo pričakovanja po ugodnih bančnih storitvah in postavimo temelje za naše dolgoročno sodelovanje.«

posebno željo? Stanovanjski in potrošniški kredit s fiksno obrestno mero, vam omogoča nespremenljive mesečne anuitete celo obdobje odplačevanja, članom Zbornice – Zveze pa ponudimo še 0,3 odstotne točke nižjo obrestno mero v primerjavi z našo redno ponudbo.

Če vam je za nakup novega avtomobila bližje lizing, vam bodo naši svetovalci predstavili oboje, da bo vaša odločitev o najprimernejšem financiranju lažja. Če se odločite za lizing, vam kot članu Zbornice – Zveze za financiranje nakupa pri UniCredit Leasing ponudimo lizing brez stroškov odobritve in znižano obrestno mero, iz vašega transakcijskega računa pri UniCredit Bank pa bodo nakazila za poravnave obrokov lizinga potekala brez nadomestila.

Brezplačno zavarovanje na potovanju s 24-urno asistenco za celo družino

VISA UniCredit Bank prinaša vse, kar potrebujete, na eni kartici. Nakupovanje z njo je enostavno in varno, možno na več kot 29 milijonih prodajnih mest po celem svetu. Plačilo vaše porabe se lahko izvede enkrat mesečno, pri čemer se v 30 dneh obresti ne obračunajo, datum poplačila pa izberete sami (8., 18. ali 28. dan v mesecu). Lahko se odločite tudi za obročno odplačevanje oziroma t.i. revolving kredit saj se 10% celotne porabe na kartici poravna avtomatsko (na mesečni ravni), 90% pa poplačate v poljubnem znesku, delno ali v celoti.

Če nakupujete preko spleta varnost nakupov povečate z uporabo dodatnega gesla »Verified by Visa«, z varnostnim SMS sporočilom pa ste obveščeni o vseh plačilih, opravljenih z vašo kartico, in tako v primeru kraje ali izgube kartice lahko hitro preprečite nadaljnjo

zlorabo. Navdušeni popotniki ali tisti, ki ste službeno veliko v tujini, kot eno uporabnejših prednosti kartice največkrat navedejo tudi brezplačno zavarovanje na potovanju s 24-urno asistenco za celo družino.

Paket bančnih storitev že od 0,50 EUR mesečno

Osnovne in najbolj uporabne bančne storitve smo združili z ekskluzivnimi ugodnostmi v paket, ki smo ga poimenovali Paket&Co. Med drugim vam prinaša izredni limit brez stroškov odobritve, uporabo kartice VISA prvo leto brez stroškov članarine, brezplačne dvige gotovine na vseh bankomatih članic skupine UniCredit, ki je prisotna v 17 državah, ter 3 brezplačne dvige mesečno na bankomatih drugih bank.

Preizkusite nas

Preizkusite UniCredit Bank, prejemnico priznanja najboljše banka v Sloveniji po mnenju EMEA Finance in ugledne mednarodne revije Euromoney ter najbolj inovativne investicijske banke v srednji in vzhodni Evropi po mnenju revije The Banker. V raziskavah zadovoljstva nas že vrsto let uvrščate v sam vrh tudi stranke, tako na področju poslovanja s podjetji kot tudi s prebivalstvom.

Dodatne informacije:

UniCredit Banka Slovenija d.d.
Šmartinska 140, 1000 Ljubljana

Brezplačna telefonska številka:
080 88 00

E-mail: info@unicreditgroup.si

Spletna stran:
[www.unicreditbank.si/
zbornica-zveza](http://www.unicreditbank.si/zbornica-zveza)

Oglasno sporočilo

Dobrodošli v
UniCredit Bank

GLAVNA UREDNICA:

Darinka Klemenc

ODGOVORNA UREDNICA:

Biserka Marolt Meden

UREDNIŠKI ODBOR:

Irena Keršič, Tatjana Nendl, Ksenija Pirš,
Anita Prelec, Veronika Pretnar Kunstek
in Monika Ažman po položaju

NAKLADA:

14.650 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana,
T. 01/544 5480, F. 01 544 5481

TRR Zbornice - Zveze pri NLB, d. d.,

poslovalnica Tavčarjeva, Ljubljana
številka: SI56 0201 5025 8761 480

OGLASI:

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic
in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

T.01/544 5480, F. 01 544 5481

trzenje@zbornica-zveza.si

OBLIKOVANJE IN PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING, d. o. o.,

Opekarska cesta 38, Vrhnika,

T. 01/ 7557-850, e-mail: starling@starling.si

TISK:

SET d. o. o.

SPLETNA STRAN ZBORNICE – ZVEZE:

www.zbornica-zveza.si Utrip (Online)

ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:

utrip@zbornica-zveza.si

SPREMEMBE V VEZI Z NASLOVI

POŠILJAJTE NA:

clanarina@zbornica-zveza.si

ISSN1581-3738

Revija izhaja 9-krat letno.

Datum natisa: 6. 1. 2016

Fotografija na naslovnici: Jani Nendl

UVODNIK

- 4 Nagovor predsednice na prednovoletnem sprejemu Zbornice – Zveze 2015

DELO ZBORNICE – ZVEZE

- 6 Delo Zbornice – Zveze v decembru
- 10 Medicinske sestre in babice podpirajo javno zdravstvo, dostopno vsem
- 11 Razpis za volitve predsednice/ka Zbornice – Zveze
- 15 Nacionalni protokoli aktivnosti zdravstvene in babiške nege: Zdravstvena vzgoja pacienta za samostojno zdravljenje s peritonealno dializo (PD)

AKTUALNO

- 19 Se zdravstvena politika, tudi ob pomoči nacionalne strokovne organizacije Zbornice - Zveze, zaveda potenciala medicinskih sester in babic?
- 21 Obvestilo o izdaji jubilejnega zbornika
- 22 Projekt Vesna - Živeti življenje brez nasilja

INTERVJU

- 24 Tilka Kramer, upokojena babica, po evidenci Zbornice – Zveze najstarejša članica
- 25 Mary Henley, šolska medicinska sestra

EFN

- 27 Zdravstveni in socialni/družbeni ekosistem - raziskava izvajanja

ICN

- 27 Frances Hughes imenovana za novo glavno izvršno direktorico Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN)

PREDSTAVLJAMO VAM

- 28 O referenčnih ambulantah
- 29 Preventiva je boljše kot zdravljenje
- 30 Predstavitev življenja in dela Majde Gorše, dobitnice priznanja Angele Boškin za življenjsko delo 2015
- 32 Kakovost in varnost v operacijski zdravstveni negi in praznovanje 40-letnice organiziranega delovanja operacijskih medicinskih sester

PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA

- 37 Kako skrbeti za duševno zdravje
- 38 Socialno-andragoška metoda zdravljenja in urejanja zasvojenecv ter drugih ljudi v stiski na Oddelku za psihiatrijo UKC Maribor

IZ DRUŠTEV

- 40 Prednovoletna svečanost s podelitvijo najvišjih priznanj za strokovno delo na področju zdravstvene in babiške nege – srebrnih znakov, DMSBZT Maribor
- 45 Svečana proslava ob 40. obletnici delovanja DMSBZT Velenje
- 47 Srebrni znak DMSBZT Novo mesto
- 49 Srebrni znak DMSBZT Gorenjske 2015
- 52 Podelitev priznanj Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana za leto 2015
- 57 Strokovno srečanje in druženje v Domu starejših občanov (DSO) Ljutomer

IZ DELA ZDRAVSTVENIH ŠOL

- 58 Sodobni pristopi poučevanja študentov zdravstvene nege v kliničnem okolju (Celje)
- 61 Klinični mentor – pomemben člen v izobraževanju diplomatov zdravstvene nege
- 62 Aktivnosti študentov Fakultete za zdravstvo Jesenice ob dnevu boja proti AIDS-u
- 63 Kakovostno praktično izobraževanje dijakov srednje šole

ŽIVIMO ZDRAVO

- 64 Iz mleka nikoli ne zraste smreka

PREJELI SMO

- 67 Kaj delajo in kje so danes študentke in študenta 1. generacije univerzitetnega študija zdravstvene vzgoje?

IZOBRAŽEVANJA 67–72

Nagovor predsednice na prednovoletnem sprejemu Zbornice – Zveze 2015

Spoštovane gospe in gospodje, kolegice in kolegi, predsednice in predsedniki regijskih strokovnih društev, strokovnih sekcij, drugi funkcionarji Zbornice – Zveze, obeh uredništev: Obzornika zdravstvene nege in Utripa, vodje in člani komisij, delovnih skupin in drugih delovnih teles, zaposleni na Zbornici – Zvezi, vsi, ki ste bili vse leto z nami ali ob nas, ko smo se skupaj posvečali viziji in poslanstvu organizacije, se približevali ciljem, ki smo si jih zastavili, vsako leto znova, ter tako prispevali k delovanju in razvoju stroke in naše organizacije, lepo pozdravljeni.

Lani sem ob tej priložnosti dejala, da si v tej dvorani vsi zaslužimo zahvalo in pohvalo in namenoma poudarjam to tudi letos. Ker je resnica. Čisto vsi si zaslužimo besedo zahvale in stisk roke. Za nazaj, za danes in za naprej.

Ko za leto 2015 delamo bilanco, zlasti vsebinsko, kaj smo uspeli v tem letu premakniti naprej, kaj na novo narediti, kaj smo tudi opustili, zamudili, spremenili, se impulzivno odzivali, kaj pozabili – je vse skupaj težko postaviti v okvire in meje. Nekaj je gotovo: dnevno se srečujemo z velikim, večkrat prevelikim številom različnih tem, izzivov, problemov in področij, ki jih skušamo zaznati, razumeti, se nanje odzivati. Število tristo, ki ga večkrat omenjam, bi zdaj povečala na petsto. Toliko ljudi približno nam pomaga v okviru organizacije pri udejanjanju svojih načrtov, poslanstva, vizije in ciljev in vrednot. Včasih preskakujemo z ene na drugo temo, tudi z ene lokacije na drugo, ne le po e-pošti, tudi v resnici, da o vsebinah ne govorimo. Samo skupaj smo lahko dosegli tudi letošnje načrte dela, neskromno lahko rečemo, da jih ni malo.

Včeraj smo na Zbornici – Zvezi prejeli podatke, vse skupaj na malem ključku - gre za primopredajo podatkov o javnih pooblastilih, in tudi podpisano pogodbo z ministrico. Zagotovo je to potrebno, regulacija v stroki nam pripada in pri tem bomo vztrajali. Več o tej temi, dovolite, na današnji slovesni dan ne bi pogrevali, je bilo dovolj. Pripravljeni smo delati in sodelovati z MZ, zagotovo. Z aktualno ministrico dobro sodelujemo, jo podpiramo v njenih prizadevanjih za pretežno javno zdravstvo. Z Ministrstvom za zdravje smo vse leto tudi na drugih področjih korektno sodelovali, kar je dokazala ministrica na simbolni ravni, ko se nam je pridružila na Brdu ob 12. maju – mednarodnem dnevu medicinskih sester (in istočasno 5. maju - mednarodnem dnevu babic). Prispevali smo več dokumentov, sodelovali v več projektih, tudi z drugimi institucijami in posamezniki (NIJZ, ZZZS, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za šolstvo in šport, vzpostavili stike z novim vodstvom Skupnosti socialnih zavodov, Društvom fizioterapevtov in drugimi).

Tu zbrani predstavljamo jedro organizacije in jedro zdravstvene in babiške nege ter oskrbe v državi; vsak posebej je zaslužen, tudi v letu, ki se izteka, da se organizacija, ki bo leta 2017 stara 90 let, in drugi, zbornični del, ki je dodobra prešel dvajseta leta, razvija in deluje, kljub večletni gospodarski, politični krizi in krizi vrednot. Zasluga, da se razvija stroka, vključno z izobraževanjem, raziskovanjem, publiciranjem, kakovostnim in varnim delom v kliničnih okoljih, umeščanjem v strokovni in družbeno politični prostor, je naša skupna, stkana iz dela slehernega posameznika in posameznice. Vztrajali bomo pri sprejetju kadrovskih standardov in normativov, na zakonskih ureditvah naše dejavnosti, ali v lastnem zakonu ali v skupnem Zakonu o zdravstvenih delavcih, če bomo tam res poenoteni vsi zdravstveni delavci, kar bo naše izhodišče za pogajanja pri oblikovanju pripomb na osnutek tega zakona, ki se v prihodnosti napoveduje. Področja, ki nam predstavljajo stalni izziv, so izobraževanje, situacija v socialno varstvenih zavodih, ureditev dolgotrajne oskrbe, paliativna zdravstvena nega, ne-zaposlovanje, varnost, odnos do pacientov in sodelavcev, medpoklicno sodelovanje, kompetence, reševanje problematike srednjih medicinskih sester in tako dalje.

Kar nas veseli, so dokumenti, ki pospešeno nastajajo: nacionalni protokoli, pravilniki, ponosni smo na novi kodeks za funkcionarje, ki bo pravkar zaživel. Ponosni smo tudi na mednarodni ugled, ki nam je v Seulu prinesel od predsednice ICN dr. Judith Shamian izročeno »Golden Award for Inclusivness« (Zlato nagrado za vključevanje članstva v

enovito organizacijo Zbornico – Zvezo), na obisk predsednice ICN v Sloveniji. Tudi ne moremo spregledati aktivnega udejstvovanja nekaterih naših članic in članov v politiki, kar smo leta spodbujali in kar ocenjujemo, da je koristno tako za stroko kot organizacijo. In da bomo ostali dobri ali še boljši, smo v pripravah za ISO certificiranje dela v naši pisarni in s tem v celotni organizaciji. Ponosni smo na prehojeno leto in na desetletja tako krovne organizacije kot regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij, tudi delovnih skupin, na njihove okrogle in druge obletnice, na druge zadeve, kot na primer na našo kolegico Matejo Stare, ki je dobila prestižno priznanje ANSELL CARES H.E.R.O. NURSE AWARD 2015, za prostovoljno delo v mednarodni misiji Zdravniki brez meja.

Kljub težavam, s katerimi se še vedno vsepovsod srečujemo, se tako stroka kot organizacija umeščata na solidno mesto v sistemu zdravstvenega in socialnega varstva. Vedeti moramo, da nas dvigujejo, poleg predanosti delu, želji po stalni nadgradnji znanj, še vedno visoke etične norme, zavzemamo se za pretežno javno zdravstvo, k sreči so nas (za zdaj) obšle nekatere neprijetne zadeve, ki drugim poklicnim skupinam niso prizanesle (npr. korupcija), tako da smo v tem pogledu lahko zadovoljni in ponosni.

Nenehno smo priča oblikovanju novih doku-mentov; tako permanentno poteka prenova poklicnih aktivnosti in kompetenc. Dokument, ki je izšel letos, so Kompetence Slovenske vojske v angleškem jeziku, ki so zanimive tudi za Zvezo NATO. Pred kratkim smo jih, skupaj s predstavnico zdravstvene nege v Slovenski vojski, predali poveljniku oboroženih sil v R Sloveniji predsedniku države Borutu Pahorju, ki nam je ob tej priložnosti za celo uro osebno prisluhnul. Ponosni smo na lepo število nacionalnih protokolov, objavljenih na naših spletnih straneh; nekatere objavljamo tudi v Utripu. V tem letu smo v več nacionalnih dokumentih oblikovali svoja stališča, prispevali svoje pripombe in predloge, kar je naša pravica in dolžnost.

Omeniti je potrebno našo pobudo Zdravniški zbornici Slovenije, s katero smo začeli konstruktivno sodelovanje, konkretno na skupnem protokolu ob naročilih v timih s strani zdravnika, če nam naročilo povzroča dvome, da bi imelo posledice za zdravje ali življenje pacienta.

Zaživel je Center za strokovni, karierni in osebni razvoj (SKOR), načrti so veliki, sodelujočih – kakor kdaj. Sodelovali smo pri spremembah nazivov v naši stroki, pri učnih programih, spremembah na področju izobraževanja in mnogo drugega. Že prevodi kompetenc z EFN so materija, ki jo bomo, upajmo, s koristjo uporabljali.

Na stotine sestankov, dopisov, dokumentov, prejetih in odgovorjenih e-sporočil, telefonskih pogovorov, tudi prostovoljnih ur dela za stroko in organizacijo, nešteto kilometrov, ki ste jih prevozili z vseh koncev države, da ste nam pomagali, porabljali svoj letni dopust, se ponoči vračali domov na drugi konec Slovenije, menjavali izmene, da ste lahko sodelovali ... vse to je neprecenljivo, zato vsem velika hvala.

Pojdimo v novo leto in novim izzivom naproti kot enovit glas stroke, organizacije in prepoznavni posamezniki. Dajmo drug drugemu priznanje, spoštujmo se med seboj in z znanjem, na dokazih podprtih strokovnih argumentih in s korektnostjo do pacientov in sodelavcev se skušajmo soočiti z nenehnimi spremembami.

Glede na to, da je prihodnje leto v naši organizaciji volilno leto, velja še posebej moja osebna zahvala, da sem imela privilegij voditi dva polna mandata organizacijo Zbornico – Zvezo. Moja ključna beseda, ki sem si jo izbrala za svoje delo, je bila beseda »strast«, torej voditi organizacijo in imeti rad stroko in ljudi – s strastjo.

Iskrena hvala. Mirne, prijazne praznike in vse dobro v letu 2016 in tudi naprej. Srečno. ■

Darinka Klemenc

Delo Zbornice – Zveze v decembru

Monika Ažman

Ob zaključku leta je del aktivnosti vedno namenjen inventuri. Naj si bo globalna, lokalna, pa tudi na osebnem nivoju. Svet so pretresle visoke, nadpovprečne temperature in segrevanje ozračja. Evropo še bolj kot temperature, nepregledne množice beguncev, ki so se z Bližnjega vzhoda podali na pot v obljubljene dežele. Pretreseni smo žalovali za žrtvami terorističnih napadov v Parizu, Milano je gostil največji sejem Expo, na katerem se je predstavila tudi naša dežela. Poslovili smo se od Slavka Avsenika, glasbenika, ki je slovensko narodno zabavno glasbo ponesel v svet. Zdravstvo sta pretresla primera na Nevrološki kliniki in na otroški srčni kirurgiji, oba v UKC Ljubljana. Izbruh bližnjevzhodnega respiratornega sindroma oz. MERS v Južni Koreji se je pripetil ravno v času zasedanja skupščine ICN. Reforme slovenskega zdravstvenega sistema so se lotevali skoraj vsi, tudi nepoklicani, saj se v naši državi vsi spoznamo na zdravstvo. Prav tako Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki mu rojenice niso naklonjene. Svojo športno pot so sklenili Dejan Zavec, Tina Maze, Luka Špik.

S konference ICN regije 3 v Opatiji

Kaj vse se je dogajalo v naši organizaciji Zbornici – Zvezi, ste lahko vse leto spremljali preko spletnih strani in v Utripu. Nekaj dogodkov je še posebej zaznamovalo leto 2015. V mesecu maju smo izvedli 10. kongres zdravstvene in babiške nege in podelili zlate znake. Nagrado za življenjsko delo je prejela gospa Majda Gorše. Gostili smo predsednico ICN dr. Judih Shamian, se udeležili konference ICN regije 3 (srednja, južna in jugovzhodna Evropa) v Opatiji, aktivno, kot partner pristopili v Program Norveškega finančnega mehanizma, Nadgrajena celovita obravnava pacienta CPC+, prevedli pomemben dokument, ki ga je pripravila *Evropska federacija združenj medicinskih sester (EFN) Smernice za implementacijo člena 31 o medsebojnem priznavanju poklicnih kvalifikacij glede na Direktivo 2005/36/EC, dopolnjeno z Direktivo 2013/55/EUS*, sodelovali s Centrom za poklicno izobraževanje, s Skupnostjo socialnih zavodov, navezali tesnejše strokovne stike z Zdravniško zbornico Slovenije, se povabili na obisk na Zvezo društev upokojencev, prejeli odločbo o podelitvi javnih pooblastil. Sprejel nas je predsednik države gospod Borut Pahor. Z ministrico za zdravje Milojko Kolar Celarc smo dobro sodelovali in podpirali njena prizadevanja za ohranitev javnega zdravstva. Kaj vse smo delali v decembru, si lahko preberete tukaj.

25. november

Na Brdu pri Kranju je v okviru Mednarodnih dni proti nasilju nad ženskami potekal še zadnji posvet »Vesna – živeti življenje brez nasilja«, namenjen področju zdravstva. Naslov posveta "Nasilje nad ženskami kot javnozdravstveni problem", se je dotaknil vseh nivojev zdravstvene obravnave, izpostavil vrzeli medpoklicnega sodelovanja pri obravnavi žrtev nasilja, opredelil več stotilijonski strošek, ki letno obremeni zdravstveno blagajno za sanacijo posledic nasilja, in predstavil skupne ukrepe v boju zoper nasilje v družbi, družini, med vrstniki, na delovnih mestih ... Aktivno so na posvetu sodelovale tudi članice Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi (Cvetežar, Klemenc, Ažman).

26. do 28. novembra

Doc. dr. Andreja Kvas in Darinka Klemenc sta se udeležili 50. jubilejnega strokovnega srečanja glavnih in odgovornih medicinskih sester Srbije, združenih v »Savez udruženja zdravstvenih radnikov Srbije« in znotraj tega v Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Srbije z naslovom: »Če potrebujete podporo, je tu«. Predstavljen je bil prispevek, ki je tudi doktorsko delo doc. dr. Andreje Kvas, z naslovom: *Izdelava kompetenčnega modela vodenja v zdravstveni negi*.

Predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc se je, na povabilo predsednice Saveza mag. Radmile Nešić, udeležila tudi skupščine zdravstvenih delavcev v ZD Subotica. Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je potekal 16. simpozij Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana z mednarodno udeležbo z naslovom »Razvojne usmeritve zdravstvene in babiške nege«. Poleg vsebinsko bogatega strokovnega dela so v sklopu simpozija organizatorji pripravili tudi slovesni del. Podelili so tudi najvišja društvena priznanja srebrne znake. Simpozija sta se udeležila tudi podpredsednik Zbornice – Zveze Jože Prestor in izvršna direktorica Monika Ažman. Iskrene čestitke vsem nagrajencem za prejeta priznanja in organizacijskemu ter programskemu odboru simpozija za odlično izbiro vsebine in izvedbo simpozija. V prostorih podjetja Medis je strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji organizirala že tradicionalno strokovno srečanje vseh glavnih me-

dicinskih sester kirurških oddelkov slovenskih bolnišnic. Kategorizacija potreb po zdravstveni negi, pravilna izvedba in vestno poročanje so bili rdeča nit srečanja. Skupna ugotovitev vseh prisotnih na posvetu pa kadrovska podhranjenost slehernega kirurškega oddelka in pomembnost takšnih srečanj za kakovostno in varno delo. Srečanja se je udeležila tudi izvršna direktorica Zbornice – Zveze.

V dvorani mariborske Kadetnice na Studencih je potekala predpraznična slovesnost Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor, posvečena tudi vsem prejemnikom najvišjih priznanj društva srebrnih znakov. Posebnost slovesnosti je bil zagotovo kulturni program, ki so ga v celoti izvedle članice pevskega zbora »La Vita«, ki deluje pod okriljem DMSBZT Maribor. Do zadnjega sedeža zapolnjena dvorana obiskovalcev, med katere so se pomešali tudi podpredsednik in izvršna direktorica ter koordinator strokovnih sekcij Zbornice – Zveze, je z velikim aplavzom nagradila tako prejemnike priznanj kot nastopajoče.

1. december

Vsako leto na ta dan tudi v Sloveniji obeležujemo Svetovni dan AIDS-a, ki ga je Svetovna zdravstvena organizacija prvič razglasila leta 1988. Od takrat je torej minilo že 30 let in v teh letih so se na področju preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV zgodili ogromni premiki na vseh področjih tako v preventivi, diagnosticiranju kot zdravljenju. Nas pa pri samem odnosu do HIV-a in oseb, ki živijo s to boleznijo, zagotovo še čakajo mnogi izzivi. Naj bodo premiki pozitivni.

Prav na ta dan smo v prostorih Zbornice – Zveze gostili članice Sekcije upokojenih medicinskih sester Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana. Srečanje je obudilo spomine tudi na več kot 30 let oddaljeno preteklost in, verjeli ali ne, nekatere dileme so povsem enake, kot so bile v 70-ih letih prejšnjega stoletja. Vse udeleženske pa so poudarile, da sta se stroki zdravstvene in babiške nege močno razvili in da so ponosne, da so bile tudi same del tega razvoja.

Članice Sekcije upokojenih medicinskih sester DMSBZT Ljubljana

V popoldanskih urah se sejne sobe Zbornice – Zveze zapolnijo s člani in članicami delovnih skupin, komisij in izvršnih odborov strokovnih sekcij. Ta dan je potekal sestanek Nacionalnega centra za strokovni, karierni in osebnostni razvoj medicinskih sester in babic (SKOR center), kjer so se oblikovali posamezni deli centra in določili nosilci, potekajo tudi priprave za nadaljnje raziskovalne, iz-

obraževalne in druge projekte.

Po daljšem času so se na sedežu Zbornice – Zveze sestali člani delovne skupine za pripravo nacionalnih protokolov. Običajno delajo preko spletne komunikacije, kar je velik prihranek pri času. Neposredno po seji je nastal nov niz nacionalnih protokolov, ki jih bo v januarju predvidoma obravnaval Upravni odbor Zbornice – Zveze in bodo nato dosegljivi tako na naši spletni strani kot v glasilu, kot vsi do sedaj sprejeti tovrstni dokumenti.

2. december

Na Ministrstvu za zdravje je potekal sestanek, na katerega so bile vabljene predsednica in izvršna direktorica Zbornice – Zveze ter predstavnici patronažnih medicinskih sester. Z državno sekretarko Nino Pirnat in mag. Zdenko Tičar je tekel pogovor na temo organizacije patronažnega varstva v Sloveniji. Predsednica strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti Martina Horvat in članica IO omenjene sekcije Andreja Krajnc sta predstavili analizo sedanjega stanja v patronažnem varstvu in predlagane rešitve, kot jih vidijo izvajalci omenjenega področja. Zaključki sestanka so bili naslednji:

- vse aktivnosti, ki se dogajajo v zvezi s spremembami in nadgradnjo patronažnega varstva, je treba združiti v en projekt.
- MZ bo v vse nadaljnje aktivnosti, povezane z dokumentno mrežo patronažne službe, povabilo k sodelovanju Martino Horvat in Andrejo Kranjc.
- Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti bo na podlagi izhodišč, zapisanih v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 – 2025 Skupaj za družbo zdravja (ResNPZV 2015 – 2025), pripravila predlog osnutka »Strategije razvoja patronažne dejavnosti«.
- »Strategijo razvoja patronažne dejavnosti« se, ko bo usklajena na Zbornici – Zvezi in potrjena na RSKZN, pošlje v potrditev na Zdravstveni svet.

3. december

Predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc in izvršna direktorica Monika Ažman sta podali pobudo za srečanje na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na temo vzajemnega priznavanja poklicnih kvalifikacij v R Sloveniji oz. v EU. Kontaktno točko **za vzajemno priznavanje poklicnih kvalifikacij v R Sloveniji**, ki je v skladu s 57. členom Direktive 2005/36/ES, vodi gospa Sabina Trokič. Obseg nalog, ki so opredeljene pod kontaktno točko:

- kandidatom in kontaktnim točkam drugih držav članic EU, EGP in Švicarski konfederaciji sporoča podatke, potrebne za priznavanje poklicnih kvalifikacij po tej direktivi, vključno s podatki o predpisih, ki urejajo socialno varnost, in kodeksi poklicne etike;
 - v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi ter drugimi pristojnimi organi in drugimi kontaktnimi točkami pomaga kandidatom pri uveljavljanju njihovih pravic.
- Na sestanku sta poleg Sabine Trokič sodelovali še Maja Grašič, prav tako strokovna sodelavka na omenjenem ministrstvu, in Tina Jamšek, ki je za to področje odgovorna na Ministrstvu za zdravje. Glede na zgoraj omenjeno sta

obe predstavnici Zbornice – Zveze želeli prejeti informacije, kakšne aktivnosti se v tem trenutku odvijajo na področju zdravstvene in babiške nege na tem ministrstvu. Razprava je odprla mnoge skupne poglede, a tudi nekatere različna stališča in opredelitve stroke. Zato je bil sprejet dogovor o tesnejšem medsebojnem sodelovanju, še zlasti, ko gre za konkretne vsebinske zadeve s področja zdravstvene in babiške nege.

Sklicana je bila 47. seja Odbora strokovnih sekcij. Obravnavan je bil naslednji dnevni red:

1. Pregled in sprejem zapisnika 46. seje OSS-a z dne 01. 10. 2015
Poročilo o aktualnih dogodkih na Zbornici – Zvezi: Poročilo o delu UO, Strateški svet za zdravstveno in babiško nego, Poročilo RSKZN
2. Norveški finančni mehanizem: Projekt CPC+ Nadgrajena celovita obravnava pacienta – predstavitev vsebine in seznanitev s potekom projekta
3. Nacionalni protokoli
4. Spremembe Pravilnika o priznanjih in Pravilnika o delu Strokovnih sekcij
5. Standardi ravnanja funkcionarjev Zbornice – Zveze 30 minut za praktične nasvete vodenja strokovne sekcije: Tisk zbornikov, Letna poročila, Recenzije prispevkov, Komunikacijske poti
6. Pobude in predlogi

Potekal je 2. delovni sestanek »**Projektne skupine za področje peritonealne dialize**«, v katerem sodelujejo strokovnjaki z različnih področij, in sicer: kolegice iz strokovne sekcije medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji, v patronažni dejavnosti, v socialnih zavodih in predstavniki Slovenskega nefrološkega društva. Namen ustanovitve in dela projektne skupine je priprava izvedbenih protokolov za področje vodenja peritonealne dialize na pacientovem domu in v socialnovarstvenem zavodu. Delo v skupini poteka intenzivno, zato lahko pričakujemo, da bodo dokumenti v kratkem pripravljeni. O vsem vas bomo še podrobneje seznanjali.

4. december

Darinka Klemenc je bila kot imenovana članica širšega strateškega sveta na MZ vabljen na »Posvet o krepitvi primarnega zdravstvenega varstva in zagotavljanju integriranih/celostnih pristopov«. To je bil tretji, zadnji del predstavitve analize zdravstvenega sistema v R Sloveniji, kjer so imeli po predstavitev domačih in tujih strokovnjakov udeleženci možnost razprave o krepitvi primarnega zdravstvenega varstva in zagotavljanju celostnih pristopov, tudi identificirati priložnosti ter ovire za spremembe. Dogodek je bil organiziran v sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo in Evropskim observatorijem za spremljanje zdravstvenih sistemov in politik. V razpravi so sodelovali strokovnjaki z različnih področij, bilo je izrečenih nekaj pohval in tudi nekaj kritike, zlasti s strani zdravniške stroke, kolikor je bila prisotna, saj so vodstva zdravniških organizacij posvet precej »spregledala«. Oglasila se je tudi predsednica Zbornice – Zveze, ki je z vidika medicinskih sester in babic podprla prizadevanja zdravstvene politike za ohranjanje/razvijanje zdravstvenega sistema na primarnem nivoju in ponudila, kot že

večkrat do sedaj, znanje in potencial medicinskih sester in babic na tem področju.

Petra Štigl, predsednica Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške, se je v imenu Zbornice – Zveze udeležila slavnostne podelitve diplom Visoke šole za zdravstvene vede Slovenj Gradec in novim diplomantom zaželela uspešno profesionalno pot ter jih povabila v »naše vrste« skoraj 90 let stare stanovske organizacije z več kot 15.000 članicami in člani. Misel, ki jo je izrekla diplomantom, povzeto po avtorju knjige Točka zbranosti Brainu Tracy-ju, izreka tudi vam: *»Če niste zadovoljni s katerim koli delom svojega življenja, recite: »Jaz sem odgovoren.« in se posvetite temu, da bi to spremenili. Če gre nekaj narobe, sprejmite odgovornost in začnite iskati rešitev. Ko sprejmete odgovornost, se čutite osebno močne. Ko sprejmete odgovornost, vam to da izjemen občutek nadzora nad seboj in svojim življenjem. Večja odgovornost, ki jo sprejmete, vam daje več zaupanja in več energije. Prevzem odgovornosti je vir samospoštovanja in osebnega ponosa.«* **5. december**

Vodstvo Zbornice – Zveze se je udeležilo svečanosti Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske ob iztekajočem se letu in podelitvi priznanj Srebrnih znakov. Podelitvi najvišjih priznanj regijskega strokovnega društva in gledališki predstavi je sledilo prijetno druženje 250 udeležencev slovesnosti. Nagrajenem iskrene čestitke za prejeta priznanja, vodstvu regijskega društva pa veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

7. december

Na sestanku s predstavniki Zdravniške zbornice Slovenije smo nadaljevali z oblikovanjem dokumenta o medpoklicnem sodelovanju.

Potekal je delovni sestanek Komisije za specialna znanja, ki je obravnavala prejete vloge za pridobitev specialnih znanj z ožjega strokovnega področja. Vlog je bilo toliko, da jih komisiji v celoti ni uspelo pregledati in se je v tednu dni sestala ponovno. Pri tem so članice imenovalle tudi novo predsednico komisije za obdobje 2015 – 2019. Funkcijo je prevzela Stanka Popovič. Ob tem se lepo zahvaljujemo Tatjani Nendl, ki je prejšnji mandat opravljala to zahtevno nalogo.

Darinka Klemenc in Monika Ažman sta se udeležili volilnega občnega zbora Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške. Občni zbor je potekal v sproščenem in delovnem vzdušju. Po soglasni izvolitvi vseh organov društva in izvolitvi nove – stare predsednice strokovnega društva Petre Štigl je potekala živahna razprava z vprašanji o aktualnih problemih in izzivih na našem področju, ki so bila zastavljena predsednici in izvršni direktorici Zbornice – Zveze. Vsem izvoljenim na pomembna mesta v regijskem strokovnem društvu čestitke in obilo uspehov pri nadaljnjem delu.

9. december

Prednovoletno srečanje v organizaciji Zbornice – Zveze je že dolgoletna tradicija. Ob zaključku leta se ob tej priložnosti želimo zahvaliti vsem tistim članicam in članom ter sodelavcem, ki so na poseben način zaznamovali iztekajoče se leto in sodelovali pri soustvarjanju naše organizacije.

Letos smo se za sodelovanje zahvalili **mag. Tamari Štemberger Kolnik, Mateji Tomažin Šporar, Andreji Žagar, Tanji Pristavec, Tatjani Nendl, Ireni Keršič, Angelci Cimperman Petaci, Andreji Peternelj in izr. prof. dr. Brigiti Skeli Savič**, ki jim je v tem letu potekel mandat na funkcijah, ki so jih predano opravljale in prispevale svoje znanje, voljo in energijo v korist Zbornice – Zveze.

Za izjemne dosežke v letu 2015 pa so zahvale prejeli:

- **Suzana Majcen Dvoršak** za dolgoletno sodelovanje pri organizaciji strokovnih dogodkov Zbornice – Zveze;
- **Mag. Peter Požun** za promocijo slovenske zdravstvene nege v Mednarodnem svetu medicinskih sester – ICN;
- **Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana** za strokovni doprinos k razvoju zdravstvene in babiške nege;
- **Pevski zbor LA VITA Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor** za umetniško ustvarjanje in promocijo poklica medicinskih sester in babic doma in v tujini;
- **Mateja Stare** za prispevek k ugledu slovenske zdravstvene nege v svetovnem merilu s pridobitvijo posebnega priznanja ANSELL CARES H.E.R.O. NURSE AWARD 2015;
- **vodstvo Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti** za slovesno obeležitev 40. obletnice strokovne sekcije;
- **Marjeta Berkopec** za ustvarjalni prispevek pri izdaji zbornika Operacijske medicinske sestre na Slovenskem ob 40-letnici Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti;
- **Sekcija medicinskih sester in babic** za slovesno obeležitev 90-letnice Slovenskega babiškega društva in promocijo babištva v Republiki Sloveniji;
- **zaposleni v pisarni Zbornice – Zveze** za uspešno izveden 10. jubilejni kongres zdravstvene in babiške nege v letu 2015.

Podeljeni sta bili tudi nagradi za najboljšo »**modro zgodbo**«, objavljeni v glasilu Utrip. Prvo nagrado je prejela **Dijana Seizović** za zgodbo z naslovom »**Za vas drage kolegice in kolegi**«, drugo **pa Klara Jakoš** za zgodbo z naslovom »**Rože povedo vse**«.

Avtorica prvonagrajene modre zgodbe gospa Dijana Seizović prejema nagrado

10. december

Z delom nadaljuje »Delovna skupina za pripravo dokumenta porod na domu«, ki deluje na pobudo strokovne sekcije medicinskih sester in babic. Le ta je pripravila predlog prvega strokovnega dokumenta o načrtovanem

porodu doma v R Sloveniji – »Strokovne usmeritve za načrtovan porod doma«. Čeprav stroka zdravstvene in babiške nege ostajata enotni, da je na porodniških oddelkih bolnišnic zagotovljena večja varnost porodnic in novorojenčkov v primeru nujnosti zdravstvenih intervencij ter nenadnih zapletov, pa ni mogoče spregledati dejstva, da se bo število porodov na domu, ob njihovi vedno večji popularizaciji, v prihodnje predvidoma povečevalo. Dokument je trenutno v fazi usklajevanja s Slovenskim zdravniškim društvom – Združenjem za perinatalno medicino.

11. december

V prostorih Zbornice – Zveze se je sestal izvršilni odbor Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih.

Darinka Klemenc se je udeležila slavnostne podelitve plaketa Državnega sveta najzaslužnejšim prostovoljkam in prostovoljcem za leto 2015. Na predlog Zbornice – Zveze je plaketo prejela **Hedvika Zimšek, članica Delovne skupine za paliativno zdravstveno nego pri Zbornici – Zvezi**.

Praznovali so tudi na obali. Podpredsednik Zbornice – Zveze Jože Prestor in izvršna direktorica Monika Ažman sta se udeležila prednovoletnega srečanja Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper. Ob zaključku leta se je v Portorožu zbralo več kot 150 članic in članov, ki so pregledali delo društva v odhajajočem letu in si začrtali delo za leto 2016. V slavnostnem delu srečanja so se zahvalili vsem članicam, ki so zaključile svojo profesionalno pot. Čestitkam in lepim željam se pridružujemo tudi mi.

Prav tako so okroglo obletnico delovanja in to 40. letnico, praznovali v Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Velenje. Slovesnosti se je udeležila predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc. Na visokem kulturnem in organizacijskem nivoju je najmanjše regijsko društvo, ki zato nič manj intenzivno ne deluje, obeležilo svoj lepi jubilej, podelilo priznanja in si lahko v zgodovinski spomin zapiše tudi to, da je prireditvi prisostvoval tudi management, torej direktorji regijskih zdravstvenih zavodov, kar nedvomno šteje. Čestitke in pogumno, smelo naprej.

14. december

Na zadnji redni seji tekočega leta se je sestala Komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje. Povprečno je komisija vsak mesec obravnavala 20 prejetih vlog. V letu 2015 je bilo med članice in člane iz omenjenega sklada razdeljenih več kot 65.000 € sredstev, za katere verjamemo, da so bili koristno porabljeni za lastni strokovni razvoj.

16. december

Na svoji zadnji 39. seji v letu 2015 so se sestali tudi člani Upravnega odbora Zbornice – Zveze in obravnavali naslednje točke dnevnega reda:

1. **Sprejem zapisnika** 38. seje UO Zbornice – Zveze z dne 18. 11. 2015, sprejem zapisnika 37. korespondenčne seje z dne 23. in 24. 11. 2015, sprejem zapisnika 38. korespondenčne seje z dne 1. in 2. 12. 2015

2. Predstavitev študije o projekciji kadrov v zdravstveni negi (NIJZ)

3. Poročila o aktivnostih med obema sejama UO: Poročilo s sestanka na MZ 2. 12. in 15. 12. patronažno varstvo (Klemenc, Ažman), Poročilo s sestanka na MDDS in enake možnosti 3.12. – Direktiva EU (Klemenc, Ažman), Poročilo s seje OSS 3.12. (Doberšek, Bregar), Poročilo s predstavitev projekta MZ – Analiza zdravstvenega sistema 4. 12. (Klemenc), Poročilo s sestanka na MZ z dne 9.12. – Srednje medicinske sestre (Prestor, Bregar)

4. Poročilo s sestanka Projektnega sveta projekta CPC+ 8.12. (Ažman, Klemenc)

5. Pobude in predlogi: Pravilnik o delovnih razmerjih, ... (uskladitev) (Vojnovič), Seje UO januar – april 2016 (datum), Predstavitev pobude o vpeljavi tečaja ATCN (Advanced Trauma Care for Nurses) v Slovenijo (Vida Bračko, Nada Macura), Sodelovanje Sekcije medicinskih sester in babic z ZF in Društvom mamice za mamice (Prelec)

6. Priprave na prevzem javnih pooblastil (Vojnovič, Ažman)

7. Priprave na skupščino (načrt dela, razpisi)

8. Razno: Finančne zadeve, Potni nalogi tujina, Pobuda za častno pokroviteljstvo strokovnega dogodka na ZF UL, ZF UL – Projekt »Po kreativni poti do praktičnega znanja

17. december

Izvedli smo že dalj časa načrtovani sestanek s predstavniki Zveze društev upokoјencev Slovenije. Sprejeli sta nas predsednica Komisije za zdravstveno varstvo in duševno zdravje mag. Dunja Obršnel Kveder, dr. med., in naša kolegica Andreja Peternelj, ki smo je bili tudi zelo veseli, saj svoje široko poznavanje stroke in sistema zdravstva koristno udejanja tudi v tem združenju. V sproščenem vzdušju smo izmenjali mnenja in skupne stične točke obeh organizacij. Dogovorili smo se za kontinuirano sodelovanje in podpiranje v projektih, kjer imamo skupni interes. Z delom nadaljujemo konec meseca januarja.

21. december

Z delovnim sestankom na Ministrstvu za zdravje smo zaočrožili mnoge aktivnosti, ki smo jih bolj ali manj uspešno izvajali vse leto. Sestanek je vodila mag. Irena Kirar Fazarinc, generalna direktorica Direktorata za zdravstveno varstvo, skupaj s sodelavko Tino Jamšek. Prvič sta nam predstavili osnutek zakona o zdravstvenih delavcih. Vsebinsko pripomb, ki jih bomo pisno posredovali na Ministrstvo za zdravje v prvih dneh meseca januarja, si lahko preberete v ločenem zapisu.

Spoštovane bralke in bralci, članice in člani Zbornice – Zveze, za konec zapisov o delu Zbornice – Zveze v letu 2015 želimo dodati le še zahvalo za vašo zvestobo tako Zbornici – Zvezi kot tudi glasilu Utrip, ki ga vestno prebirate. Želimo vam zdravlja in uspehov polno leto. Srečno in skupaj tudi v letu 2016. ■

*Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije*

Izjava za javnost, december 2015

Medicinske sestre in babice podpirajo javno zdravstvo, dostopno vsem

Ob aktualnih razpravah v zdravstvu želimo spomniti, da je **učinkovitost, dostopnost in varnost zdravstvenih storitev** tisto, kar **pacienti najbolj potrebujejo**. Potrebe po **enakovredni obravnavi slehernega pacienta** se medicinske sestre, babice in tehniki zdravstvene nege, ki smo nenehno ob pacientih, v težkih časih še posebej boleče **zavedamo**. Zato bomo **strokovnjaki zdravstvene in babiške nege**, ki smo pacientom najbližje, **vedno zagovorniki zdravstva**, ki bo **vsakemu posamezniku dostopno v trenutkih**, ko gre **za zdravje, za življenje, za človeka**. Zato **podpiramo zavezanost zdravstvene politike javnemu zdravstvu** ter jo **spodbujamo**, da postopoma nadaljuje s **spremembami**, ki so **potrebne za strokovno, kakovostno, varno in humano zdravstveno obravnavo pacientov**. Analizo zdravstvenega sistema ocenjujemo kot primerno podlago za nadaljnje ukrepanje. **Pozitivno ocenjujemo** tudi nadaljevanje projekta **referenčnih ambulant, urejanje sistema nujne medicinske pomoči** in vzpostavljanja **urgentnih centrov**, kar prinaša tudi bolj dodelan sistem v kritičnih trenutkih življenja. Podpiramo **prizadevanja** zdravstvene politike **za spodbujanje zdravega življenjskega sloga** in si ob tem prizadevamo za **umestitev šolske medicinske sestre** v vrtec in šole. Področje izobraževanja izvajalcev zdravstvene in babiške nege se usklajuje na medresorskem nivoju, izvajanje javnih pooblastil pa je spet prepuščeno stroki zdravstvene in babiške nege. Obenem se zavedamo, da pred zdravstveno politiko **ostajajo številni izzivi**. Za razmere v zdravstvu je ključnega pomena tudi **ustvarjanje ustreznih pogojev za varno delo zaposlenih v zdravstvu**, zato pozivamo zdravstveno politiko, da **sprejme kadrovske standarde in normative** v zdravstveni in babiški negi, v korist pacientov in tudi zdravstvenih delavcev. Spodbujamo tudi prizadevanja za **medresorsko urejanje vprašanja dolgotrajne in paliativne oskrbe**, ki predolgo časa ostaja nerešeno. ■

Darinka Klemenc, predsednica Zbornice – Zveze

V skladu z 8., 16., 17., 45. in 46. členom Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljevanju Zbornica – Zveza) ter v skladu z določili Pravilnika o volitvah in imenovanjih Zbornica – Zveza objavlja

RAZPIS

za volitve predsednice/ka Zbornice – Zveze za mandatno obdobje od marca 2016 do marca 2020.

V skladu s 16. členom Statuta lahko kandidira vsak član/ica Zbornice – Zveze, ki izpolnjuje razpisne pogoje. V skladu s 7. členom *Pravilnika o volitvah in imenovanjih* mora kandidat/ka izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je zaposlena medicinska sestra, babica, zdravstveni tehnik ali bolničar negovalec,
- da je član/ica Zbornice – Zveze najmanj deset let,
- da ima ugled v strokovni javnosti.

Kandidati morajo k vlogi predložiti:

- življenjepis s poudarkom na dosedanjih društvenih in strokovnih aktivnostih,
- program dela Zbornice – Zveze za razpisani mandat.

Življenjepis in program dela Zbornice – Zveze se posredujeta v naslednji obliki:

- življenjepis na *Europass obrazcu* (dostopen na <http://www.europass.si/>) na največ petih straneh A4 format,
- program dela Zbornice – Zveze za razpisani mandat na največ petih straneh A4 format.

Kandidati naj naslovijo vlogo:

Zbornica – Zveza

Kandidacijska komisija

»Kandidatura za predsednico/ka – Ne odpiraj!«

Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana

Način prijave in rok za oddajo vlog

Rok za oddajo vlog je **petek, 29. 1. 2016**. Vloge se pošljejo priporočeno po pošti na zgoraj navedeni naslov, lahko pa se oddajo osebno v tajništvu Zbornice – Zveze do dne **29. 1. 2016, do 12.00 ure**. Če se vloga pošlje priporočeno po pošti, se za dan, ko je Zbornica – Zveza prejela vlogo, šteje dan priporočene oddaje na pošto.

*Predsednica Zbornice – Zveze
Darinka Klemenc*

V skladu s 4. členom Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze Izvršilni odbor Strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji s sklepom št. 22/1-2015 K 22. korespondenčne seje z dne 18. 12. 2015 objavlja

Razpis za podelitev priznanj za dosežke na ožjem strokovnem področju anesteziologije, intenzivne terapije in transfuziologije za leto 2016

Prosimo, da predloge za dobitnike priznanj za dosežke na ožjem strokovnem področju 2016 pošljete v zaprti ovojnici s priporočeno pošto do **vkjučno 1. 3. 2016**.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na **spletni strani Zbornice – Zveze** (zavihek aktualni razpisi).

Dejan Doberšek, predsednik strokovne sekcije

Članstvo v Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornica – Zvezi)

Spoštovana kolegica, kolega,

veseli nas, da ste naša članica ali član. Hvala za zaupanje. Morda razmišljate, da bi to postali? Lepo povabljeni. Z vpisom se vključujete v enotno 85 let staro nacionalno stanovsko organizacijo, ki združuje 15.000 medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov in bolničarjev v državi.

Kratka zgodovina: 27. novembra 1927 je bila ustanovljena "Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani". Leta 1951 se je združenje preimenovalo v Društvo medicinskih sester, leta 1963 v **Zvezo društev** medicinskih sester Slovenije ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. 15. 12. 1992 je bila v okviru Zveze društev ustanovljena še **Zbornica** zdravstvene nege Slovenije; tako organizacija lahko izvaja tudi naloge regulacije stroke.

Organiziranost: Zbornica – Zveza je pravna oseba zasebnega prava (društvo) in je **ni mogoče deliti samo na »zbornični del« ali samo na »zvezo društev« oz. »društvo«**. Sestavlja jo **enajst regijskih strokovnih društev**; posameznik/ca se sam/a odloči, kateremu regijskemu strokovnemu društvu želi pripadati (Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj-Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje, Gorenjska). Obstaja tudi možnost vključitve **fizičnih članov** oz. aktiva fizičnih članov, če kdo ne bi želel biti član regijskega strokovnega društva. Člani regijskih strokovnih društev in aktiva fizičnih članov so tudi člani Zbornice – Zveze. V organizaciji deluje **31 strokovnih sekcij**, ki povezujejo izvajalke/ce na ožjih strokovnih področjih po vsej državi, ter več začasnih ali stalnih delovnih skupin in teles.

Včlanitev: preko pristopne izjave. Na osnovi slednje vsak/a član/ica prejme najprej začasno potrdilo o članstvu in nato še člansko izkaznico, s katero lahko koristi ugodnosti članstva.

Članstvo v Zbornici – Zvezi je **prostovoljno**.

Članarina znaša 0,6 odstotka bruto mesečnega osebnega dohodka za redno zaposlene, za upokojene in študente 20 € letno, za čas porodniškega dopusta in brezposelnosti pa 3€ mesečno.

Članstvo fizični osebi preneha: na podlagi pisne izjave, da izstopa, in vrnjene članske izkaznice, če eno leto ne plačuje članarine in je ne plača tudi po opominu, z izključitvijo, če ne deluje v skladu s statutom, če krši Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije ali Kodeks etike za babice Slovenije, če s svojim ravnanjem škoduje delu in ugledu Zbornice – Zveze in s smrtjo. Zbornica – Zveza na podlagi pisne izjave o izpisu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

Ponovni vpis: če se je član/ica izpisal/a iz organizacije in se v tekočem letu želi ponovno vpisati, za ponovni vpis v register članov Zbornice – Zveze, za izdajo potrdila in članske izkaznice plača pavšalno članarino od izstopa dalje. Če je član/ica prekinil/a članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, za ponovni vpis poravna pavšalno članarino v višini 35€.

Spremembe podatkov: v pisarni Zbornice – Zveze si prizadevamo, da bi bili podatki o članstvu pravilni in ažurni. Zato vas prosimo, če nam spremembe, vezane na delodajalca, status (študent, zaposlen, upokojenec), naslov prebivališča, porodniški dopust ipd. pisno javljate na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana ali po e-pošti – clanarina@zbornica-zveza.si. Najhitrejša možnost sporočanja vaših podatkov je preko portala članov na naši spletni strani www.zbornica-zveza.si – zavihek »pripombe«. ■

Prednosti in ugodnosti članstva:

- **vođenje osebne mape** (portfolia) strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj;
- številne možnosti za **vseživljenjsko učenje**: izobraževalni dogodki v okviru strokovnih sekcij, regijskih strokovnih društev, delovnih skupin, drugo;
- vključevanje posameznikov ali skupin v področje **raziskovanja lastne stroke**;
- različne **interesne dejavnosti**: skrb za zdrav življenjski slog, izletništvo, kulturne, športne in druge prostoročne aktivnosti, zlasti v okviru regijskih strokovnih društev;
- možnost enkratnega letnega zaprosila za **sredstva iz sklada za izobraževanje**;
- možnost **pravnega svetovanja**;
- možnost **koriščenja različnih popustov**, odvisno od trenutne ponudbe;
- možnost **reševanja osebnih stisk in težav** tako na delovnem mestu kot v zasebnem življenju (v sodelovanju z SOS telefonom);
- možnost **individualnih obravnav primerov nasilja na delovnem mestu** v sodelovanju z zunanjo strokovnjakinjo v okviru Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi;
- drugo.

Pravice člana/ice:

voliti in imenovati ter biti voljen/a in imenovan/a v organe Zbornice – Zveze, uresničevanje poklicnih interesov preko svojih predstavnic/kov ali neposredno v organih Zbornice – Zveze, soodločanje o zadevah, ki so pomembne za zdravstveno in babiško nego za izboljševanje kakovosti, varnosti, humanosti in učinkovitosti zdravstvene oskrbe, posredovanje idej, pobud, vprašanj organom in telesom Zbornice – Zveze, prejemanje informativnega biltena.

Dolžnosti člana/ice: spoštovanje statuta in drugih pravnih aktov in sklepov Zbornice – Zveze, delovanje v skladu z etičnimi načeli stanovskih kodeksov, širitev poslanstva in delovanje v skladu z vrednotami organizacije, redno plačevanje članarine in redno obveščanje odgovornih o spremembah podatkov, ki so potrebni za vođenje registra članstva in dobro delo pisarne Zbornice – Zveze.

Združeni v enotni nacionalni stanovski organizaciji – za kakovostno in varno stroko, za solidarnost med nami, za boljšo prepoznavnost in več vpliva v družbi.

Vaša Zbornica – Zveza ■

OBVESTILO

Svetovalni telefon za pomoč osebam z izkušnjo nasilja na delovnem mestu, ki deluje v Društvu SOS telefon od leta 2011, bo 1. 1. 2016 prenehal delovati.

Svetovalno delo se bo nadaljevalo po spletu na e-naslovu: mobing@drustvo-sos.si

Svetovanje je anonimno in zaupno.

Vabimo vas, da se nam oglosite po e-pošti,

- če imate izkušnjo spolnega nadlegovanja ali nadlegovanja zaradi vaše osebne okoliščine: invalidnosti, zdravstvenega stanja, starosti, politične, etnične ali verske pripadnosti, istospolne usmerjenosti ...
- če preživljate sistematično psihično nasilje, vas na delovnem mestu izločajo, vam škodujejo in onemogočajo vaš karierni razvoj,
- če ste zaradi izkušnje z nasiljem v stiski in potrebujete pomoč,
- če bi radi pomagali sodelavki ali sodelavcu in ustavili nasilje, pa ne veste, kako.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji

Obvestilo o razpisu za volitve predsednika/ce in člane/ice izvršnega odbora strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji

Strokovna sekcija MS in ZT v oftalmologiji, ki deluje v okviru Zbornice – Zveze, zaradi poteka mandata na podlagi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze in na podlagi sklepa IO: 4/2/2015, razpisuje volitve za naslednje štiriletno mandatno obdobje za:

1. Predsednika/co Strokovne sekcije MS in ZT v oftalmologiji Slovenije
2. Člane/ice IO Strokovne sekcije MS in ZT v oftalmologiji Slovenije (8).

Pri izvolitvi članov izvršnega odbora se upošteva regijsko in strokovno načelo. Rok za oddajo kandidature je do vključno **15. 2. 2016**. Volitve bodo izvedene na strokovnem srečanju, ki bo **18. 3. 2016** v Ljubljani.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.

Bernarda Mrzelj, predsednica strokovne sekcije

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu

Obvestilo o razpisu za volitve predsednika/ce in članov/ic izvršnega odbora strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu

Na podlagi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze in v skladu s Pravilnikom o volitvah in imenovanju Zbornice – Zveze razpisuje Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu volitve za mandatno obdobje 2016 – 2020 za

1. predsednika/co Sekcije MS in ZT v zobozdravstvu in
2. člane/ice (8) izvršnega odbora Sekcije MS in ZT v zobozdravstvu.

Pri izvolitvi članov izvršnega odbora se upošteva regijsko in strokovno načelo. Rok za oddajo kandidature je do vključno **29. 2. 2016**. Volitve bodo izvedene na strokovnem srečanju **8.–9. 4. 2016** v Rimskih termah.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.

Marina Čok, predsednica strokovne sekcije

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji

Obvestilo o razpisu za volitve nadomestnega in manjkajočega člana izvršnega odbora Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji

V skladu s Pravilnikom o delu strokovnih sekcij (13. in 15. člen) je Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji, ki deluje v okviru Zbornice Zveze, na svoji redni seji 10. 12. 2015 sprejela sklep, da razpiše volitve dva (2) nova člana izvršnega odbora za obdobje **2016 – 2018**.

Po regijskem načelu in strokovnem načelu se razpiše:

1. Eno (1) mesto za Osrednjeslovensko regijo
2. Eno (1) mesto za ostale slovenske regije (razen Gorenjske, Podravske in Savinjske regije)

Rok za prijavo kandidatov je do vključno 18. 3. 2016. Volitve bodo izvedene 8. 4. 2016 na Otočcu tekom strokovnega seminarja sekcije (8.–9. april 2016 AKTUALNO! Onkološke teme in dileme.)

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.

*Predsednica strokovne sekcije
 Gordana Marinček Garić*

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Nacionalni protokoli aktivnosti zdravstvene in babiške nege

naziv **ZDRAVSTVENA VZGOJA PACIENTA ZA SAMOSTOJNO ZDRAVLJENJE S PERITONEALNO DIALIZO (PD)**

koda **14.02**

Ključne besede: **Zdravstvena vzgoja, pacient, peritonealna dializa, dializna raztopina**

Namen aktivnosti:

Pacient/svojec bo znal samostojno izvajati zdravljenje s PD. Pacient bo prepoznal in ukrepal ob zapletih. Pacient bo sprejel potrebne spremembe in jih uvedel v način življenja

Predvideni čas izvajanja protokola (aktivnosti):

45 - 90 minut dnevno

Skrbnik protokola aktivnosti zdravstvene in babiške nege:

Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti:

1

odgovorna oseba protokola:

Mirjana Rep, dipl. m. s.

Potrebni pripomočki:

- slikovno gradivo
- avdiovizualna sredstva
- demonstrativni pripomočki za izvedbo PD zdravljenja
- osnovne pisne informacije o prehrani pacienta na PD
- navodila za telesne aktivnosti, dovoljene za paciente na PD

Aktivnost ZBN lahko izvede:

bolničar	NE
tehnik zdravstvene nege	NE
diplomirana medicinska sestra	DA
diplomirana babica	NE

omejitve, pripombe

Nacionalni protokoli aktivnosti zdravstvene in babiške nege

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege:

Opombe:

PRVI DAN:		
1.	MS seznani pacienta s kronično odpovedjo ledvic: - predstavi anatomijo in delovanje ledvice - predstavi KLB - seznani s simptomi in znaki, ki opozarjajo na KLB	<i>Pacient/svojec (P/S) je seznanjen z anatomijo in delovanjem ledvic - P/S pozna simptome in znake KLB - P/S je seznanjen s KLB</i>
2.	MS predstavi peritonealno dializo: - anatomija in delovanje peritoneja	<i>-P/S pouči o načinu delovanja PD -P/S pouči o menjavi dializne raztopin</i>
3.	MS predstavi peritonealni kateter: - izgled katetra - titanijski vmesnik in pretočni set - mesto in izgled sinusa in zunanjega izstopišča katetra za PD - lega katetra v trebušni votlini	<i>P/S je seznanjen z izgledom, lego katetra in njegovimi posameznimi deli</i>
4.	MS predstavi higienske zahteve za varno izvedbo PD: - pomen higiene - dejavnike tveganja za okužbe pri izvajanju PD - predstavitev pravilnega umivanja in razkuževanja rok - učenje P/S pravilnega umivanja in razkuževanja rok	<i>P/S je seznanjen z zahtevami za varno izvedbo PD P/S praktično pokaže pravilno umivanje in razkuževanje rok</i>
DRUGI DAN:		
5.	MS pokaže pravilno menjavo dializne raztopine. - pomen in pravilna evidenca balance tekočin (vtok in iztok raztopine za PD, 24-urna diureza) - pomen redne kontrole in pravilno evidentiranje telesne teže in krvnega tlaka.	<i>P/S je seznanjen s pravilno menjavo dializne raztopine P/S z varno izvedbo PD zmanjša možnost okužbe P/S pravilno izpolnjuje PD dnevnik</i>
6	MS z metodo praktičnih del in izkustvenega učenja uči P/S pravilne menjave dializne raztopine MS preveri in oceni znanje in praktično izvedbo menjave, toalete PK	<i>P/S s praktičnim delom in izkustvenim učenjem pridobiva znanje za pravilno menjavo dializne raztopine P/S z varno izvedbo PD zmanjša možnost okužbe Ponavljjanje ima namen doseči trajnost znanja P/S in spretnosti, kar pomeni preseči pozabljanje.</i>
7.	MS predstavi zdravstveno nego izstopišča katetra za PD: - izgled vidnega dela sinusa in zunanjega izstopišča katetra za PD . MS z metodo praktičnih del in izkustvenega učenja uči P/S pravilne nege (toalete) izstopišča katetra za PD - MS preveri in oceni znanje in praktično izvedbo menjave dializne raztopine ter toalete PK	<i>P/S je seznanjen s pravilno zdravstveno nego izstopišča katetra za PD - P/S s praktičnim delom in izkustvenim učenjem pridobiva znanje za pravilno nego (toaleta) izstopišča katetra za PD</i>
TRETJI DAN:		
8.	MS predstavi možne zaplete pri zdravljenju s peritonealno dializo: - hiper/hipovolemija - fibrin - pretočne motnje - odstopanja v izgledu dializata - onesnaženje pretočnega seta in katetra za PD - poškodbe pretočnega seta in katetra za PD - vnetje sinusa in izstopišča katetra za PD - peritonitis MS predstavi ukrepe v primeru zapletov: -seznani P/S, da v primeru težav pokliče MS v dializni center, kjer dobi nadaljnja navodila	<i>P/S je seznanjen z možnimi zapleti pri zdravljenju s PD in možnimi ukrepi</i>

9.	MS predstavi in pokaže pravilno dodajanje zdravil v vrečko z dializno raztopino (priloga št. 6: Dodajanje heparina v vrečko) - predstavi pomen heparina - predstavi pomen in uporabo antibiotikov MS z metodo praktičnih del in izkustvenega učenja uči P/S pravilne in varne izvedbe dodajanja heparina v vrečko z dializno raztopino.	<i>P/S je seznanjen z dodajanjem heparina v vrečko z dializno raztopino</i> <i>P/S s praktičnim delom in izkustvenim učenjem pridobiva znanje za pravilno dodajanje heparina v vrečko z dializno raztopino</i>
10.	MS z metodo praktičnih del in izkustvenega učenja uči P/S pravilne nege (toaleta) izstopišča katetra za PD	<i>P/S pravilno opravi menjavo dializne raztopine in toaleta PK</i>
11.	MS nadzoruje P/S pri urjenju in ponavljanju pravilne izvedbe: - menjave - toaleta izstopišča - dodajanja heparina MS preveri in ocenjuje znanje in praktično izvedbo menjave, toaleta PK	<i>P/S je sprotno ocenjen pri izvedbi praktičnih del</i>
12.	MS se dogovori za srečanje P/S z MS, ki vodi individualno prehransko svetovanje	<i>P/S soglaša z dogovorjenim terminom prehranskega svetovanja in razume njegov pomen</i>
13.	MS se pogovori s P o življenju s PD: - služba in delo - počitnice in prosti čas (rekreacija in športne aktivnosti) - družinsko življenje - vzdrževanje in ohranjanje socialne mreže (Društvo ledvičnih pacientov)	<i>P je seznanjen z načinom zdravljenja s PD v domačem okolju. Znal bo ohraniti socialne stike in primerno načrtovati prosti čas in družinsko življenje.</i>
ČETRTI DAN:		
14.	Individualno prehransko svetovanje v dogovoru z MS MS nadzoruje P/S pri urjenju in ponavljanju pravilne izvedbe: - menjave - toaleta izstopišča - dodajanja heparina MS preveri in oceni znanje in praktično izvedbo menjave, toaleta PK	<i>P/S pride na individualno prehransko svetovanje pripravljen z vprašanji o pripravi hrane za pacienta na PD</i> <i>Ponavljjanje ima namen doseči trajnost znanja P/S in spretnosti, kar pomeni preseči pozabljanje.</i> <i>P/S natančno ve, kaj mora opraviti in doseči ter stalno spremlja dosežke za večjo kakovost dela</i> <i>Preverimo stopnjo P znanja in ocenimo, koliko vaje še potrebuje</i>
PETI DAN:		
15.	MS predstavi P/S : - pravilno shranjevanje materiala za PD v domačem okolju - vodenje evidence in nadzor nad rokom uporabe materiala za PD - naročanje in dostavo materiala za zdravljenje s PD na dom	<i>P/S si zna pripraviti primeren prostor za shranjevanje materiala in izvajanje PD doma</i> <i>- P bo znal voditi evidenco zalog in poznal pomen preverjanja rokov uporabe</i> <i>P pozna način naročanja in dostave materiala</i> <i>P/S razume in sprejme podane vsebine</i>
16.	MS seznani P/S z organizacijo dela v ambulanti za PD - v času rednega dela ambulantne za PD - v času dežurstva - P dobi kartico s podatki dializnega centra	<i>P/S bo znal vzpostaviti stik z MS v ambulanti za PD</i> <i>P/S natančno in pravilno izvede prikazane postopke</i>
17.	MS ustno in praktično preveri osvojeno znanje in izvedbo postopkov.	<i>P/S je pripravljen na samostojno zdravljenje s PD v domačem okolju</i>

Opombe, omejitve protokola:

MS pregleda P zdravstveno in negovalno dokumentacijo in se seznani: • s trenutnim zdravstvenim stanjem • P načinom življenja pred boleznijo • P seznanjenostjo z boleznijo MS oceni P/S (svojca, pomočnika): • sposobnost poslušanja, branja in pisanja, razumevanja jezika • znanja o bolezni, napačna prepričanja, pomanjkljivo znanje o kronični ledvični bolezni (KLB) • pričakovanja P/S • pričakovane ovire (psihološke, fiziološke, sociološke) • upoštevanje osebnih značilnosti pacienta (starost, spol, izobrazba, poklic) • motivacijo P/S za učenje priprava MS na podajanje snovi: • zagotovi si čas za izvedbo ZV • dobra psihofizična priprava na učno uro (pedagoška, strokovna usposobljenost) načelo sistematičnosti in postopnosti
--

Temeljna literatura:

1. Ponikvar R, Buturović Ponikvar J (Ur.). Dializno zdravljenje. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Interna klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, 2009. 2. EDTNA/ERCA. Peritonealna dializa. Priročnik za klinično prakso. 2008. 3. Kovač D, Lindič J, Malovrh M, Pajek J. Bolezni ledvic. 3. izd. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Univerzitetni klinični center Ljubljana, 2014.

Sklep	organ, ki izdaja sklep o ustreznosti:	številka sklepa:	datum:	odgovorna oseba:
Sklep skrbnika nacionalnega protokola	Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije	3/2014	13.11. 2014	Mirjana Rep
I. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Delovna skupina za protokole aktivnosti ZBN	1/15	6. 2. 2015	Majda Oštir
II. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Upravni odbor Zbornice Zveze	583/32	8. 4. 2015	Darinka Klemenc
III. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri MZ	04-03a/04-2015	17. 6. 2015	mag. Branko Bregar

Dokument objavljen na spletni strani
Zbornice – Zveze dne **29. 9. 2015**

Nacionalni protokol se uporablja najmanj do: 28. 9. 2017

AKTUALNO

Vlada RS potrdila Resolucijo nacionalnega plana zdravstvenega varstva 2016-25 "Skupaj za družbo zdravja"

Vlada RS je 23. 12. 2015 sprejela predlog Resolucije nacionalnega plana zdravstvenega varstva 2016 - 2025 "Skupaj za družbo zdravja" in ga pošilja Državnemu zboru v obravnavo in sprejem.

S tem dokumentom so zastavljeni cilji in načrtana smer, kako bomo v prihodnjih letih odgovorili na spremenjene zdravstvene potrebe in uresničili cilj, da bomo prebivalci Sloveniji bolj zdravi.

Dokument predstavlja strateški okvir za upravljanje in razvoj sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji in ključne usmeritve za pripravo in sprejem ustreznih zakonov s področja zdravstvenega zavarovanja in zdravstvene dejavnosti. Sprejeta resolucija je tudi pogoj za črpanje evropskih virov v okviru Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020.

»Predlog Resolucije smo izboljšali s številnimi predlogi iz javne razprave ter izsledki Analize zdravstvenega sistema v Sloveniji. Analiza, ki bo podrobneje predstavljena 8. jan-

uarja, je potrdila, da naš zdravstveni sistem ni v tako slabi kondiciji, kot nekateri skušajo prikazati, saj se po številnih kazalcih uvrščamo v povprečje držav EU, pri nekaterih smo celo v samem vrhu. Analiza je pokazala tudi pomanjkljivosti, ki jih odpravljamo s predlaganimi ukrepi v tem strateškem dokumentu«, je v izjavi za javnost dejala ministrica Milojka Kolar Celarc. V Resoluciji se zavezujemo k evropskim vrednotam zdravstvenih sistemov, ki so univerzalnost, solidarnost, pravičnost in dostopnost. S predlogom Resolucije se lahko seznanim na spletni strani Ministrstva za zdravje.

Povzeto po:
http://www.mz.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/artide/670/7130/
Resolucija je na voljo na: http://www.mz.gov.si/si/delovna_podrocja_in_prioritete/resolucija_o_nacionalnem_planu_zdravstvenega_varstva_2016_2025_skupaj_za_druzbo_zdravja/

Se zdravstvena politika, tudi ob pomoči nacionalne strokovne organizacije Zbornice - Zveze, zaveda potenciala medicinskih sester in babic?

Monika Ažman

Po prvi uradni predstavitvi delovnega predloga Zakona o zdravstvenih delavcih na Ministrstvu za zdravje

Medicinske sestre in babice smo najštevilčnejša poklicna skupina v zdravstvu in smo **povsod po svetu** - v državah, ki resno in celovito pristopajo k reformiranju sistema zdravstvenega varstva, vključene v **vse procese**, saj so le tako omogočeni **celoviti in pravi reformni procesi**. V stroki zdravstvene in babiške nege odkrito poudarjamo, da morata zdravstvena politika in država **prepoznati pomembnost enakovrednega obravnavanja** vseh poklicnih skupin, ob tem pa posebej izpostavljamo enakovredno obravnavo dveh za sistem zdravstvenega varstva **najbolj pomembnih skupin zaposlenih** tako v zdravstveni in babiški negi kot v medicini. Le z **razširitvijo prostora sodelovanja** partnerjev lahko država pripomore k **reformam**, ki bodo usmerjene k zagotavljanju kakovostne in varne zdravstvene obravnave. (*Stališča Zbornice – Zveze o aktualni problematiki na področju zdravstva in predlogih za reševanje krize*, marec 2014).

V nacionalni organizaciji zdravstvene in babiške nege Zbornice - Zveze se **zavedamo ključne vloge**, ki jo imamo medicinske sestre in babice pri zagotavljanju kakovostne in varne zdravstvene obravnave. Številne mednarodne raziskave in študije vedno znova potrjujejo **velik prispevek medicinskih sester in babic** pri izboljšanju in promociji zdravja, preprečevanju bolezni ter pri vodenju in obvladovanju kroničnih bolezni. **Izvajalci zdravstvene in babiške nege** imajo strokovno znanje in **potencial za izboljšanje zdravje prebivalstva**, ki pa je v **veliki meri še vedno neizkoriščen**, kar je razvidno iz zbirke 55 študij iz 18 evropskih držav članic, ki je zasnovana na znanstvenih dokazih o vlogi zdravstvene in babiške nege pri zdravstveni obravnavi (*European compendium of good practices in nursing and midwifery towards Health 2020 goals*). Bi bilo nekoliko predrzno trditi, da se morda tudi zaradi **delovanja nacionalne organizacije zdravstvene in babiške nege** Zbornice – Zveze na omenjenem področju **zdravstvena politika** vedno bolj **zaveda pomena in vloge medicinskih sester in babic** v sistemu zdravstvenega varstva in **doprinosa stroke** k zagotavljanju **sodobne, kakovostne ter varne zdravstvene in babiške nege** za vse prebivalce Republike Slovenije?

Slovenska zakonodaja (npr. *Zakon o zdravstveni dejavnosti*) **zdravstvene politike** razen na redkih področjih **ne zavezuje k sodelovanju** z Zbornico – Zvezo, vedno bolj pa se nam dozdeva, da smo **zdravstveni politiki** s strokovnim in konstruktivnim delovanjem **v pomoč pri razreševanju aktualnih vprašanj** ter pri iskanju posameznih rešitev, tudi sistemskih. A ob tem **ne pozabimo**, da si Zbornica - Zveza že skoraj **dve desetletji** prizadeva postaviti **normativni okvir** za delovanje zdravstvene in ba-

Od leve proti desni: mag. Irena Kirar Fazarinc, Tina Jamšek, Darinka Klemenc, Monika Ažman

biške nege v zdravstvenem sistemu ter za sprejem lastnega zakona. Izjava predsednice *Mednarodnega sveta medicinskih sester* (ICN) dr. Judith Shamian, da je **ključna vrzel v slovenski ureditvi** zdravstvenega varstva **odsotnost zakona o zdravstveni negi**, s katerim bi se jasno določilo, kaj sodi na področje zdravstvene nege, po kakšnih standardih naj deluje in kaj se od nje pričakuje, je še kako pomenljiva.

Dejavnost zdravniške službe ureja *Zakon o zdravniški službi*, lekarniško dejavnost *Zakon o lekarniški dejavnosti*, socialno varstveno dejavnost pa *Zakon o socialnem varstvu*, zdravstvena in babiška nega pa ostajata normativno nedorečeni ter pomanjkljivo urejeni večinoma s podzakonskimi akti.

Ravno zaradi zavedanja, da je naša **pravica in dolžnost razširiti prostor sodelovanja**, nadaljujemo s **prizadevanji** za večjo **uveljavitev zdravstvene in babiške nege v slovenskem zdravstvenem sistemu**.

V okviru javne razprave smo npr. **izrekli podporo Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 – 2025 "Skupaj za družbo zdravja"** Ministrstva za zdravje, saj ta predstavlja **zavezo** zdravstvene politike, da se z ukrepi na področju zdravstva zagotavlja boljše zdravje, **zmanjšuje neenakosti v zdravju** in zagotavlja optimizacijo zdravstvene oskrbe. Obenem smo v razdelanih in obrazloženih pripombah med drugim **opozorili na pomanjkanje medicinskih sester** v zdravstvenih in socialnih varstvenih zavodih, **njihovo izčrpanost** ter **izgorelost**, kar

vpliva na varnost pacientov in kakovost zdravstvene oskrbe na vseh nivojih zdravstvenega varstva.

Na sprejemu pri **predsedniku države Borutu Pahorju** 27. 10. 2015 smo znova poudarili, da je več kot 50 odstotkov zaposlenih v zdravstvu prav izvajalcev zdravstvene in babiške nege. Z lastnim zakonom o zdravstveni in babiški negi bi uredili položaj in status medicinske sestre ter babice in dejavnosti zdravstvene ter babiške nege v slovenskem prostoru. Kot smo zapisali v predgovoru predloga *Zakona o dejavnosti zdravstvene in babiške nege in oskrbe*, ki ga je pripravila delovna skupina na Zbornici – Zvezi, se **dnevno soočamo s problemom organizacije dela in slabo učinkovitostjo procesov**, v katere **smo vključeni**. Žal pa nimamo »legalne« moči, da bi imeli vpliv na **sistemske spremembe**.

Zaradi morebitnega nasprotovanja nekaterih pomembnih poklicnih skupin in drugih deležnikov v zdravstvu se zdravstvena politika še ni odločila za **celovito prenovo obeh sistemskih zakonov**, in sicer *Zakona o zdravstveni dejavnosti* (razen v delu, ki se nanaša na podeljevanje koncesij) in *Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju*. Ministrstvo za zdravje je pripravilo delovni predlog *Zakona o zdravstvenih delavcih*, ki sta nam ga na ministrstvu 21. 12. 2015 predstavili Irena Kirar-Fazarinc, generalna direktorica *Direktorata za zdravstveno varstvo* in Tina Jamšek, vodja *Sektorja za koordinacijo zdravstvene nega varstva*. Naša ekipa je bila sestavljena iz predsednice in izvršne direktorice Zbornice – Zveze ter pravnika. Ob tem smo bili zadovoljni nad pohvalo s strani ministrstva, da smo predlog zakona dobro proučili in podali že na sestanku več konstruktivnih pripomb, podrobnejše bomo v kratkem posredovali v pisni obliki.

Generalno direktorico direktorata smo seznanili, da smo z izjavo za javnost **podprli zavezanost zdravstvene politike javnemu zdravstvu** ter **pozvali** odločujoče deležnike **k ustvarjanju ustreznih pogojev za varno delo zaposlenih v zdravstvu**, v korist pacientov in vseh zdravstvenih delavcev.

Ob predstavitvi predloga zakona smo še poudarili, da smo v luči nesrečnih dogodkov na Nevrološki kliniki skupaj z *Državniško zbornico Slovenije* pripravili *Protokol medpoklicne komunikacije med medicinskimi sestrami/ babicami in zdravniki v primerih dvoma o naročenih ukrepih*, ki **opredeljuje ukrepanje** medicinske sestre in babice v primerih, ko se **ordinira terapija**, ki se izvajalcu **zdi neprijemna** oziroma **škodljiva za pacienta** ali **odstopa od običajne prakse**. Na pobudo Ministrstva za zdravje je *Sekcija medicinskih sester in babic*, ki deluje pri Zbornici – Zvezi, pripravila predlog prvega strokovnega dokumenta o načrtovanem porodu doma v Sloveniji - *Strokovne usmeritve za načrtovan porod doma*. Čeprav stroka babiške nege ostaja enotna, da je v porodniških oddelkih bolnišnic zagotovljena večja varnost porodnic in novorojenčkov v primeru nujnosti zdravstvenih intervencij ter nenadnih zapletov, ni mogoče spregledati dejstva, da se bo število porodov na domu, ob njihovi vedno večji popularizaciji, v prihodnje predvidoma še povečevalo. Čeprav ni mogoče predvideti, ali bo omenjene rešitve zasledovala tudi verzija predloga *Zakona o zdravstvenih delavcih*, ki bo posredovana v javno obravnavo, in kdaj ter v kakšni verziji in če sploh bo predlog zakona sprejet, ni

mogoče spregledati, da zakon v veliki meri uveljavlja **enotna pravila za vse zdravstvene delavce**. V omenjenem segmentu **predlog zakonskega osnutka** vsekakor **podpiramo**. Obenem bomo na ministrstvo naslovili **pobudo po razjasnitvi** in utemeljitvi v delovnem osnutku zakona nekaterih **predlaganih rešitev**, ki se nanašajo na delovanje stroke zdravstvene in babiške nege ter samih izvajalcev, glede katerih še **nismo uspeli dobiti jasnega odgovora**.

Zbornica – Zveza bo kot **enakovredni deležnik** med poklicnimi skupinami v zdravstvu na poziv Ministrstva za zdravje **nekatero pripombo** in **pomislike** k delovnem osnutku predloga *Zakona o zdravstvenih delavcih* ministrstvu **posredovala** že v začetku januarja 2016 ter se tako **jasno opredelila do predlogov zdravstvene politike**. Obenem jasno **izražamo stališče**, če bi **posamezne poklicne skupine** uspele s prizadevanji, da mora biti njihov **status urejen samostojno** in ne v okviru enotnega zakona o zdravstvenih delavcih, bomo na Zbornici – Zvezi **vztrajali** pri zahtevi za **sprejem lastnega zakona o zdravstveni in babiški negi**.

Glede na povedano se zdi, da se **zdravstvena politika**, tudi ob pomoči nacionalne strokovne organizacije Zbornice – Zveze, **vedno bolj zaveda**, četudi morda precej pozno (v drugih državah, s katerimi se radi primerjamo, so to že davno ugotovili) **potenciala medicinskih sester in babic**. A ne pozabimo: delovanje naše stanovske organizacije temelji na **delu in prizadevanjih** strokovnjakinj in strokovnjakov zdravstvene in babiške nege v **strokovnih sekcijah**, v **regijskih strokovnih društvih** in v delovnih skupinah. In na prispevku vsake kolegice in kolega, ki se prostovoljno udejstvuje z lastnim strokovnim delom, ki ne bo **nikoli materialno povrnjen**, ampak lahko nudi **zgolj lastno zadovoljstvo in veliko pripomoč k spodbujanju razvoja stroke in organizacije**. Izjemno visok odstotek reprezentativnosti (preko 75 % vseh izvajalcev zdravstvene in babiške nege je vključenih v Zbornico – Zvezo) pa temelji na **občutku pripadnosti izvajalcev** zdravstvene in babiške nege ter **podpori stanovski organizaciji**, ki jo izkazuje v regijskih strokovnih društvih ter v delovnih okolišjih.

Zato tudi ob tej priložnosti, hvala vsem, ki se trudite, brez tako močre podpore in spodbud iz baze vsega tega ne bi mogli početi. ■

Viri:

European compendium of good practices in nursing and midwifery towards Health 2020 goalshttps://scholar.google.si/scholar?q=European+compendium+of+good+practices+in+nursing+and+midwifery+towards+Health+2020+goals&hl=sl&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar&as=X&ved=0ahUKewiYurMcrlJAhXMvRQKHYZ9CnAQgQMIzAA

Stališča Zbornice – Zveze o aktualni problematiki na področju zdravstva in predlogih za reševanje krize, marec 2014, dostopno na: http://www.zbornica-zveza.si/sites/default/files/doc_attachments/staliska_zbornice_zveze_o_krizi_krajša_varianta_24_3_2014_za_objavo_zasciteno_0.pdf

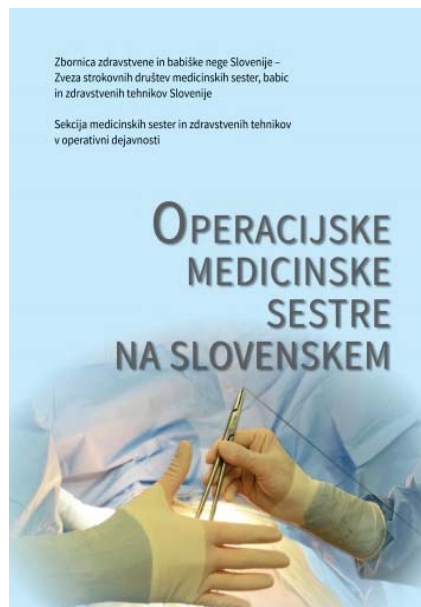
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti

OBVESTILO O IZDAJI JUBILEJNEGA ZBORNIKA

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti je ob 40-letnici organiziranega delovanja izdala jubilejni zbornik Operacijske medicinske sestre na Slovenskem.

V knjigi je zbrana bogata dediščina delovanja operacijskih medicinskih sester v naših krajih, od zgodovinskih zapisov o delovanju usmiljenih sester sredi 19. stoletja, ki omenjajo sestre instrumentarke, do razmer v operacijskih dvoranah med prvo svetovno vojno in delovanja partizanskih bolnišnic v času druge svetovne vojne. Poseben poudarek je namenjen izobraževanju instrumentark in organiziranemu delovanju operacijskih medicinskih sester, ki so že leta 1975 začutile potrebo po ustanovitvi strokovne sekcije, ki jim bo dajala spodbudo in priložnost za strokovno ter osebno rast. V obliki portretov so predstavljene instrumentarke, ki so že leta 1946 obiskovale šolo za kirurške instrumentarke in ortopedske asistentke in vse, z različnimi priznanji odlikovane operacijske medicinske sestre. Dragoceni so zapisani spomini upokojenih kolegic in ohranjeni nagovori, ki so bili objavljeni ob različnih priložnostih. Objavljene fotografije so zgodba zase in včasih zgovornejše od vsake besede. Zadnji del knjige je namenjen predstavitvi perioperativne zdravstvene nege v slovenskih bolnišnicah. ■

V elektronski obliki je jubilejni zbornik dostopen na spletni strani: <http://www.soms.si/>

Jubilejni zbornik lahko naročite na Zbornici – Zvezi s priloženo naročilnico.

Cena jubilejnega zbornika je 30 evrov z DDV + poština. Trda vezava, 262 strani.

Naročilnico pošljite na naslov: Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana

ID št. za DDV: SI64578119. Matična številka: 5138493. Telefon: 01 544 54 80

Knjigo vam pošljemo takoj po plačilu računa, ki ga prejmete po naročilu knjige.

NAROČILNICA

Ime in priimek _____

Naslov _____

Pošta in poštna številka _____

Telefon/e – pošta _____

Delovna organizacija _____

Naslov delovne organizacije _____

Plačnik _____

Davčna številka plačnik _____

Podpis _____

Projekt Vesna - Živeti življenje brez nasilja

Mednarodni dnevi nasilja nad ženskami (od 25. novembra do 10. decembra)

Irena Špela Cvetežar, Darinka Klemenc, Monika Ažman

V začetku decembra se je zaključil dvoletni projekt Vesna - živeti življenje brez nasilja, ki ga je vodil Direktorat za družino pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM), skupaj z Ministrstvom za notranje zadeve - Policijo. Kot vsebinski partnerji pa so pri projektu sodelovali tudi Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za pravosodje ter Vrhovno državno tožilstvo. Zasnovan je bil kot nacionalna kampanja za opozarjanje na problematiko nasilja nad ženskami in deklicami.

V okviru projekta so bili izvedeni trije strokovni posveti. Zadnji tak posvet je bil 25. 11. 2015, namenjen področju zdravstva z naslovom: **“Nasilje nad ženskami kot javnozdravstveni problem”**. Kot predstavniki zdravstvene in babiške nege smo se aktivno udeležili posveta predsednica Zbornice - Zveze Darinka Klemenc in vodja Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi (DS) pri Zbornici - Zvezi Irena Špela Cvetežar. Ves čas posveta je bila prisotna tudi izvršna direktorica in aktivna članica DS Monika Ažman.

Organizatorji posveta so si za namen posveta zadali **cilj osvetliti naloge in vlogo zdravstvenih strokovnjakov pri prepoznavanju nasilja v družini**. Po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini imajo vsi zdravstveni delavci ob prepoznavanju nasilja v družini določene tako dolžnosti ravnanja kot tudi dolžnosti prijave.

Predsednica Zbornice - Zveze **Darinka Klemenc** je v prvem delu posveta osvetlila delovanje zaposlenih v zdravstveni in babiški negi, še posebej **skozi 15-letno delo v Delovni skupini za nenasilje v zdravstveni negi v krovnii organizaciji Zbornici - Zvezi**. V desetletju in pol smo na to temo veliko delali; skozi dve nacionalni raziskavi smo dodobra raziskali pojavnost nasilja zlasti tistega, ki ga zaznavamo v delovnih okoljih in se dogaja nad izvajalci zdravstvene in babiške nege v njihovih delovnih okoljih. Tej temi je bila za predstavitev druge raziskave (leta 2011) posvečena celotna številka enega od Obzornikov zdravstvene nege. Ozaveščali smo tako strokovno kot splošno javnost in znano je, da smo bili prva poklicna skupina med javnimi uslužbenci, ki se je pogumno spoprijela s tem neprijetnim pojavom, ko izraza mobing (trpinčenje) in vseh njegovih posledic praktično v državi še nismo poznali. S prvo raziskavo in detabuizacijo pojava smo namreč začeli že leta 2000. Tako smo v teh letih popisali veliko papirja, opravili nešteto telefonskih in osebnih razgovorov. Med drugim smo s sodelovanjem zunanje strokovnjakinje rešili preko sto individualnih primerov stisk in težav naših kolegov in kolegov v njihovih delovnih okoljih – bolj ali manj uspešno. Že nekaj let imamo objavljeno telefonsko linijo, vezano na SOS telefon za ženske, žrtve nasilja. Aktivno smo sodelovali tudi na Ministrstvu za zdravje pri oblikovanju nacionalnih smernic za to področje (Cvetežar).

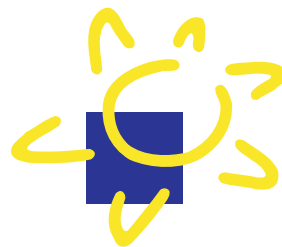
Strokovno in splošno javnost smo doma in v tujini ozaveščali in izobraževali s številnimi strokovnimi in poljudnimi prispevki, zloženkami, posterji, protokoli, neposrednimi akcijami (na primer dežurstvo na urgencah, leplje-

nje telefonskih števil SOS telefona po sanitarijah v slovenskih zdravstvenih zavodih). S predavanji in delavnicami smo sodelovali na praktično vseh koncih Slovenije tako v regijskih strokovnih društvih, strokovnih sekcijah, sindikatih, tudi v številnih zdravstvenih in socialno varstvenih zavodih ter drugih.

Na posvetu so v nadaljevanju predstavniki medicine in zdravstvene in babiške nege predstavljali svoje vloge in naloge na področju obravnave žensk, žrtev nasilja v družini.

Vlogo zaposlenih v zdravstveni in babiški negi je predstavila **Irena Špela Cvetežar**. Poudarila je, da so izhodišča za delo z ženskami – žrtvami nasilja že v sami naravi našega dela, saj zaposleni v zdravstveni in babiški negi bolj kot drugi poklici delamo v neposrednem stiku s pacientkami in je zato veliko možnosti in priložnosti, da z njimi oblikujemo zaupni odnos, ki je temelj za vzpostavitve učinkovitega zaupanja s pacientko in potem nudenje pomoči. Prav tako je narava našega dela takšna, da pokriva vsa življenjska obdobja pacientk; z njimi prihajamo v stik v različnih socialno-varstvenih, vzgojno-izobraževalnih in zdravstvenih institucijah. Smo tudi edina poklicna skupina, ki smo 24 ur vse dni v letu s pacienti in vstopamo v družinsko okolje; patronažna medicinska sestra je praktično edina profesionalna oseba, ki lahko prepozna nasilje in nudi pomoč žrtvam nasilja na njihovem domu. Zaradi kontinuiranega dela s pacientkami imamo veliko možnosti za: pogovor, posredovanje informacij o pravicah in o možnih oblikah pomoči, navezovanje stikov s pristojnimi institucijami ter nevladnimi organizacijami. **Irena Špela Cvetežar** je predstavila tudi **načela pri soočanju z nasiljem**, ki so jih oblikovale članice delovne skupine za pomoč pri ravnanju pri svojem delu. To so:

- nasilno vedenje je nedopustno in je nesprejemljiva oblika medosebne komunikacije;
- nasilje je izbira in zato je za nasilno vedenje vedno odgovoren povzročitelj oziroma povzročiteljica nasilja;
- oseba, ki ima izkušnjo z nasiljem, oziroma je žrtev nasilja, mora biti pri pristojnih ustanovah deležna ustrezne pomoči in zaščite;
- pri nasilnem vedenju je treba vedno upoštevati moč vpletenih subjektov oziroma zlorabo moči;
- nasilje poškoduje in destruktivno vpliva na zdravje in kakovost življenja žrtve ter opazovalcev nasilja;
- nasilje nad ženskami odraža strukturne neenakosti v družbi in je zato družbeni problem;
- za preprečevanje nasilja smo odgovorni vsi – tako posa-

Delovna Skupina Za Nenasilje v Zdravstveni Negi

meznice in posamezniki kot tudi vladne in nevladne organizacije.

Izpostavila je tudi **načela pri obravnavanju obravnave nasilja nad ženskam:**

- zagotavljati, da bo varnost ženske - žrtve nasilja na prvem mestu, ko se zaposleni v zdravstveni in babiški negi odločijo za posredovanje.
- z ljudmi ravnati spoštljivo in dostojno, brez obsojanja, nujno je aktivno poslušanje.
- prizadevati si, da bi žrtvam nasilja v družini dali moč, da trezno razmišljajo o svojem položaju in odločajo o svojem življenju in ne odločati namesto njih.
- spoštovati zaupnost ženske – žrtve nasilja.
- priznavati strokovnost in pristojnosti drugih ustanov in ustrezno sodelovati z njimi.
- zagotavljati, da sebe in svojih sodelavcev/k ne izpostavljamo nevarnosti oz. morebitnemu nasilju.

Načela so bila izpostavljena z namenom zmanjševanja dilem, ki se postavljajo ob neposrednem delu, ko se medicinske sestre in babice srečujejo z ženskami z vsemi njihovimi socialni, psihičnimi in zdravstvenimi problemi, in ko se je včasih težko odločati o nadaljnjih ukrepih, ki morajo biti v skladu z vsemi zakonskimi in strokovnimi usmeritvami.

Udeležencem posveta smo predstavili tudi naša izhodiš-

ča za nadaljnje delo, ki smo jih opredelili kot »**Trije koraki, ki bodo usmerjali naše delo v prihodnje**«:

1. Spremeniti odnos do nasilja in povečati občutljivost, znanje ter večine pomoči žrtvam nasilja, ki vodijo v ustrezno pomoč žrtvam nasilja.
2. Evidentirati primere nasilja nad ženskami v partnerskih in družinskih odnosih, evalvirati in izboljševati svoje delo.
3. Vzpostaviti učinkovito sodelovanje z drugimi pristojnimi institucijami ter nevladnimi organizacijami - potrebna je skupna mreža za celovito obravnavo žrtev (zdravstvena, socialno-varstvena, pravna, psihološka ...).

Monika Ažman, ki je pomagala pripravljati gradivo, se je aktivno vključevala v živahno razpravo in s tem smiselno zaokrožila naše predstavitve; opravljeno delo šteje, lahko smo ponosni nanj. Prihodnost s svojimi izzivi pa kliče, da ne prenehamo z delovanjem na tem področju, temveč vztrajamo, nadgrajujemo svoje znanje in sledimo načrtom tudi na tem področju delovanja krovne organizacije Zbornice – Zveze.

Bistvo v uresničevanje postavljenih »korakov« v prihodnje vidimo v sodelovanju z vami, spoštovane kolegice in kolegi, v sodelovanju sodelavk in sodelavcev v zdravstvu, ob pomoči Ministrstva za zdravje in drugih ministrstev ter ob podpori vladnih in nevladnih organizacij. ■

OBVESTILO

Svetovalni telefon za pomoč osebam z izkušnjo nasilja na delovnem mestu, ki deluje v Društvu SOS telefon od leta 2011, bo 1. 1. 2016 prenehal delovati.

Svetovalno delo se bo nadaljevalo po spletu na e-naslovu: mobing@drustvo-sos.si
Svetovanje je anonimno in zaupno.

Vabimo vas, da se nam oglasite po e-pošti,

- če imate izkušnjo spolnega nadlegovanja ali nadlegovanja zaradi vaše osebne okoliščine: invalidnosti, zdravstvenega stanja, starosti, politične, etnične ali verske pripadnosti, istospolne usmerjenosti ...
- če preživljate sistematično psihično nasilje, vas na delovnem mestu izločajo, vam škodujejo in onemogočajo vaš karierni razvoj,
- če ste zaradi izkušnje z nasiljem v stiski in potrebujete pomoč,
- če bi radi pomagali sodelavki ali sodelavcu in ustavili nasilje, pa ne veste, kako.

Tilka Kramer, upokojena babica, po evidenci Zbornice – Zveze najstarejša članica

Anita Prelec

Zakaj ste se odločili za poklic babice?

Ko sem se pred več kot petdesetimi leti odločala za poklic, sem želela postati cvetličarka ali trgovka, vendar v bližini ni bilo učnega mesta. V tem času pa je bil v zdravstvenem domu Slovenj Gradec razpis štipendije za babico in takrat sem se odločila. Poklic se mi je zdel zelo spoštovan in skrivnosten obenem, saj se doma, v veliki kmečki družini, od koder izhajam, o tem ni kaj dosti govorilo.

Kako se spominjate svojih začetkov?

Moji prvi začetki dela so bili težki. Koroški teren je bil zelo obsežen, posamezne kmetije visoko v hribih brez cestnih povezav, brez telefonov, elektrike, ljudje siromašni, dostikrat nezaupljivi do »šolske medicine«, velikokrat še pod vplivom raznih vraž, ali pa slabih običajev in razvad. Peš poti so dostikrat pretrgali plazovi, snežni ali zemeljski. Do vasi Trbonje se je bilo treba peljati z brodom preko reke Drave v vsakem letnem času. Reka je bila pogosto deroča, do porodnice je bilo treba priti tudi ob snežnem viharju.

Kje se je začela in nadaljevala vaša poklicna pot?

Moja poklicna pot se je začela v Zdravstvenem domu Dravograd. Kot babica sem delala na terenu. Vje takrat spadalo tudi delo v posvetovalnici za noseče žene, v ginekološki ambulanti, posvetovalnici za otroke, cepljenje otrok v ambulanti in na terenu, terenske otroške posvetovalnice v oddaljenih vaseh ... seveda pa tudi porodi na domu, kolikor jih je še bilo po drugi svetovni vojni.

Ob delu sem končala višjo šolo za medicinske sestre in opravljala delo polivalentne patronažne medicinske sestre, ker se je služba v osemdesetih letih prejšnjega stoletja reorganizirala, čeprav sem vedno pogrešala delo v posvetovalnici. Dolgotrajno sodelovanje z vrtcem je bilo vedno zanimivo, saj sem otrokom predstavljala naš poklic. 30 let sem vodila materinsko šolo (sedanjo šolo za starše) ter svoje znanje in izkušnje iz terena podala vedno željnemu slušateljem.

Zdravstveni dom je bil k sreči ravno prav velika delovna skupnost, da smo delovali kot velika družina, strokovno med seboj sodelovali, si pomagali, se spodbujali, se skupaj veselili napredka pri ohranjanju zdravja občanov in rasti o ozaveščenosti o zdravju med ljudmi.

Je pa tudi res, da pridobiš na terenu nekatera znanja, ki jih nisem zasledila v nobenem učbeniku.

Vedno nasmejana Tilka Kramer ob podelitvi plakete ob 90-letnici slovenskega babiškega združenja

Verjetno ste skozi desetletja doživela veliko lepih, pa tudi žalostnih trenutkov. A bi lahko z nami delila kakšno zgodbo?

Ker so se tudi strokovne doktrine v toliko letih menjavale, je bilo treba pri komunikaciji z ljudmi uporabiti vso spretnost, nanje, obzirnost ... Da se je staro umaknilo novemu, da se je vzbudilo pri ljudeh zaupanje, sodelovanje. Ogromno truda, znanja in vztrajnosti je bilo potrebno, da so občani babici zaupali, da so čedalje bolj obiskovali posvetovalnice za otroke in ženske, kar je danes samo po sebi umevno, v takratnih časih pa ni bilo.

Veliko je bilo lepih trenutkov, pa seveda tudi žalostnih, kadar se ni izšlo tako, kot si je družina želela.

Tudi kot upokojena članica Zbornice - Zveze se radi udeležujete strokovnih srečanj Sekcije medicinskih sester in babic?

Vesela sem, da lahko še naprej spremljam razvoj in spremembe ter napredek v babištvu, v katerem sem bila aktivna polnih 40 let. Rada se udeležim babiške sekcije, če je le možno.

V prostem času ste zelo aktivna, kako preživljate ta čas?

V prostem času rada hodim naokoli in potujem, obiskujem razne delavnice, zadnje čase predvsem likovno. Rada kaj ustvarjam z mojimi tremi vnuki, jim pripovedujem, kako smo živeli mi, ko smo bili otroci, kaj smo jedli in kako smo bili oblečeni. Vnuki me vedno poslušajo z odprtimi usti!

Kaj je vaše življenjsko vodilo?

Moje življenjsko vodilo je: da se dobro vrača z dobrim!

Kaj bi zaželeli bralcem strokovnega glasila Utrip?

Bralcem strokovnega glasila Utrip želim v prihajajočem letu zdravja in miru ter da bi s toplim človeškim odnosom, vedrino in odločnostjo opravljali svoje poslanstvo, ki jim je zaupano! ■

Mary Henley, šolska medicinska sestra

Ria Jagodic in Majda Šmit

Poleti (2015) sva se udeležili »school nurse« (slov. šolske medicinske sestre) konference v Londonu. Tam sva se pogovarjali z gospo Mary Henley, ustanoviteljico mednarodnih bienalnih school nurse konferenc, ki se vsaki dve leti odvijajo v drugi državi in celini. Prosili sva jo za intervju. Dogovorile smo se, da ji pošljemo vprašanja. Ker je gospa precej v letih (90. rojstni dan je že praznovala) in ni večša tipkanja, je prosila prijateljico, da je natipkala njen življenjepis. Tako je nastal naslednji zapis.

Ko sem razmišljala o odgovorih na vajina vprašanja, sem ugotovila, da vsako vprašanje terja zgodbo iz mojega življenja.

Odraščala sem v družini s prav posebnimi starši. Oče je bil kipar, mama pa gospodinja. Imela sem tri brate – enega starejšega in dva mlajša. Ob večerih smo brali, ob koncu tedna smo hodili na dolge sprehode po podeželju, s sendviči za kosilo, ali pa smo šli v pub v domačem kraju. Takrat nismo imeli avta ali telefona. Imeli smo le zapiske, pisma smo pisali na roko.

1939

Ko sem hodila v srednjo šolo za dekleta King's Norton Girls High School, so se začele širiti mračne govorice o vojni, otroke iz šol v velikih industrijskih mestih naj bi pred nevarnostjo bombardiranj evakuirali na podeželje. 3. septembra 1939 so dijakinje naše šole začeli z avtobusi in vlaki voziti v dekleško srednjo šolo v Gloucestru. S prijateljico Ruth sva bili nastanjeni pri družini v Gloucestru. V šolo sva lahko hodili kar peš, družini pa sva tudi pomagali čuvati majhne otroke. Pri tisti družini sem preživela eno leto. Poleti leta 1940 vojna še ni zares dosegla Velike Britanije, zato sem lahko pregovorila starše, da sta mi dovolila ostati doma. Na domači srednji šoli so se namreč začele izvajati nekatere dejavnosti. Pomagala sem v »vojnem vrtcu« in hodila k pouku, kjer sem pazila na otroke zaposlenih mater.

1941 – 1945

Pri sedemnajstih smo se morali odločiti, kako bomo kot civilisti prispevali k obrambi pred vojno. Imeli smo tri možnosti: Land Army (pomoč v poljedelstvu), delo v vojski, delo v tovarni ali zdravstvena nega. Najprej sem poskusila pri Land Army, kar pa se ni najbolj obneslo. Zato sem se odločila za zdravstveno nego. Najprej sem odšla v deželno bolnišnico. Po prvem letu dela sem spoznala, da bo to moja življenjska izbira. Po razgovoru sem se februarja 1942 zaposlila v bolnišnici St. George's Hospital v Londonu. Opravila sem njihov celotni program usposabljanja in ga zaključila marca 1945. V bolnišnici sem nato delala do leta 1947. V upanju, da bom dobila zaposlitev v javnem zdravstvenem programu in v preventivnem zdravstvenem varstvu, sem se preselila nazaj v Birmingham in dokončala šolanje za babice.

Bombardiranje Londona je bilo iz dneva v dan hujše in je postalo del našega življenja.

Od 1946 do 1948

Iz Birminghama sem se vrnila v London in delala kot zasebna medicinska sestra, obenem pa sem hranila denar za potovanja. Kanada je potrebovala medicinske sestre in jaz sem poiskala sorodnike kanadskega vojaškega osebja, ki sem ga negovala med vojno. Poleti 1948 sem odplula v Kanado. Tako sem obrnila nov list v življenju in videla toliko sveta, kot je bilo mogoče. V

Torontu sem našla delo v bolnišnici Christy St. Veteran's Hospital. Božič leta 1948 sem preživel z angleškimi prijatelji v Washingtonu. Do decembra 1949 sem ostala v Washingtonu in skrbela za neko ostarelo babico, potem pa sem se vrnila v Anglijo.

1950

Spet sem bila v Londonu in si delila najeto hišo z mlajšim bratom Davidom, ki je dobil štipendijo za umetniško akademijo Slade Academy of Art v Londonu. Veliko sem potovala z Josephom Sachsom, bogatim starejšim gospodom rusko židovskega rodu. On je bil tisti, ki je pripeljal ameriške »show« predstave na angleške odre. V tistem času je bil to muzikal Kiss me Kate. Zanj sem skrbela v zasebnem sanatoriju v Londonu, potem ko je utrpel možgansko kap. Nikoli se ni poročil, imel pa je brata, ki je živel v Johannesburgu v Južni Afriki. Ko se mu je zdravje popravilo, je želel obiskati brata, a le, če bi šla z njim na pot in skrbela zanj. To je bilo fantastično trimesečno potovanje z ladjami, vlaki in avtomobili.

Po vrnitvi v Anglijo sem nameravala iti na Queen Elizabeth College na univerzo v London in dokončati program Public Health Certificate. V tem času sem spoznala zdravstveno nego v šolah kot del programa javnega zdravstva. Poleg tega sem skrbela za to, da je imel Joe potrebno pomoč pri stalni zdravstveni oskrbi. Kot medicinska sestra v javnem zdravstvu sem dobila zaposlitev na kliniki v ulici Baker Street v Londonu. Tam sem spoznala Willsonova, mlad ameriški par iz Kalifornije. Imela sta tri tedne starega dojenčka, ki je po očetovem mnenju mnogo preveč jokalo. Dojenčka sem s spremembo hranjenja pomagala umiriti.

Božič 1953

Willsonovi so preživel božič z mojo družino v Birminghamu, mene pa so povabili, naj preživim božič 1954 z njimi v Kaliforniji. In tako sem na božični večer 1954 prispela v Kalifornijo. Pred tem sem nekaj mesecev delala v otroški bolnišnici v Londonu (Ontario) v Kanadi, medtem ko sem čakala na ameriško delovno dovoljenje.

1955

Moja sostanova Betty je bila fizioterapevtka. Spoznala sva se, ko sva delali v bolnišnici Huntington Hospital v Pasadena v Kaliforniji. Poleti sva se odpravili v Anglijo, kjer nama je brat posodil enega izmed družinskih avtomobilov, s katerim sva potovali po Franciji in Španiji. Betty je prav posebej zanimalo delo z otroki in zaposlila se je v posebni šoli za invalidne otroke Byron Thompson School v El Monteju v Kaliforniji. Ona me je opozorila na prosto delovno mesto **šolske medicinske sestre** v šolskem okolišu. Po razgovoru sem septembra 1955 začela z delom.

Ko sem delala v El Monteju in sodelovala z lokalnimi kalifornijskimi organizacijami, sem ugotavljala, kako vnesti spremembe v specifične programe. Spoznavala sem skupnost in javni zdravstveni sistem, v šolah pa sem izvajala programe za imunizacijo in tako na razne načine povečevala število tistih, ki so bili vključeni v pomoč. Cepivo proti paraliza je bil v Združenih državah takrat že na voljo. Moje življenje je bilo izjemno in dosegla sem več, kot sem si lahko predstavljala, ko sem odrasčala v Angliji. V mnogih predelih sveta imam prijatelje. Prav ničesar ne bi spremenila, želim si le, da bi moj ljubljeni sopro Thomas živel

dlje. Spoznala sva se leta 1955 na tečaju španščine. On se je odpravil v Mehiko pisat »vseameriški roman«, jaz pa sem nameravala delati v Južni Ameriki pri fundaciji Rešite otroke - Save the Children Fund.

Ne bojte se drugim pokazati, da tudi brez gospodovalnosti obstajajo mnoge poti do uspešno opravljenih nalog.

Junij 1958

Thomas se je po težki operaciji ledvice vrnil iz Mehike. Poročila sva se in se z mojim malim fordovim odpravila preko države v Montreal in nato na plovbo proti Angliji. Izkrčala sva se v Southamptonu, kjer sva se srečala z mojo družino. Razen potovanja po Evropi nisva imela posebnih načrtov. Oba sva se zaposlila v Londonu in začela hraniti denar za najino naslednje potovanje. Maja 1959 je Thomas že imel težave z drugo ledvico in je moral spet na operacijo. Odločila sva se vrniti v Kalifornijo. Thomas je z najinim prijateljem, ki je bil pilot, potoval z letalom, jaz pa sem ostala in izpraznila najino londonsko stanovanje. Potem sem tudi jaz z letalom odpotovala k Thomasovim staršem v Kalifornijo, tam naj bi se odločila, kako naprej. Thomas je moral spet na operacijo, s katero so mu presekali živec v hrbtenici in tako ustavili bolečine, ki so ga mučile od prve operacije. Jaz sem delala v lokalni bolnišnici. Izbira področja dela, posebno v zdravstveni negi, je zelo odvisna od zadovoljstva, ki ga dobiš iz različnih delovnih izkušenj. Vse to terja čas in potrpljenje. Tudi biti del skupin v organizaciji šolskih medicinskih sester: na lokalni in državni ravni.

Ne bojte se izraziti ideje, ki bi lahko pomagale izboljšati razne situacije.

1981

Leta 1981 sem pomagala pri pripravi prve mednarodne konference **šolskih medicinskih sester** in sem od takrat sodelovala na vseh konferencah.

2013

Konferenca v Sloveniji je bila ena naših najboljših. Ena od težav na vaši konferenci je bila, da ste morali sredi načrtov spreminjati stvari. Dobro opravljeno. Potovanje skozi izjemno hrvaško pokrajino in nežno občutenje Slovenije in Ljubljane mi je ostalo v krasnem spominu. Tega dela jadranske regije nisem še nikoli obiskala.

Veliko je krajev na svetu, ki jih imam rada: Avstralija (Ayers Rock), Nova Zelandija in Tasmanija. Ampak Kalifornija je moj dom, tam je moje delo in tam je moja družina. Tam je bilo zame na voljo mnogo priložnosti. Tukaj, v Wisconsinu, sem blizu obema družinama (druga je nižje v Ohio). Poskušam obdržati stike z mnogimi prijatelji in sorodniki po svetu.

Rada berem. Vsa moja okna gledajo na zelena igrišča šole Divine Savior Girl's High School, ki sta jo obiskovali obe moji vnukinji. Jaz sem v tretjem nadstropju, kjer imam tudi nove prijatelje.

Upam, da sem do neke mere odgovorila na vajina vprašanja. Nadaljujeta z dobrim delom. Lep pozdrav obema.

»Naj svetla zvezda in nežen vetrič vodita vaju in ljudi, ki potrebujejo vajino varstvo, in mnoge prijatelje, ki vaju imajo radi«.

Mary ■

Prevod Male misli d. o. o.

EFN informacija za javnost

Zdravstveni in socialni/družbeni ekosistem - raziskava izvajanja

Gostitelj tega uspešnega dogodka je bil evropski poslanec Alojz Peterle, ki je v uvodnem nagovoru izpostavil vlogo, ki jo storitve eZdravja lahko imajo pri izboljšanju življenja ljudi in pri spodbujanju gospodarskega razvoja v Evropski uniji. Zasedanje je vodil Peter O'Donnell (Politico), ki je opomnil, da je zdravstvena nega prvotni (osnovni) poklic v zdravstvu in predstavlja najstarejši in najbolj temeljni vidik zagotavljanja zdravstvene storitve.

Paul De Raeve, generalni sekretar EFN, je predstavil video ENS4Care in dokumentarec, ki je plod dvoletnega projektnega dela, potem pa je besedo prepustil udeležencem prve okrogle mize. Sodelovali so: Elena Bonfiglioli, Microsoft; Daniel Widmer, UEMO; Dalë Kabašinskaitė, IFSW Evropska regija; Frank Godwin, Eurocarers; Peggy Maguire, EIWH; in Evgeniya Adarska, APOZ and Friends.

Ključna sporočila s prve razprave so bila:

1. Projekt eZdravje in medstrokovno delovanje sta ključni komponenti pri reformi zdravstva;
2. Celosten pristop do različnih interesnih skupin, kar vključuje tudi negovalce in državljane nasploh, je potreben za razvoj trdnih zdravstvenih in socialnih politik.
3. Skrb za varstvo osebnih podatkov ne bi smela zmanjšati vrednosti, ki jo eZdravje lahko prispeva k boljšemu vsakdanjemu življenju pacientov in drugih ljudi.

Na drugi okrogli mizi so sodelovali: Dora Kilanska, European Nursing Research Foundation; Tapani Piha, DG SANTE; Pēteris Zilgalvis, DG Connect in Marianne Sipil iz EFN. Sporočila z druge okrogle mize so bila jasna:

1. V zdravstveni negi so raziskave osnova za razvoj eZdravja in politik na področju javnega zdravja;
2. Razvijanje digitalne zdravstvene pismenosti pri strokovnih delavcih in bolnikih je bistveno pri krepitvi vloge bolnikov;
3. EFN matrica delovne sile 3+1 in EFN okvir kompetenc zagotavljata potrebna orodja za uveljavljanje projekta eZdravje v vsakodnevni praksi.

Predstavitvam je sledila živahna razprava s poslanci Evropskega parlamenta in prisotnimi. Ključne povratne informacije so se nanašale na vprašanja glede varstva podatkov in lastništva, glede prekrivanja med strokovnimi delavci v zdravstvu in glede izobraževanja in pismenosti na področju zdravja.

Za zaključek: oblikovanje zdravstvenih in socialnih smernic za preoblikovanje sedanjega tradicionalnega sistema zdravstvenega varstva v model celostne oskrbe, ki je inovativen, upošteva spol, je trajnosten in dosegla boljše in merljive zdravstvene in socialne rezultate, terja izvajanje raziskav ob sodelovanju delavcev na terenu. Tako se bodo izoblikovale politike, podprte z dokazi. Model mora v celoti ustrezati svojemu namenu. ■

Prevod Male misli d. o. o.

ICN informacija za javnost

Frances Hughes imenovana za novo glavno izvršno direktorico Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN)

Ženeva, Švica; 8. december 2015- Dr. Judith Shamian, predsednica Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN), z zadovoljstvom sporoča, da je bila Dr. Frances Hughes, OZNM, DNurs, FANZCMHN FNZCMHN, RN, imenovana za novo izvršno direktorico ICN-a.

Dr. Hughes bo dolžnosti prevzela v februarju 2016.

Dr. Frances Hughes je bila rojena na Novi Zelandiji. Od leta 2012 dalje je vodja zdravstvene nege in babištva v Queenslandu v Avstraliji. Pred tem je kot glavna svetovalka za zdravstveno nego delala na novozelandskem ministrstvu za zdravje. Kot svetovalka pri Svetovni zdravstveni organizaciji (WHO) in drugih nevladnih organizacijah je do zdaj delala v Avstraliji, Južnem Pacifiku, Združenem kraljestvu, Kanadi in v Aziji. Bila je tudi na položaju načelnice polkovnice v Kraljevi novozelandski vojaški enoti zdravstvene nege. Prav tako je bila prva profesorica zdravstvene nege na univerzi University of Auckland.

Dr. Hughes, ki ima bogate izkušnje kot zdravstveni klinik, vodja in pedagog, je dobitnica številnih nagrad in priznanj. Sem sodi tudi Harknessova štipendija za podiplomski študij zdravstvene politike, ki jo podeljuje Commonwealthova fundacija v New Yorku in ji je omogočila študij zdravstvene politike pod mentorstvom Dr. Linde Aiken z Univerze v Pensilvaniji. V akademskem letu 2012/2013 je dobila tudi Fulbrightovo podoktorsko štipendijo za raziskave v ZDA na temo posledic nesreč, ki se nanašajo na zaposlene v zdravstvu. Za delo na področju duševnega zdravja je leta 2005 dobila novozelandski red za zasluge – the New Zealand Order of Merit. Leta 2013 je Dr. Hughes od univerze Massey University na Novi Zelandiji dobila ugledno nagrado Alumni Award. Zdaj je gostujoča profesorica na univerzi v Sydneyju.

»Veseli nas, da je Frances sprejela našo ponudbo, naj prevzame mesto izvršne direktorice in skupaj z upravnim odborom vodi ICN, organizacijo, ki že več kot stoletje služi zdravstveni negi in zdravstvu,« je povedala Dr. Shamian. »Odbor je prepričan, da s tem imenovanjem ICN dobiva oboje, vodstvo in zaposlene, ki bodo gradili na že doseženem in vložili še več truda za dosego cilja in zavezanosti ICN-ja, da ima močno skupnost zdravstvene nege, ki se lahko v partnerstvu s ključnimi globalnimi in regionalnimi organizacijami sooči z globalnimi izzivi v zdravstvu.« ■

Prevod Male misli d. o. o.

0 referenčnih ambulantah

mag. Jožica Eder

Referenčne ambulante delujejo v Sloveniji že od 1. aprila 2011 in v tem času so pridobile svoje mesto in vlogo v primarnem zdravstvenem varstvu. Pričakovali bi, da po skoraj petih letih delovanja in evidentnih rezultatih ni več neznanka, kaj so in kako delujejo. Da še zdaleč ni tako, me je prepričal članek v glasilu *ISIS* - december 2015, str. 34, na katerega me je opozorila kolegica iz ene od ambulant, ki so pridobile status »referenčna ambulanta«. Trenutno deluje v Sloveniji 584 referenčnih ambulant, kar torej močno presega številčni podatek, s katerim nam na začetku postreže avtorica.

20. kongres družinske medicine Wonca v Istanbulu, mag. Jožica Eder in Metka Žitnik Šircelj

Za boljše poznavanje dela referenčnih ambulant pojdi-
mo torej od začetka – »Referenčne ambulante so am-
bulante družinske medicine, kjer se je obstoječemu timu
(zdravnik, srednja medicinska sestra ali ZT ali TZN) pridruži-
la diplomirana medicinska sestra, ki izvaja zdravstveno ne-
go v skladu s svojimi kompetencami, smernicami in stan-
dardi. Skrbi za preventivna preseganja pacientov, pri čemer
poglobljeno odkriva dejavnike tveganja za nastanek kroni-
čnih nenalezljivih bolezni ter z ustreznim svetovanjem in
zdravstveno vzgojnim delom skuša vplivati na pacienta ta-
ko, da slednji te dejavnike odpravi ali vsaj omili; preverja pa-
rametre urejenosti pacienta s stabilno kronično boleznijo in
ga opolnomoča z ustreznim svetovanjem in edukacijo za
boljši zdravstveni izhod; vodi registre pacientov; izvaja dru-
ge aktivnosti zdravstvene nege na primarni ravni ...«. Ne gre
torej za ambulante, »... ki jih vodijo diplomirane medi-
cinske sestre ...«, kot je navedeno v omenjenem članku,
ampak za dodaten kader v dosedanjih ambulantah sploš-
ne/družinske medicine, pri čemer je poudarjena timska
obravnava pacientov, torej sodelovanje tako srednje me-
dicinske sestre, zdravnika in diplomirane medicinske se-
stre. Slednja v skladu s svojimi poklicnimi kompetencami
izvaja neposredno in posredno zdravstveno nego - in-
tenzivno zdravstveno vzgojno delo in izvaja nekatere ne-
govalne intervencije in v nobenem primeru ne odloča o
terapiji in nadaljnjem zdravljenju pri specialistih. To po-
dročje je domena izbranega osebnega zdravnika, ki s svo-
jim žigom in podpisom, vidnim na napotnici, napoti pa-
cienta k specialistu.

Glede na to, da je poudarek delovanja diplomirane me-
dicinske sestre na preventivni dejavnosti, je rezultat po-
večano število pacientov z dejavniki tveganja in zato mor-
da tudi povečana frekvenca obiskov pri specialistih, saj je
zmanjšanje števila pacientov na tem nivoju predvideno
še v kasnejši fazi. Rezultat takega načina dela je vsako le-
to precejšnje število novo odkritih pacientov s sladkorno
boleznijo, arterijsko hipertenzijo, KOPB, ogroženih za
osteoporozni zlom ipd.

Dosledna evidenca opravljenega dela diplomirane me-
dicinske sestre v referenčni ambulanti je sestavni del vseh
protokolov, po katerih poteka delo, saj na podlagi le-te
pridobivamo podatke o kazalnikih kakovosti opravljene-
ga dela.

Natančni podatki o kazalnikih kakovosti, poročila o delu
in trenutnih registrih kroničnih bolnikov so dostopni na
spletni strani Referenčnih ambulant: [http://www.referen-
cnaambulanta.si/?page_id=546](http://www.referen-
cnaambulanta.si/?page_id=546).

Trenutno se vodijo registri za osem kroničnih bolezni – Astma, Kronična obstruktivna bolezen (KOPB), Arterijska hipertenzija, Sladkorna bolezen tip II, Depresija, Benigna hiperplazija prostate, Osteoporoza in Koronarna bolezen, vodi se tudi register kadilskega in pivskega statusa. Obravnava in vodenje revmatoidnega artritisa, omenjenega v članku torej ni v seznamu kroničnih obolenj, ki jih spremlja diplomirana medicinska sestra v referenčni ambulanti.

Svoje delo in rezultate diplomirane medicinske sestre redno predstavljamo. Samo v letu 2015 smo bile aktivne na številnih srečanjih: v organizaciji Sekcije medicinskih sester in ZT v splošni medicini smo pripravile seminar z naslovom »Protokoli timske obravnave kroničnih pacientov v ambulantah družinske medicine in komunikacija s pacienti na Brdu pri Kranju; delo referenčnih ambulant je bilo predstavljeno na okrogli mizi na 12. srečanju medicinskih sester v pediatriji meseca aprila v Mariboru; s prispevkom »Diplomirane medicinske sestre v referenčni ambulanti – Kaj delamo? Kako delamo?« smo se predstavile na 10. jubilejnem kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije; o pomenu referenčnih ambulant pri zagotavljanju javnega zdravja smo spregovorili na 3. Konferenci javnega zdravja z mednarodno udeležbo na Fa-

kulteti za vede o zdravju v Izoli junija 2015; Novembra 2015 smo v Celju na Majhnovih dnevih predstavili »Timsko obravnavo v referenčnih ambulantah z vidika diplomirane medicinske sestre«. Med največje dosežke v letu 2015 pa štejemo predstavitev dela referenčnih ambulant zunaj meja Slovenije - v Amsterdamu na European forum for primary care-integrated primary care: research, policy&practice s prispevkom »Nurse practitioner and their integration in to an already existing team“ in na 20. Kongresu družinske medicine WONCA v Istanbulu, kjer smo se predstavili s prispevkom »Referenčne ambulante in diplomirane medicinske sestre – dodana vrednost v ambulantah družinske medicine v Sloveniji«.

Številni dobri rezultati, zbrani podatki, zanimanje tuje strokovne javnosti in veliko zadovoljstvo s strani pacientov potrjujejo pozitiven prispevek v ambulantni obravnavi pacientov na primarnem nivoju, zato upamo, da bo v prihodnje merilo za dobro delo število pravočasno odkritih dejavnikov tveganja in kroničnih bolezni in ne tistih, ki »... še ne izpolnjujejo funkcijskih kriterijev za diagnozo (KOPB)«. Prav tako si želimo vedno manj slabo informiranih sodelavcev, ki bodo zaradi lastne nevednosti neutemeljeno kritični do dela timov v referenčnih ambulantah. ■

Preventiva je boljše kot zdravljenje

Oti Mertelj

Vsak tretji četrtek v mesecu novembru poteka mednarodni dan, ki je namenjen ozaveščanju javnosti o problematiki razjede zaradi pritiska (RZP). Evropsko svetovalno združenje za razjedo zaradi pritiska EPUAP (*European Pressure Ulcer Advisory Panel*) je tudi letos preko spleta pozvalo vse tiste, ki se srečujejo z RZP, da o tem javno spregovorijo in širijo glas o pomenu preventive. Na njihovi spletni strani je objavljen podatek, da ima 8–23 % hospitaliziranih pacientov RZP.

RZP poznamo tudi pod imeni preležanina ali dekubitus. Na izpostavljenih predelih pride do omejene poškodbe kože in spodaj ležečih tkiv. Tveganje za nastanek RZP se poveča pri vseh, ki predolgo ležijo ali sedijo. Vsaka rdečina na izpostavljenih predelih (kostnih štrlinah) ali bolečina na teh predelih pomeni, da je potrebno ukrepanje.

Aktivnosti ob mednarodnem dnevu so organizirane z namenom, da pomagajo ljudem razumeti vzroke, ki privedejo do nastanka RZP. S poznavanjem dejavnikov tveganja in njihovimi posledicami lahko hitreje ukrepamo in preprečimo nastanek RZP. Po svetu so potekale številne akcije v smislu izobraževanj, predavanj in delavnic. V Sloveniji smo imeli letos možnost ogleda spletne konferenice o RZP.

S sloganom **Stop razjedi zaradi pritiska** smo v Splošni bolnišnici Jesenice 19. novembra 2015, že četrtrič zapored organizirali dogodek, namenjen RZP. Aktivnosti so bile razdeljene v dva dela. V avli bolnišnice so bili razstavljeni pripomočki za preventivo podjetij Aviva, Zaloker&Zalo-

ker in VPD Bled. Na stojnicah so obiskovalci dobili nasvete glede prepoznavanja ogroženosti posameznikov, nege kože, prehrane in dostopnosti do medicinskih pripomočkov.

Drugi sklop našega udejstvovanja ob tem dnevu je bila izvedba presečne študije na vseh oddelkih in enotah, kjer so hospitalizirani pacienti, ogroženi za nastanek RZP. Ugotavljali smo pojavnost pacientov z RZP, število ogroženih pacientov in ustreznost uporabljenih pripomočkov.

Rezultati te študije nam bodo v pomoč pri načrtovanju nakupa preventivnih blazin ter morebitnim dodatnim ukrepom pri preventivi. Pri oskrbi ogroženih pacientov za RZP se namreč trudimo, da nenehno skrbimo za varno in kakovostno obravnavo, saj poleg vodenja kazalnika kakovosti RZP prav preventivnim ukrepom dajemo poseben poudarek.

Sporočilo mednarodnega dne je, da je preventiva pred nastankom RZP univerzalna pravica vseh ljudi, zato je naloga nas vseh, da se poučimo in naučimo, kako jo preprečiti. ■

Predstavitev življenja in dela Majde Gorše, dobitnice priznanja Angele Boškin za življenjsko delo 2015

Irena Keršič, Darinka Klemenc

Majda Gorše je bila v letu 2015 dobitnica najvišjega in prestižnega priznanja Angele Boškin, ki ga Zbornica – Zveza že šesto leto podeljuje za življenjsko delo najbolj prepoznavnim in zaslužnim članicam oz. članom krovne organizacije.

Železniška postaja Ljubljana, transport RK invalidov po Evropi med 1970- 80

Pogovori z njo so potekali postopoma preko celega leta: v lepem sončnem vremenu protokolarnega objekta Brdo, v prostorih Zbornice – Zveze, preko telefona in se nedavno, v meglenem, nedeljskem, decembrskem popoldnevu zaključili na njenem domu.

Iz izvornih dokumentov, ki jih je Majda prinesla na mizo, izhaja, da se je 19. julija 1932. leta v ljubljanski porodnišnici rodila deklica. Oče Franc Vodičar in mati Marija (roj. Mahkovec) sta ji dala ime Majda. Šolski prag Državne narodne šole Kostrivnica v Dravski banovini Kraljevine Jugoslavija je prestopila 1. septembra 1938. Prvi september je še danes zvezda stalnica za vse generacije vstopnikov otrok v prvi razred in ena redkih stvari, ki se je ohranila vse do današnjih dni. Čas okupacije, začetek druge svetovne vojne in šolsko leto 1941/42 so ji spremenili ime in priimek v Woditschar Magdalene, preimenovanje osnovne šole, učenje nemškega jezika, vendar je vse do zaključka osnovne šole ohranila veselje do učenja. V času Federativne ljudske republike Jugoslavije, Ljudske republike Slovenije (LRS) je leta 1947 zaključila Državno nižjo gimnazijo v Rogški Slatini. Dijakinja je 11. decembra 1947 opravila spre-

jemni izpit za vstop v 1. letnik v Šolo za medicinske sestre v Ljubljani. Upravnica šole je bila Dina Urbančič. Šolo je zaključila leta 1950 z nazivom medicinska sestra. Iz številke zapisnika 48/53 je razvidno, da je pred izpitno komisijo pri Svetu za ljudsko zdravstvo in socialno politiko LRS v Ljubljani dne 11. februarja 1953 opravila strokovni izpit. Spričevalo je vpisano v matično knjigo opravljenih strokovnih izpitov iz zdravstvene stroke za naziv zdravniški pomočnik pod št. 172. Indeks predavanj izredne slušateljke Višje šole za medicinske sestre v Ljubljani leta 1962 razkrije, da je Majda Gorše uspešno zaključila izobraževanje z nazivom višja medicinska sestra. Iz tega je razbrati, da je njeno izobraževanje vseskozi potekalo na Slovenskem, vendar pod okriljem treh različnih držav.

Za Majdo so bile v življenju, poleg izobraževanja, pomembne tudi druge stvari, zlasti njena tesna povezanost s starši, sestro, novo ustvarjeno lastno družino in potovanji. Sama se skozi pripovedovanje pogosto vrača v Kidričevo, sledi Saturnus Ljubljana in služba za medicino dela. Njena pripoved je živa, prepričljiva in sogovornika potegne v različna časovna obdobja; pravzaprav sva izpraševal-

Foto Irena Keršič

Majda Gorše ob podelitvi priznanja za življenjsko delo, 12. 5. 2015

ki (avtorici zapisa) postali del njenega življenjskega dogajanja. Med drugimi zgodbami, ki jih pripoveduje, kot da bi se zgodile včeraj, je ta, ko je bila z dekreti razporejena na različna delovna mesta, kar je mlajšim generacijam težko razumljivo: v otroško posvetovalnico v Pogradu pri Ilirski Bistrici (bila je prva medicinska sestra v tem kraju), v patronažno službo Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani, v Zdravilišče Rogaška Slatina in kasneje v obratno ambulanto Tovarne aluminija v Kidričevem. Tu se je začela njena poklicna usmeritev v dejavnost medicine dela, ki se je nadaljevala tudi po preselitvi v Ljubljano leta 1961 v tovarno Saturnus.

Zgodbe, ki so vrele iz nje, so si sledile v zaporedju: vodenje porodov v primitivnih razmerah in plačilom poroda s skodelico mleka, cepljenje otrok in vojakov, kjer se je na teren prevažala celo z mulo, tudi po dvajset kilometrov daleč, okrevanje po preboleli škrofulozi (TBC vnetje bezgavk), rehabilitacija ob izdatni podpori staršev in borba za osnovno prehrano, pomanjkanje materiala za delo, pomanjkanje strokovnih gradiv, delo v frontni gozdni delovni brigadi na Primorskem s spanjem na golih deskah, brez posteljnine ... Tu je bila vodja »sestrske« službe, celo več kot to, bila je medicinska sestra in »zdravnica« obenem. Pripovedovala je enkratne, včasih tudi žalostne zgodbe, vendar polne optimizma in želje po razvoju stroke, ki danes ne obstajajo več. Zato ni naključje, ko je nepričakovano dejala: »sestrstvo je hudičev posel«. S tem je poudarila svojo težko, a zanimivo karierno pot, naklonjenost, skoraj strast do stroke, o kateri še vedno govori z žarom.

Majda je vedno delala v preventivni dejavnosti, ali kot pravi ona, v »industrijski medicini«, nikoli v bolnišnici. Delovala je v obdobju, ko so se začele ustanavljati prve

obratne ambulante, ki so imele vlogo zagotavljanja aktivnega zdravstvenega varstva delavcev. Njeno delo je bilo organiziranje postaj prve pomoči v tovarni, pripravljanje seminarjev za higieno in osnovno zaščito na delovnem mestu. Po prihodu v Ljubljano leta 1961 se je seznanila in sodelovala z mnogimi tedaj pomembnimi kolegicami, ki jih še danes prepoznavamo kot ključne pri razvoju stroke zdravstvene nege in nacionalne organizacije.

Leto 2016 obeležuje njeno 60 letno poznanstvo z Marušo Šolar, s katero sta se srečali leta 1956. V tem času so aktivno delovale tudi: Neža Jarnovič, Mira Pridgar, Majda Šlajmer Japelj, Majda Šipeč, Silva Vuga, Breda Podboj, Nives Merljak in številne druge.

Njeno strokovno delo se je prepletalo z delovanjem v strokovni sekciji, pomembnim prispevkom pri Rdečem križu; bila je strokovna sodelavka za področje prve pomoči, zdravstvene vzgoje in krvodajalstva. V letih 1974 do 1977 je bila predsednica Zveze društev medicinskih sester Slovenije. Ob tem sogovornica ne poudarja posebej svojega prispevka k razvoju nacionalne stanovske organi-

Podiplomski tečaj medicina dela Mežica 1975

zacije. Se ga pa zavedamo drugi. Nikoli ne bo moč prešteti števila zapisnikov in drugih dopisov ter dokumentov, ki jih je ročno napisala - tudi v vlogi podpredsednice Zveze društev in v drugih funkcijah, kar bi bilo morda danes, ob razvoju informacijske tehnologije, mnogo lažje. Aktivna, tudi kritična, neposredna, iskrena je ostala zvesta poklicni skupini tako z idejami, predlogi kot kritikami, brez dlake na jeziku. Naj to velja za Zvezo društev ali za regijsko strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana. In iskrenost šteje.

Prispevek Majde Gorše k razvoju in prepoznavnosti zdravstvene nege nista samo delovna ustvarjalnost in družbeno aktivno delo. Bogastvo podarjenega dokumentarnega gradiva, fotografij, pripovedi, spominov in delovne obleke medicinskih sester so pomemben vir vpogleda v vsebino, zgodovino, razvoj in identiteto poklica medicinske sestre in stroke zdravstvene nege v državi. Hvala, spoštovana Majda. ■

Kakovost in varnost v operacijski zdravstveni negi in praznovanje 40-letnice organiziranega delovanja operacijskih medicinskih sester

Marjeta Berkopec

“Odkrili smo nenavadne stopinje na obalah neznanega, postavili smo več globokoumnih teorij, ki naj bi razložile, čigave so sledi. Končno se nam je posrečilo rešiti uganko, čigave stopinje bi to bile: in glej, bile so naše lastne!”
(A. S. Eddington)

Predsednice strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti, slikane s predsednico Zbornice – Zveze. Z leve proti desni: Darinka Klemenc, Neva Papler, Zorica Šuligoj, Marija Lačen, Olga Wagner, Ada Ličen, Ela Majerič, Manica Rebernik Milič, Sanja Arnatovič, Tatjana Požarnik

Foto: Zorjan

Jesensko strokovno izobraževanje operacijskih medicinskih sester, ki ga je organizirala strokovna Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti, je potekalo od 19. do 21. novembra 2015 na Ptuj.

Prvi večer srečanja smo namenili slavnostni akademiji v počastitev štiridesetletnice organiziranega delovanja slovenskih operacijskih medicinskih sester. Na slovesnosti smo se želeli pokloniti vsem, ki so si skozi desetletja prizadevali za razvoj, napredek in prepoznavnost naše stroke in tudi vsem operacijskim medicinskim sestram, ki so in še vedno ure in ure, dan za dnem preživijo ob operacijski mizi in si prizadevajo za kakovostno in varno oskrbo pacientov, čeprav njihova imena niso nikjer omenjena in pacienti ne poznajo njihovih obrazov.

Počašeni in veseli smo bili, da so nas s svojim obiskom počastili predstavniki krovne organizacije Zbornice – Zveze, predstavniki vodstev slovenskih bolnišnic in Kliničke bolnice Merkur iz Zagreba, predstavniki zdravstvenih fakultet, predsednice strokovnih sekcij in društev, kolegice iz sosednje Hrvaške. Slovesnosti so se udeležile tudi upokojene operacijske medicinske sestre in vse dosedanje predsednice sekcije, ki so za svoje delo prejele jubilejne zahvale. Brez njih bi dejavnost naše sekcije velikokrat ostala samo na pol poti.

Naše prve predsednice, gospe **Jožice Tomšič**, ki je sekci-

jo vodila od ustanovitve do leta 1981, žal ni več med nami. Pred petimi leti se je za vedno poslovila. Ostale pa so sledi in neizbrisani pečati, ki ga je Jožica Tomšič zapustila v organiziranem delovanju operacijskih medicinskih sester. V enem od svojih prispevkov je zapisala: »Vesela sem svoje poklicne poti, čeprav bi včasih naredila kaj drugače, boljše. Društvo medicinskih sester mi je dalo smernice, kam, kako, kdaj, kaj izboljšati v dobro bolnikov. Recepta, kako komunicirati, vzpostavljati in imeti dobre medsebojne odnose, nam nihče ne more predpisati. Želim pa vsem, ki delate na naših zgledih, da ste tople, prijazne, boljše od nas. Tako, kot boste spreminjale svoj odnos do drugih ljudi, vam bodo drugi vračali, zato bodite dobri ljudje, dobre sodelavke, ponosne na to, da ste medicinske sestre povezane med seboj v društvih in strokovnih sekcijah, z enakimi cilji. Malo dajete, ko dajete od svojega bogastva. Resnično dajete šele takrat, ko dajete del sebe!«

Jubilejno zahvalo sekcije so prejele:

Ela Majerič, ki je predsedniško funkcijo prevzela leta 1981. Sekcija se je pod njenim vodstvom uspešno strokovno in organizacijsko razvijala, še posebej pa se je zavzemala za nenehno izobraževanje operacijskih medicinskih sester.

Ada Ličen je sekcijo vodila od maja 1983 do novembra 1987. Organizirano delovanje je v tem obdobju preraslo

slovenske meje, saj so se strokovnih izobraževanj redno udeleževale tudi operacijske medicinske sestre sosednjih republik bivše skupne države. Potekala pa so tudi intenzivna prizadevanja za ureditev izobraževanja operacijskih medicinskih sester.

Marija Lačen je predsedstvo sprejela leta 1987 in sekcijo uspešno vodila do leta 1991. Dvodnevni strokovni seminarji, organizirani dvakrat letno, so postali prepoznavna oblika izobraževanja operacijskih medicinskih sester. Udeleževale pa so tudi mednarodnih strokovnih izobraževanj.

Zorici Šuligoj je bilo predsedstvo zaupano konec leta 1991, sekcijo je vodila do leta 1994. V času njenega vodenja so se ponovno začela intenzivna prizadevanja za specializacijo. Za pripravo programa specializacije pa je bil imenovan tričlanski odbor.

Olga Wagner je sekciji predsedovala od leta 1994 do 1996. V tem obdobju so redno, na vsakem strokovnem izobraževanju začeli izhajati zborniki predavanj z zbranimi strokovnimi prispevki posameznih srečanj. Na ta način so strokovne vsebine postale dostopne tudi tistim, ki se izobraževanj ne morejo udeležiti.

Neva Papler je vodenje sekcije prevzela leta 1996 in jo uspešno vodila do leta 2001. To obdobje je zaznamoval sprejem slovenskih operacijskih medicinskih sester v evropsko združenje EORNA. Začele so se aktivnosti za pripravo standardov kakovosti in intenzivni dogovori za končno ureditev specializacije.

Manica Rebernik Milič je sekcijo vodila od leta 2001 do 2009. V času njenega mandata je sekcija nadaljevala s prizadevanji za ureditev statusa operacijskih medicinskih sester in delovala na promociji operacijske zdravstvene nege pod sloganom "Naredimo operacijsko zdravstveno nego vidno." Začela je delovati spletna stran sekcije, izdana pa je bila tudi prva strokovna publikacija v slovenskem jeziku Perioperativna zdravstvena nega - vodnik za začetnike.

Sanja Arnautović je predsedstvo sprejela leta 2009 in sekcijo vodila do leta 2013. Vsa strokovna izpopolnjevanja so bila v tem obdobju vpisana v Register strokovnih izpopolnjevanj in ovrednotena z licenčnimi točkami pri Zbornici – Zvezi. Delovna skupina sekcije se je aktivno vključila v prenovi dokumenta Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babetni negi in pripravila posodobitve za perioperativno zdravstveno nego.

Tatjana Požarnik je predsedniško funkcijo prevzela leta 2013 in je naša sedanja predsednica. V zadnjem obdobju sekcijskega delovanja je bil na Zbornico – Zvezo poslan katalog delavnic, katerih namen je oblikovati ponudbe strokovnih vsebin, ki jih lahko naša strokovna sekcija ponudi kliničnemu okolju. Izdelali so se tudi predlogi za Nacionalne protokole aktivnosti zdravstvene nege pri Zbornici – Zvezi.

Jubilejno zahvalo za nepogrešljiv prispevek in podporo pri ustanavljanju naše strokovne sekcije je prejela tudi gospa **Majda Šlajmer Japelj**, ki se žal, slovesnosti ni mogla udeležiti.

Darinka Klemenc, predsednica Zbornice – Zveze, je na akademiji, ob stoječih ovacijah publike **Mateji Stare** izročila nagrado za najvidnejšo operacijsko medicinsko sestro v Evropi, ki ji jo je podelilo podjetje Ansell v okviru

Mateja Stare, dobitnica nagrade Ansell Cares® H.E.R.O

Foto: Zorjan

Ansell Cares H.E.R.O. Nurse Award 2015. Mateja Stare je aktivna članica organizacije Zdravniki brez meja in je sodelovala v kirurških misijah v Gazi, Južnem Sudanu in Afganistanu. Zaradi njenega humanitarnega dela in izjemnega prispevka k prepoznavnosti dela operacijske medicinske sestre je letos prejela nagrado Ansell Cares® H.E.R.O., ki jo je podjetje Ansell letos prvič podelilo tudi v Evropi. Gre za mednarodno priznanje operacijskim medicinskim sestram, ki izkazujejo izredne spretnosti in kakovost pri skrbi za paciente, ter so globoko predane izobraževanju in strokovnemu razvoju osebja.

Vsi udeleženci slovesnosti so prejeli jubilejni zbornik s predstavitev bogate dediščine in delovanja operacijskih medicinskih sester na Slovenskem, ki ga je uredila **Marijeta Berkopec**.

Strokovni del petkovskega izobraževanja smo začeli s predstavitev zgodovine in pomembnih mejnikov, ki so zaznamovali delovanje strokovne sekcije. Rdeča nit strokovnih vsebin dvodnevnega izobraževanja je bila kakovost in varnost v sodobni operacijski zdravstveni negi. Zanimiva predavanja so se dotikala različnih vsebin s področja kakovosti in varnosti tako pacientov kot zaposlenih. Kar nekaj prispevkov je bilo namenjenih kirurškemu kontrolnemu varnostnemu seznamu, predstavljena je bila požarna varnost v operacijskem bloku, potencialne nevarnosti za zdravje zaposlenih, kirurške infekcije operativne rane, kazalniki kakovosti v operacijski dvorani. Predstavljena je bila tudi kultura varnosti in odgovornosti medicinskih sester, ter mobing na delovnem mestu. Več predavanj se je dotaknilo večne dileme o ponovnem reprocesiranju in uporabi materialov za enkratno uporabo. Z

Zbornica – Zveza je za 40-letno kakovostno in uspešno delo na področju operativne dejavnosti sekciji podelila priznanje. Z leve: Monika Ažman, Tatjana Požarnik, Darinka Klemenc

Foto: Zorjan

zanimanjem smo prisluhnili kolegici Mateji Stare iz UKC Ljubljana, ki je predstavila svoje delovanje na kirurški misiji v Afganistanu. Predavanja z ožjih strokovnih področij so predstavila varno uporabo endoskopske opreme, energije v kirurgiji in mehanskih spenjalnikov za kirurško spenjanje tkiva. Poslušali smo tudi o timske pristopu obravnave porodnice z rakom jajčnikov in o operacijski zdravstveni negi pri ortognatskem operativnem posegu. Strokovno srečanje smo zaključili z mislijo, da je varna zdravstvena obravnava pravica vsakega pacienta. Skrb za varno in kakovostno obravnavo pa dolžnost vsakega zaposlenega. S sistematičnim pristopom in vključevanjem pogovorov o varnosti v vsakdanje delo lahko napake v zdravstvu bistveno zmanjšamo. Rezultati raziskav kažejo, da je potrebno k oblikovanju kulture varnosti pristopiti načrtno in sistematično, samo na ta način jo bodo zaposleni sprejeli kot skupno vrednoto. Šele takrat bomo lahko govorili o zreli kulturi varnosti.

Trud in energija, vložena v pripravo jubilejnega in strokovnega dogodka, na katerem se je zgodovina prepletala s sedanjostjo in pogledi, uprtimi v prihodnost, sta bila nagrajena s hvaležnimi obrazi vseh udeležencev. Zahvaljujemo se tudi vsem sponzorjem in donatorjem, ki so nam pomagali, da smo srečanje lahko pripravili. ■

Pomembni so dobri odnosi in zaupanje

Branka Šket

Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije (v nad. SDZNS) je imel v Radencih III. izredno skupščino SDZNS in izobraževanje sindikalnih zaupnikov SDZNS.

Bošljan Polutnik nas je spodbudil s predavanjem *Zustrežno naravnostjo do dobrih odnosov in zaupanja: kaj lahko naredim, da bom bolje komuniciral in temeljni odnosi med posameznikom in socialno situacijo.*

Socialne kompetence so veščine, ki nam omogočajo kvalitetno življenje v sozvočju s samim seboj in okolico. V življenju imamo več pričakovanj in želja, kot smo jih z naravnimi danostmi sposobni uresničiti. Zavedati se moramo, da vsega v življenju ne moremo imeti, zato razvijajmo veščine, s katerimi bomo lahko dosegli več: **socialne kompetence**. Svoje življenje lahko ocenimo kot kvalitetno, ko dobro spoznamo samega sebe, svojo okolico in v skladu s tem živimo. Za tak način življenja pa potrebujemo socialne kompetence. Če napredujemo proti zelenemu cilju, je to v skladu z našimi pričakovanji in življenje doživljamo kot kvalitetno. Pred ciljem pa nenadoma ugotovimo, da bi morali za uresničitev tega storiti nekaj, kar se nam zdi neetično. Tega ne želimo storiti in se oklepamo stare strategije, ki pa več ne prinaša zelenega učinka. Zmanjkuje nam časa za osebne stvari, načjenja nam zdravje; sprejeti bo treba kompromis: odpovedati se cilju, ali pa storiti tiso neetično in s tem živeti naprej.

Mentalno moč potrebujemo vedno, ko se srečamo z naporem. Navzven se mentalna moč kaže kot sproščenost, notranji mir, karizma in samozavest. Razvija se prepričanje, da »to zares zmoremo«. S takim občutkom opravljamo svoje delo, ne da bi dvomili, da nam bo uspelo. Veliki govorniki priznajo, da imajo pred nastopom tremo, šport-

nike je pred tekmo strah. Nihče, ki mu je uspelo priti do cilja, pa ni nikoli izgubil prepričanja, da to zmore storiti.

Pomemben dejavnik je *komunikacija*: proces, v katerem se prenašajo informacije z enega subjekta na drugega. Kako nam je bilo sporočeno, je pomembnejše od tega, kaj nam je bilo sporočeno. Ker komuniciramo z enim ali več subjekti iz okolja, je pomembno, da smo razumljeni. *Empatija* ima veliko veljavo v trenutkih, ki so za posameznika stresni, ga ogrožajo, išče pomoč in razumevanje drugih, ter pričakuje, da mu bodo lahko pomagali. Empatije se naučimo, lahko se vživimo v čustva in občutke drugih, z njimi sočustvujemo, jih razumemo, vendar se s temi čustvi ne smemo poistovetiti.

Ljudje se vse pogostejše opredeljujejo za čustveno inteligentne. To naj bi pomenilo, da se zavedamo lastnih čustev in znamo komunicirati z drugimi ljudmi. *Čustvena inteligenca* je zmožnost, da se zavedamo svojih dejanj, občutkov in samega sebe, ob tem pa ne prizadenemo drugih. Ko se zavedamo samega sebe in tega, kar srečamo v življenju in smo sposobni svoja ravnanja tudi spremeniti, pod vplivom negativnih in pozitivnih izkušenj, si nabiramo modrost in razvijamo svojo čustveno inteligenco. Tisti, ki tega nočejo, ne znajo, ali niso sposobni, pa nimajo razvite čustvene inteligence. *Ljudje s kombinacijo empatije in čustvene inteligence se včasih niti ne zavedajo, da pomagajo prizadetemu posamezniku, ker se jim zdi, da delajo samo tiso, kar jih je naučilo življenje.* ■

Srečanje članic laične skupine za promocijo dojenja v Pomurju

Leon Šabjan, Metka Lipič Baligač

Porodnišnica v Splošni bolnišnici Murski Soboti je novorojencem prijazna porodnišnica. Na začetku akcije natanko pred 16. leti je bila ustanovljena pod okriljem Unicefa Skupina za pomoč pri dojenju. Skupina prostovoljk, ki laično svetuje materam o dojenju, se je v ponedeljek, 7. decembra 2015, srečala že šestnajstič. V skupini je sedem prostovoljk, pridružila pa se jim je še ena nova članica.

Skupino je do sedaj vodila upokojena sodelavka **Marija Hirci**, višja medicinska sestra, ki je skupino tudi ustanovila. Članice laične skupine so mamice z bogatimi izkušnjami o dojenju, ki svoje znanje delijo z drugimi mamicami.

Vodstvo naše bolnišnice vseskozi spodbuja delovanje skupine in izredno ceni njihovo prostovoljno delo. Vsako leto kot tudi letos je pripravilo prednovoletno srečanje, ki so se ga udeležile mamice s svojimi otroki. Srečanja se je udeležila pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege **Metka Lipič Baligač**, mag. zdr. nege, ki se je vodi laične skupine **Mariji Hirci** zahvalila s šopkom rož za njen trud in delo pri ustanovitvi ter vodenju laične skupine. Srečanja so se udeležili **Leon Šabjan**, mag. zdr. nege, glavni zdravstvenik Ginekološko porodnega oddelka, **Kous Leonida**, dr. med., spec. pediater in **Anita Sobočan**, dipl. babica.

Prednosti dojenja za otroka so mnoge. Materino mleko je dojenčkova naravna hrana, ki je živa in ki tako po vsebini kot količini ustreza otrokovim potrebam. Nobena druga hrana ni primernejša. Vse hranljive snovi, ki jih v prvih šestih mesecih življenja potrebuje otrok za zdrav telesni in duševni razvoj, so v materinem mleku v naravnem razmerju. Snovi v materinem mleku otrokov organizem porabi bolje kot iz drugih mlečnih pripravkov; železo na primer se iz materinega mleka vsrka kar 40-odstotno, noben umetni dodatek železa ne doseže tolikšnega izkoristka. Prve dni po porodu, preden priteče iz prsi pravo (belo) mleko, v njih nastaja mlezivo (rumenkasta tekočina). Mleziva je malo, a to je vse, kar zdrav novorojenček tedaj potrebuje; po kapljicah se prilagaja na nov okus, s pogostim sesanjem pa uravnava številne telesne funkcije in spodbuja čimprejšnjo tvorbo pravega mleka. Z mlezivom dobi vodo, nekaj sladkorja, rudninske snovi in snovi, ki so pomembne za njegov razvoj in ga ščitijo pred boleznimi. Mleziva, ki mu rečemo tudi prvo naravno cepivo, ni mogoče nadomestiti z nobenim umetnim pripravkom. Novorojenček se pri prsih nahrani, umiri in varno zaspi, saj čuti bitje maminega srca, šumenje krvi v žilah, zvoke materinega črevesja, kar je poslušal vso nosečnost. Dojenje deluje kot nadomestna popkovina, ki mu olajša življenje v novem svetu – ta svet je namreč zanj tudi svet lakote, mraza, vročine, širnega prostora, hrupa, zastrašujoče tišine ... česar v maternici ni poznal.

Materino mleko je idealno za dojenčkova prebavila, saj je izjemno lahko prebavljivo in ima odvajalni učinek. Ima tudi to lastnost, da se spreminja med podojem: "prednje mleko", ki priteče na začetku, je bolj vodeno in namenjeno temu, da se otrok odžaja, "zadnje mleko" je gostejše, bolj bogato z beljakovinami in otroka bolj nasiti.

Utrinek z decembrskega druženja

Materino mleko je primerno za vsakega dojenčka in zmanjšuje možnost alergičnih reakcij tedaj in kasneje v življenju.

Dojeni otroci imajo idealne pogoje za skladen telesni razvoj in pravilno razporeditev zobovja (dojenje se omenja kot najboljši preventivni ortodontski »pripomoček« za pravičen razvoj čeljusti). Zobovje pomaga ščititi tudi pred razvojem zobne gnilobe v kasnejših letih.

Aktivno sesanje pri prsih spodbuja pravilnejši razvoj otrokovega govora.

Dojenje brani pred številnimi boleznimi in bakterijskimi okužbami; naštejmo prednosti, povezane z obolenji in okužbami, ki so jih potrdile raziskave: učinkovita zaščita pri črevesnih boleznih, manj bolezenske debelosti, manj drisk, infekcij, vnetij ušes, manj alergij, manj diabetesa, manj Chronove bolezni - manj možnosti, da otrok zboli za meningitisom, manjše tveganje rakastih obolenj, nižje vrednosti slabega holesterola v krvi. Raziskave so potrdile pomemben prispevek dojenja pri razvoju otrokovih možganov, kar lahko prispeva k višje izmerjenim inteligentnim količnikom dojenih otrok.

Omenimo še psihološke prednosti; intenziven telesni stik z materjo je zelo pomemben; otroci, ki se dojijo na lastno željo, praviloma manj jokajo in matere jih praviloma lažje potolažijo, raziskave pa še kažejo, da se dolgo dojeni otroci v povprečju lažje osamosvojijo, se pri tem počutijo bolj varne, imajo manjše težave z odnosi do drugih ljudi, so lahko bolj tolerantni, samozavestni in neodvisni. (Na vse te značilnosti seveda močno vpliva tudi otrokov značaj, razmere v družini in širšem okolju in še drugi dejavniki, ne le dojenje.)

Anita Sobočan, dipl. babica, je prejela čestitko ter šopek za opravljen izpit za naziv IBCLC svetovalke za dojenje. Prevzela pa bo tudi vodenje skupine. Srečanje so popestrili otroci s svojim petjem in razigranostjo. Ob koncu je sledila obdaritev otrok ter obisk porodnišnice. ■

Literatura:

Moja Vozel, Svetovalka za dojenje pri La Leche League International (članek je nastal kot gradivo za srečanje skupine LLL Trbovlje, dec. 2006)

Pojavnost in oblike nasilja usmerjenega proti zaposlenim v patronažni zdravstveni negi

dr. Branko Gabrovec

Število poškodb zdravstvenih delavcev na delovnem mestu je visoko. Pogostost je verjetno še večja, ker mnogo incidentov ostane neporočanih (Povzeto po: Gates, Gillespie, & Succop, 2011). Stokowski (2010) navaja, da do 70 % incidentov, povezanih z nasiljem do zaposlenih v zdravstveni negi, ostane neporočanih.

Fizično agresiven pacient lahko napade in poškoduje druge s pretepanjem, pljuvanjem, potiskanjem, brca-njem, davljenjem, zvijanjem rok, ipd., takšno vedenje pa je lahko usmerjeno tudi proti stvarim (Povzeto po: Klemenc & Pahor, 2004). Najpogostejše se z nasiljem bolnikov soočajo zdravstveni delavci (predvsem zaposleni v zdravstveni negi), soočajo pa se tudi drugi deležniki v procesu obravnave: policija, zunanje varnostne službe, reševalci, v domovih za starejše občane. (Povzeto po: Možgan, 2009).

Raziskave o nasilju nad zaposlenimi v zdravstveni negi niso pogoste. Če raziskave obstajajo, jih je težko primerjati, zaradi področja, na katerem je bila raziskava opravljena in metodologije. Kljub temu raziskave kažejo, da je fizičnega nasilja nad zaposlenimi največ v psihiatrični zdravstveni negi – 84 do 85 % (Gabrovec et al., 2014; Soares et al., 2000) in v domovih starejših občanov – 83 % (Franz et al., 2010). Manj, a še vedno veliko ga je v splošnih bolnišnicah – do 31 % (Lundstrom et al., 2007; Hahn et al., 2010) in reševalnih službah – 26,8 % (Gabrovec, 2015).

Pogosto je tudi horizontalno ali lateralno nasilje in spolno nadlegovanje. Horizontalno ali lateralno nasilje je agresija med zaposlenimi v zdravstveni negi (Becker & Visovsky, 2012).

Opis metod in vzorca

V letu 2015 smo opravili raziskavo prevalence nasilja nad zaposlenimi v patronažni zdravstveni negi. Raziskavo smo opravili s pomočjo spletne ankete in pozvali zaposlene v patronažni zdravstveni negi k sodelovanju. Od skupno 816 zaposlenih v patronažni zdravstveni negi (2014) je na vprašalnik odgovorilo 337 oseb. Pravilno izpolnjenih vprašalnikov je bilo 285. Na vprašalnik je odgovorilo 5 moških (1,8 %) in 280 žensk (98,2 %). Starost anketiranih: 21 do 30 let (10 anketiranih – 3,5 %), 31 do 40 let (90 anketiranih – 31,6 %), 41 do 50 let (70 anketiranih – 24,6 %), 51 do 60 let (105 anketiranih – 36,8 %), 61 let in več (10 anketiranih – 3,5 %). 15 (5,3 %) anketiranih je imelo srednjo stopnjo izobrazbe, 75 (26,3 %) višjo izobrazbo, 175 (61,4 %) visoko izobrazbo in 20 univerzitetno izobrazbo ali več (7,0 %).

Rezultati

56,1 % anketiranih je v zadnjem letu doživel verbalno nasilje s strani bolnika na delovnem mestu. Fizično nasilje je veliko redkeje prisotno, kot npr. v psihiatrični zdravstveni negi ali v domovih starejših občanov, in sicer v 3,5 odstotkih. Tudi poškodb je manj (3,5 %). Občutno več pa je horizontalnega ali lateralnega nasilja kot drugje – 42,1 %. 29,8 % anketiranih je v zadnjem letu doživelo spolno nad-

legovanje s strani pacienta. Zaposleni se na svojem delovnem mestu počutijo dokaj varne (3,8. Std. dev. 0.64, na lestvici od 1.–5.). Ob soočanju z agresivnim vedenjem pacienta zaposleni v največji meri doživljajo občutke nevarnosti (3.80), strahu (3.78), ranljivosti (3.58) in nemoči (3.48). Najredkeje doživljajo občutke empatije nadrejenih (2.49) in empatije sodelavcev (2.25).

Zaposleni navajajo tudi: da njihove osebnostne značilnosti vplivajo na kakovost njihovega dela (4.04), konflikti med zaposlenimi vplivajo na kakovost dela (3.95), delovna organizacija se dobro odzove na izbruh nasilja (3.67) in za varno oskrbo pacienta imam na voljo vsa sredstva (3.54). Ugotovili smo statistično pomembne povezave med naslednjimi spremenljivkami: vsemi vrstami nasilja, nemoči in ranljivosti, pomanjkanje znanja in jezo, ranljivostjo in obupom.

Različne vrste nasilja niso samostojne, ampak povezane na način, da lahko eno nasilje izzove drugo (Gabrovec & Lobnikar 2014). ■

Literatura

- Becher, J., & Visovsky, C. (2012). Horizontal Violence in Nursing. *Medsurg Nursing*, 21.
- Franz, S., Zeh, A., Schablon, A., Kuhnert, S., & Nienhaus, A. (2010). Aggression and violence against health care workers in Germany – a cross sectional retrospective survey. *BMC Health Services Research*, 10. doi: 10.1186/1472-6963-10-51
- Gabrovec, B. (2015). The prevalence of violence directed at paramedic services personnel. *Obzornik zdravstvene nege*, 49, 284-294.
- Gabrovec, B., Eržen, I., & Lobnikar, B. (2014). The prevalence and the nature of violence directed at the medical staff in psychiatric health care in Slovenia. *HealthMED*, 8, 228-234.
- Gabrovec, B. & Lobnikar, B. (2014). Organizational model of ensuring safety and quality of treatment of aggressive psychiatric patients in psychiatric health care in Slovenia. *Obzornik zdravstvene nege*, 48, 286-293.
- Gates, D. M., Gillespie, G. L., & Succop, P. (2011). Violence Against Nurses and its Impact on Stress and Productivity. *Nursing Economics*, 29, 59-67.
- Hahn, S., Muller, M., Needham, I., Dassen, T., Kok, G., & Halfens, R. J. G. (2010). Factors associated with patient and visitors violence experienced by nurses in general hospitals in Switzerland: a cross-sectional survey. *Journal of Clinical Nursing*, 19, 3535-3546.
- Klemenc, D., & Pahor, M. (2000). Nasilje na delovnih mestih medicinskih sester v Sloveniji. V Klemenc D, Pahor M. Nasilje in spolno nadlegovanje na delovnih mestih medicinskih sester v Sloveniji. Ljubljana: Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, 12-35.
- Lundstrom, M., Saveman, B. I., Eismann, M., & Astrom, S. (2007). Prevalence of violence and its relation to caregivers demographics and emotional reactions – an explorative study of caregivers working in group homes for persons with learning disabilities. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 21, 84-90. doi: 10.1111/j.1471-6712.2007.00429.x
- Možgan, B. (2009). Posebni varovalni ukrepi. V Pregelj P, Kobentar R, Zdravstvena nega in zdravljenje motenj v duševnem zdravju. Ljubljana: Rokus Klett, 439-443.
- Soares, J. J. F., Lawoko, S., & Nolan, P. (2000). The nature, extent and determinants of violence against psychiatric personnel. *Work and Stress*, 14, 105-120.
- Stokowski, L. A. (2010). Violence: Not in My Job Description. *Workplace Violence in Healthcare Settings*. Dosegljivo na: <http://www.medscape.com/viewarticle/727144> [5.6.2014].

Kako skrbeti za duševno zdravje

Miha Balažič

V naši družbi nima duševnega zdravja veliko ljudi. Niso v harmoniji s samim seboj in drugimi, kar posledično povzroča skrbi sebi in drugim.

Vsakodnevne okoliščine, zahteve in dogodki, ki nas ogrožajo, s katerimi bi se lahko spopadli ali pred njimi zbežali, ni v naši moči, saj v nas povzročajo stres in pomenijo neko vrsto napada na naša čustva in samospoštovanje ter nezadovoljstvo. Če je stresnih situacij preveč, nastane problem in nanj se ljudje odzovemo različno. S tem je ogroženo naše zdravje in življenje.

Pri stigmatizaciji duševnih motenj pomeni sam izraz stigme znamenje sramote, torej nekaj kaj zaznamuje človeka, da je zaradi svojih lastnosti drugačen, slabši od drugih in zato vreden zaničevanja, ter izrinjen iz družbenega življenja.

Stigmatizacija in diskriminacija sta dva izmed najpomembnejših dejavnikov, ki ogrožata in zavirata duševno zdravje, zato so ukrepi proti njunim izvorom in z njima povezano socialno izključenostjo izredno pomembni za spodbujanje enakopravnosti v družbi in izboljšanja duševnega zdravja prebivalcev. Svetovna zdravstvena organizacija ocenjuje, da je stigmatizacija najhujša ovira pri zdravljenju ljudi z duševnimi motnjami, saj negativno vpliva na invalidnost posameznikov, poslabšuje potek bolezni in povečuje stopnjo izključenosti. Stigma izhaja predvsem iz stereotipnih predstav o ljudeh z duševnimi motnjami, za katere velja, da predstavljajo nevarnost in nekompetentnost v družbi, saj je njihovo vedenje nepredvidljivo in družbi nevarno. Takšno ravnanje z ljudmi lahko le te prikradja za pomembne življenjske priložnosti, jim onemogoča doseganje ciljev in jim bistveno poslabša njihovo vlogo v družbi.

Medicinska sestra naj bi pacienta obravnavala kakor sodelavce skozi pogovor, kjer naj bi zagotovili zasebnost; tudi pri viziti, pred pogledom drugih pacientov in sodelavcev. Vseskozi naj bi delovali sodelovalno, si dajali med seboj podporo, imeli občutek koristnosti in vključenost v smislu našega dela, prilagoditev eden drugemu in uporabljali metodo dela brez poraženca, kjer bi se vsi kaj naučili in tudi nekaj pridobili.

Vsako delo s pacientom pa si naj bo še tako samostojno, vključuje sodelovanje z drugimi. Zato poiščimo v komunikaciji med nami in do pacientov navdih, srečo, vendar pa se moramo zavedati, da pride tudi do razočaranja in neuspehov pri opravljanju zdravstvene nege.

Verjetno smo bili vzgojeni in smo odraščali, da bi si po sporih bili bližji, vendar ni tako, temveč smo si vedno bolj oddaljeni drug od drugega. S tem si nismo pridobili uspešnih vzorcev vedenja.

Po raziskavah, ki so nam dostopne, je več kot polovica uspeha v zdravstveni negi odvisna od tega, kako nekaj ponudimo, povemo, razložimo našim kolegicam. Mora pa nam biti jasno, da je naša izobrazba le vstopnica za opravljanje našega poklica v zdravstveni negi.

Do pacienta in svojcev skušajmo pristopiti s pozitivno energijo, ki jo naj občuti pacient kakor sodelavec, saj se nam to v življenju vse vrne in ostane za vedno v našem srcu.

Človeška domišljija nima meja – pravijo, da je etično vedenje vse dobro. Tak človek zmore storiti, kaj je prav in ne tisto, kar je prikupno ali popularno ter pridobitniško.

Ljudje, ki ne stavijo v življenju vse na eno karto, lažje prenašajo vsakodnevne težave in skrbijo za dobro klimo med sodelavci, saj neugoden izid soočenja s težavami lahko pomeni hudo duševno obremenitev ali zlom pri našem delu.

Duševno zdravje opredeljujejo kot možnost vzdrževanja dobrih medosebnih odnosov, uspešnost pri delu in obvladovanje življenjskih izzivov. Zato naj bi bili produktivni za opravljanje dela, za ljubezen, da imamo prijatelja in za igro, da se prerodimo.

Preventiva za naše duševno zdravje je vsekakor nasmeh, in vedno naj bi se spomnili, da so boljši in slabši časi, od teh, ki jih danes živimo.

Premalo se zavedamo, da je vsak pacient in sodelavec neponovljiv v izražanju svoje notranjosti in vreden zaupanja. Treba je spoštovati različnost, graditi na uspehu, ter zmagovati skupaj s sodelovanjem, odprtostjo, odgovornostjo do pacientov z duševno motnjo.

Zato je najboljši imeti mirno in čisto vest, saj je to najboljše vzglavnik zase in za druge. Naj si ne bi jemali toliko časa in energije za stvari, na katere nimamo vpliva – saj ljudje pač mislimo in govorimo. ■

Socialno-andragoška metoda zdravljenja in urejanja zasvojenцев ter drugih ljudi v stiski na Oddelku za psihiatrijo UKC Maribor

Zoltan Pap

V organizaciji članov terapevtskega tima Enote za bolezni odvisnosti in psihoterapijo, ki deluje v okviru Oddelka za psihiatrijo UKC Maribor in Društva zdravljenih odvisnikov Podravje, je 26. novembra 2015 potekalo predavanje z naslovom Socialno andragoška metoda zdravljenja in urejanja zasvojenцев in drugih ljudi v stiski.

dr. Andrej Perko med predavanjem.

V slovenskem prostoru je socialno-andragoška metoda bolj znana v povezavi z imenom dr. Janeza Ruglja, katerega delo danes nadaljuje njegov učenec, naslednik in predavatelj na našem srečanju, dr. Andrej Perko. Gospod Perko je psiholog specialist klinično-psihološkega svetovanja, psihoterapevt, avtor številnih knjig in dolgoletni vodja terapevtskih skupin ljudi s problemom zasvojenosti in drugih stisk, ki deluje po modificirani socialno-andragoški metodi dr. Janeza Ruglja in združuje več kot 120 članov.

Odziv vabilom na predavanje dr. Andreja Perka je presegel pričakovanja organizatorjev, saj so prijave prihajale v velikem številu iz celotne vzhodne Slovenije. Udeleženci predavanja so bili zdravljeni in njihovi svojci iz različnih terapevtskih skupin zdravljenih zasvojenцев, strokovni sodelavci iz različnih ustanov in programov za zdravljenje zasvojenosti, študentje in predavatelji zdravstvene nege iz Fakultete za zdravstvene vede UM, študentje zakonske in družinske terapije Teološke fakultete UL, predstavniki Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter mnogi drugi. Skupno število udeležencev je preseglo številko 160, kar je močno preizkusilo prostorske kapacitete oddelčne jedilnice Oddelka za psihiatrijo UKC Maribor, kjer je potekalo predavanje.

Socialno-andragoško metodo so spremljale številne namerno provokativne izjave dr. Janeza Ruglja, ki so v javnosti izzvale najrazličnejše reakcije ter v končnem izidu

ustvarile velik razkorak med uradno, tradicionalno medicino (psihiatrijo) in socialno-andragoško metodo, katere traja desetletja. Upamo, da bo predavanje dr. Andreja Perka, ki je potekalo v okviru druge največje zdravstvene ustanove v Sloveniji z velikim odzivom poslušalcev iz najrazličnejših ustanov za zdravljenje zasvojenosti, predstavljalo prvi korak k tesnejši navezavi stikov, sodelovanju, izmenjavi mnenj in znanja, kar bi dolgoročno pripomoglo k dvigu kakovosti in uspešnosti obravnave zasvojenosti.

Tekom zanimivega predavanja smo udeleženci imeli možnost podrobne seznanitve s socialno-andragoško metodo ter hkrati pridobili natančnejše obrazložitve provokativnih izjav, ki so v javnosti vzbujale pozornost. Dr. Andrej Perko je uvodoma predstavil socialno-andragoško metodo kot metodo namenjeno ne samo zasvojenцев, ampak, kot je rekel dr. Janez Rugelj, vsem, *ki so padli na izpitu iz umetnosti življenja*. Metoda temelji na več kot petdesetih vzgojno terapevtskih sredstvih in avtoritativnem sistemu vodenja, kar po besedah predavatelja ustvarja populacijo najbolj zdravih Slovencev. Pogosto napačno razumljen avtoritativni sistem vodenja opredeljuje terapevtovo naravnost do več kot petdesetih vzgojno terapevtskih sredstev, saj brez terapevtovega doslednega izvajanja terapevtskih nalog ni moralne kompetentnosti, da se izvajanje le-teh pričakuje oz. zahteva od zdravljenцев. Začetni del predavanja je spremljala tišina in visoka stopnja pozornosti med poslušalci. Sledila je izjava predavatelja o elitizmu oz. elitnikih, kar je izzvalo prvo burnejšo reakcijo s številnimi vprašanji iz avditorija. Socialno-andragoška metoda se ukvarja izključno z ljudmi, ki želijo doseči najvišjo stopnjo delovanja v svojem življenju. Poslušalci so bili deležni natančne opredelitve izraza elitniki oz. elitizma, kar v socialno-andragoški metodi označuje nadpovprečno (mojstrsko) delovanje v svojem poklicu, širšem družbenem okolju in negovanju dobrih odnosov v družini, kar omogoča skoraj sto odstotno uspešnost omenjene metode.

Sledila je ena najbolj spornih izjav v slovenskem prostoru, ki pravi, da so ženske krive za alkoholizem moških. Obrazložitev sporne izjave je udeležencem predavanja ponudila možnost vpogleda v družinsko dinamiko, kjer vlada alkoholizem in v razvoj psihopatologije pri družinskih članih zasvojenca. Socialno-andragoška metoda zagovarja tudi jasno strukturirano družino s tradicionalno vlogo moškega, ki mu so žena in otroci željni slediti. Zdravljenje v socialno-andragoškem programu omogoča mo-

škimi doseganje potrebne ravni kompetentnosti za opisano vlogo. Predstavljenih je bilo tudi nekaj najpomembnejših vzgojno terapevtskih sredstev kot so redna jutranja telovadba, planinarjenje, tek, udeležba na maratonih na 21, 42 in 75 kilometrov, biblioterapija, pisanje avtoanalitičnih spisov, pridobivanje višje stopnje izobrazbe in še mnogo drugih. Opisana vzgojno terapevtska sredstva omogočajo pridobitev discipliniranosti, urejanje odnosov v primarni družini in zapolnitev praznine, ki je nastala na mestu stiske. Socialno-andragoška metoda temelji na reševanju stisk s pomočjo človekove notranje moči in potencialov, ki jih človek v stiski nima, zaradi česar je nujno potrebno dosledno izvajanje vseh vzgojno terapevtskih nalog in na tak način uriti lastno discipliniranost, voljo in moč, ki so ključni dejavniki pri izboljšanju telesnega in duševnega zdravja.

Udeležencem predavanja so bili predstavljeni pogoji za vključitev v socialno-andragoško metodo s poudarkom na zaposlenosti oz. opravljanju kakršnegakoli dela, ki omogoča neodvisnost in nesmiselnost zdravljenja zasvojenec brez sodelovanja svojca.

Na koncu predavanja se je predstavil zdravljenelec iz terapevtske skupine dr. Andreja Perka, ki že veliko let sodeluje v programu socialno-andragoške metode. Predstavil nam je svoje izkušnje s programom, ponazoril njeno uspešnost in poudaril, da dolgoletno sodelovanje v programu ne predstavlja rezultata njegove vztrajnosti, ampak načina življenja.

Udeleženci so po zaključenem predavanju dr. Andreja Perka zapuščali Oddelek za psihiatrijo UKC Maribor z najrazličnejšimi občutki in vsak s svojim individualnim prepričanjem o slišanih vsebinah. Nekaterim je predavanje utrdilo prepričanje o nesmiselnosti vztrajanja v tako visoko zahtevnem programu, kot je socialno-andragoška metoda, drugim povzročilo občutke ambivalentnosti zaradi prevelikega razkoraka med njihovimi željami in zmognostmi, tretjim prebudilo zanimanje in notranjo energijo, s pomočjo katere so z uvajanjem vzgojno terapevtskih sredstev v svoje življenje začeli takoj naslednji dan. Predstavitve vzgojno terapevtskih sredstev socialno-andragoške metode je dalo jasno informacijo o tem, da je telesno in duševno zdravje v največji meri pogojeno s posameznikovim trudom, vztrajnostjo, voljo in notranjo močjo, ki je na voljo vsakomur v zameno za njegovo trdno delo. Omenjeno dejstvo ponovno postavlja nekatere vidike sodobne psihiatrije pod vprašaj. Predvsem sodobna dognanja biološke psihiatrije, ki ustvarjajo vedno večjo raznovrstnost psihofarmakoterapevtskih sredstev vprašljive učinkovitosti, s čimer vzdržujejo pasivnost duševnih bolnikov in njihovo ekstravertirano naravnost pri iskanju rešitve njihovih stisk, kar predstavlja glavno oviro pri uspešnem zdravljenju večine duševnih obolenj. Zaradi omenjenega je seznanitev in uvajanje elementov socialno-andragoške metode v obstoječe tradicionalne oblike zdravljenja duševnih motenj smiselno in tudi potrebno, saj pogosto metode sodobne psihiatrije ne prinašajo želene uspešnosti. ■

SDMI – Slovensko društvo za medicinsko informatiko
Univerza v Ljubljani, Zdravstvena fakulteta
Center za vseživljenjsko učenje

Pod častnim pokroviteljstvom Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

VABIJO K BREZPLAČNI UDELEŽBI
na strokovnem srečanju

ELEKTRONSKA DOKUMENTACIJA V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI

v sredo, 20.1.2015 na Zdravstveni fakulteti

Dokumentiranje v zdravstveni in babiški negi postaja, z razvojem zdravstva in zdravstvene ter babiške nege, ob vse bolj zahtevnih delovnih procesih, vedno bolj obsežno in kompleksno. Dokumentiranje se razvija v posameznih delovnih okoljih glede na njihove potrebe, pri tem pa ni oblikovane poenotene strategije.

Namen strokovnega srečanja bo predstaviti posamezne dosežke na področju razvoja elektronskega dokumentiranja v zdravstveni ter babiški negi in začrtati smer razvoja v prihodnost.

Dogodek je v postopku pridobivanja licenčnih točk.

Več informacij o dogodku in elektronsko prijavnico poiščite na spletni povezavi: <http://www.zf.uni-lj.si/si/>

Prednovoletna svečanost s podelitvijo najvišjih priznanj za strokovno delo na področju zdravstvene in babiške nege – srebrnih znakov

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

V imenu Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor, Ksenija Pirš

V želji, da si namenimo pozornost v najlepšem, predprazničnem času božiča in novega leta, smo tudi letos za medsebojno druženje izbrali večer v tem vzdušju, ko smo v prostorih Centra vojaških šol v mariborski Kadetnici na Studencih, podelili najvišja regijska priznanja za delo na področju zdravstvene in babiške nege.

Gostil nas je polkovnik, mag. Vilibald Polšak, poveljnik Centra vojaških šol, zbrane pa je nagovoril poveljnik, polkovnik, Zoran Vobič, predstavnik zdravstvene službe Slovenske vojske.

Zgled medsebojnega sodelovanja s slovensko vojsko je dragocena izkušnja, ki jo Društvo želi razvijati tudi v prihodnje, saj smo, tudi ob trenutnih dogodkih pokazali, da tesno sodelujemo in se srečujemo v skrbi za ljudi, zato se za to priložnost iskreno zahvaljujemo.

Večer smo namenili vsem, ki so bili z nami ter tistim, ki so v našem spominu zapisani kot ljudje, ki so živeli v poslanstvu skrbi za ljudi, tistim, ki so bili v teh trenutkih na svojih delovnih mestih, predsednicam skozi desetletja ter častnim članicam društva, brez njih bi danes ne obhajali že 68 let društvenega delovanja.

Ob tej priložnosti so bili z nami predstavnica Mestne občine Maribor, podžupanja **Jelka Černivec**, stanovska kolegica in članica, podpredsednik Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, **Jože Prestor**, izvršna direktorica, **Monika Ažman**, koordinator odbora strokovnih sekcij, **Dejan Doberšek**, predsednica Sekcije medicinskih sester in babic, **Anita Prelec** ter predsednik Sekcije reševalcev v zdravstvu, **Darko Čander**, predsedniki in podpredsedniki drugih regijskih društev, predstavniki vodstev zavodov v regiji ter mnogi drugi.

Hvala vsem, ki ste nas počastili s svojo družbo in nam izrekli voščila, priznanja, spodbudne misli. Voščilu ste se pridružili tudi sodelavci iz zdravstvenih timov, najožji sodelavci, zdravniki in drugi, saj sodelujemo v skupnih prizadevanjih. Mnogi ste bili z nami, z nagrajenci, vašimi in našimi sodelavkami, sodelavci.

S svojo prisotnostjo ste pokazali, da nam vloge, ki jo imata zdravstvena in babiška nega, ni težko pripisati in izrekli spoštovanje poslanstvu, ki ga opravljamo. Sporočate zavedanje, da so za odgovorno delo potrebna sožitja in skupna prizadevanja vseh, kar je potrebno in posebej spodbudno.

Osrednji namen večera je bil izkazati spoštovanje mnogim prizadevanjem, ki so preživela dolga desetletja družbenih sprememb in nekaterih prelomnic, v naših življenjih in družbi, ter izkazati spoštovanje in priznanje vlogi zaposlenih in zdravstveni in babiški negi, ki na vseh ravneh delovanja odgovorno razvijata svoje strokovno področje.

Podelili smo priznanja za delo, ki je častno, ker ga preplavlja ne le dolžnost, temveč zavzetost, nagrajencem, ki svoje vrednosti ne vežejo na priznanja drugih, potrditev pri delu iščejo v njegovem namenu.

Prejemniki priznanj, od leve proti desni: Ana Mlakar, Zdenka Šlag, Erika Marin, Alma Hren, Helena Rokavec in Milena Frankič, predsednica Komisije za priznanja

Foto: J. Pristovnik

Prejemniki priznanj, zaposleni v zdravstveni negi Oddelka za pljučne bolezni

Foto: J. Pristovnik

Kar včasih pogrešamo, je zahvala, ki naj bo izrečena na tem mestu:

- hvala, za vse, kar smo, ker ljudem dajemo upanje, to je največ, kar lahko človek stori za nekoga.
- Hvala, ker ostajamo zavezani svojemu osebnemu in strokovnemu razvoju, neprekinjenemu, vseživljenjskemu učenju ter ponosno pripadni svoji poklicni skupini.
- Hvala, ne le za osebno dobro, temveč za uresničitev strokovnih prizadevanj, ki jih razvijamo že desetletja, za ljudi, ki jim namenjamo strokovno skrb in za generacije stannovskih kolegic in kolegov, ki prihajajo.

Ker so pred nami, za mnoge, eni izmed najlepših praznikov, želimo predvsem veliko zdravja, osebne moči, zadovoljstva in miru, Vam in vašim najbližjim.

Za vse lepo in vredno, kar včasih spregledamo, pa se ozrimo okoli sebe in razmislimo, za kaj smo resnično hvaležni in kaj je zares pomembno.

Mislimo pozitivno, delujmo pa iz srca, kajti vse, kar dajemo, se nam pomnoženo vrača.

Bilo nam je lepo, pokazali smo, da cenimo, kar imamo! To ste, spoštovane kolegice in kolegi izrazili s svojo prisotnostjo, ki v tako velikem številu kaže na to, je izraz stanovske pripadnosti, ki je neprecenljiv!

Priznanje "SREBRNI ZNAK" društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor v letu 2015

Milena Frankič, predsednica Komisije za priznanja Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je v letu 2015, v skladu s Pravilnikom o priznanjih Društva podelilo najvišja priznanja Društva za posebne dosežke na področju zdravstvene in babiške nege, Srebrni znak.

Letošnji prejemniki priznanj so Alma Hren, pomočnica direktorice za področje zdravstvene nege Doma dr. Jožeta Potrča Poljčane, Ana Mlakar, učiteljica praktičnega pouka dijakov v UKC Maribor in strokovnih predmetov na Srednji zdravstveni in kozmetični šoli Maribor, Erika Marin, diplomirana medicinska sestra, specialistka informatike v zdravstvu in zdravstveni negi, babica iz Oddelka za perinatologijo UKC Maribor, Zdenka Šlag, upokojena medicinska sestra iz Oddelka za ortopedijo UKC Maribor, Helena Rokavec, diplomirana medicinska sestra iz Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, OE Zobozdravstvo in tim zdravstvene nege Oddelka za pljučne bolezni UKC Maribor.

Znani pregovor govori:

Nekateri ljudje sanjajo o velikih dosežkih, medtem, ko jih drugi s trdim delom dosežejo – to so zagotovo dosegle naše dobitnice priznanja srebrni znak.

Predstavljamo vam dobitnice najvišjega priznanja Društva "srebrni znak"

Gospa Alma Hren je začela svojo karierno pot v takratni Splošni bolnišnici Maribor, danes UKC Maribor, nato pa je leta 2005 sprejela izziv in prišla v Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane in prevzela mesto vodje Službe zdravstvene nege in oskrbe, danes Pomočnice direktorice za področje zdravstvene nege.

Skozi vse obdobje njenega dela v zdravstveni negi se aktivno vključuje v razne projekte in delovne skupine, ki pomagajo razvijati stroko zdravstvene nege. Je aktivna članica aktivna vodij Službe zdravstvene nege in oskrbe pri Skupnosti socialnih zavodov Slovenije. Prizadeva in vključuje se v izboljševanje politike vodenja in kakovosti v zavodu. Uspešno je opravila program usposabljanja na področju socialnega varstva in si pridobila status Vodje kakovosti za E-Qalin.

Veliko prispeva k uspešnemu strokovnemu in organiza-

cijskemu delu in je nepogrešljiva članica zdravstveno negovalnega tima.

Kontinuirano spremlja novosti v geriatrični zdravstveni negi in tako vključuje nova znanja v klinično okolje.

Kot mentorica dijakom in študentom za področje geriatrične zdravstvene nege v zavodu, si prizadeva ohranjati naziv »učni zavod«.

Aktivno se vključuje v priprave preventivnih strokovnih vsebin, ki jih prenaša na stanovalce, svojce in zaposlene v obliki zdravstveno vzgojnega dela.

Vrednote, ki odlikujejo Almo Hren, so natančnost, vztrajnost, požrtvovalnost, humanost, odgovornost za delo in izreden občutek za prepoznavanje stisk in težav sočloveka. Njena moralna načela in strokovno znanje, ki ga ima, ji dajejo vrednote medicinske sestre s profesionalnim pristopom do stanovalcev, njihovih svojcev in sodelavcev. Od začetka poklicne poti je članica regijskega DMSBZT Maribor in Članica Zbornice - Zveze.

Od začetka ustanovitve Sindikata delavcev v zdravstveni negi je njegova članica in ena od prvih predsednic in soustanoviteljic.

Njeno vodilo je slediti strategiji razvoja zdravstvene nege, saj se zaveda, da mora biti sodobna zdravstvena nega kakovostna, varna, učinkovita in humana zdravstvena nega.

Predlagateljci:

- Sodelavke in sodelavci Službe zdravstvene nege Doma dr. Jožeta Potrča Poljčane

Gospa Ana Mlakar je svojo karierno pot začela kot pripravnica v Zavodu dr. Marjana Borštnarja Dornava. Nato se je zaposlila na Internem oddelku takratne Splošne bolnišnice Maribor kot vodja izmene in mentorica številnim dijakom, študentom in novo zaposlenim sodelavcem. Leta 1994 jo je pot pripeljala na takratno Srednjo zdravstveno šolo Juge Polak v Mariboru, kjer se je zaposlila kot učiteljica praktičnega pouka in strokovno-teoretičnih predmetov. Pedagoška znanja je pridobila na pedagoško-andragoški dokvalifikaciji na Univerzi Maribor. Danes poučuje na Srednji zdravstveni in kozmetični šoli Maribor (SZKŠ MB) strokovne predmete in izvaja z dijaki praktični pouk v UKC Maribor na Oddelku za nefrologijo.

Kot mentorica je usmerjala in pripravljala dijake za državno tekmovanje iz zdravstvene nege srednjih zdravstvenih šol Slovenije (internistično področje). Vsako leto deluje kot organizatorica in voditeljica tekmovanja v znanju o sladkorni bolezni na šolskem in državnem nivoju ter kot članica komisije za pripravo vprašanj za ta tekmovanja. Aktivno sodeluje na področju vzgoje za zdravje in pri humanitarnih dejavnostih.

Na osnovnih šolah promovira šolo in predstavlja poklic srednje medicinske sestre. Od leta 2004 aktivno sodeluje z Rdečim križem Slovenije, Območno združenje Maribor in skupaj z dijaki organizira občasne humanitarne akcije. Organizira predavanja za mlade o pomenu darovanja krvi,

skrbi za promocijo in motivacijo mladih krvodajalcev in organizira za zaposlene in polnoletne dijake darovanje krvi. V prostem času se izobražuje in udeležuje delavnic izobraževalnega centra Piramida v Mariboru.

Je članica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije. Aktivno sodeluje v Upravnem odboru in v komisiji za priznanja Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor. Sodeluje pri načrtovanju, organiziranju, izvajanju in vrednotenju aktivnosti na področju strokovnega izpopolnjevanja in vseživljenjskega učenja zaposlenih v zdravstveni negi v širši mariborski regiji. V Slovensko društvo Hospic je vključena kot zunanja članica, strokovna sodelavka in prostovoljka, ki izvaja delavnice na temo sočutna oskrba hudo bolnih in umirajočih za dijake SZKŠ Maribor.

Ana Mlakar si je s spoštljivim odnosom, strokovnim znanjem in delovno vnemo pridobila srca dijakov, sodelavcev in pacientov in zna prisluhniti mladim, ki pri njej iščejo oporo v težkih življenjskih preizkušnjah. Pacienti pa v njej vidijo medicinsko sestro s širokim strokovnim znanjem, empatijo in veliko ljubeznijo do sočloveka.

Kot učiteljica praktičnega pouka in strokovno-teoretičnih predmetov ter kot razredničarka, je številne generacije popeljala v svet strokovnega znanja iz zdravstvene nege. Delo z mladostniki jo bogati in veseli, kar se kaže tudi pri delu z mladimi pri obšolskih dejavnostih. Tudi pri sodelovanju s starši vedno najde skupno pravo pot, bodisi v pogovoru, kot poslušalka ali pa samo z nasveti.

Ana Mlakar zasluži priznanje kot oseba, ki je velikokrat dokazala, da je ne le velik strokovnjak, ampak predvsem velik človek s širokim srcem in z velikim posluhom za ljudi!

Predlagatelj:

- Aktiv zdravstvene nege Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor
- Zdravstveni delavci Oddelka za nefrologijo UKC Maribor

Gospa Erika Marin je v porodnem bloku, Oddelka za porodnišтво Splošne bolnišnice Maribor, danes UKC MB, kot ponosna medicinska sestra - babica, začrtala svojo karierno pot. Kasneje je zaposlitev za nekaj časa prekinila, saj se je odločila za redni študij zdravstvene nege in diplomirala na takratni Visoki zdravstveni šoli Univerze v Mariboru. Dve leti kasneje je opravila dodatne izpite po merilih za prehode. Leta 2007 pa je še uspešno zagovarjala specialistično delo in si pridobila naziv specialistka informatike v zdravstvu in zdravstveni negi.

Gospa Erika Marin ves čas službovanja izkazuje neprecenljivo pripadnost babištvo. Je tudi predavateljica v Šoli za bodoče starše in avtorica številnih strokovnih člankov. Aktivno se je udeležila raznih znanstvenih in mednarodnih konferenc kakor tudi strokovnih srečanj medicinskih sester babic. Dolgo obdobje je sodelovala kot svetovalka bodočim staršem v združenju »Štorklja«. Od leta 2006 do 2015 je bila vodja porodnega bloka Od-

delka za perinatologijo. Od marca 2015 je namestnica strokovne vodje Oddelka za perinatologijo. Pri Zbornici - Zvezi je članica Častnega razsodišča 1. Stopnje. Je habilitirana zunanja sodelavka Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru in mentorica tako študentom zdravstvene nege kakor tudi študentom babištva. Je mentorica skoraj vsem novo zaposlenim babicam in babičarjem Oddelka za perinatologijo.

Erika Marin deluje na svojem področju izredno profesionalno in strokovno. Je predana svojemu poklicu, je intuitivna in izkazuje empatični odnos do porodnic, nosečnic in otročnic. V središče skrbi vedno postavi porodnico z družino, s ciljem vodenja, s strani porodnice, načrtovane- ga poroda.

Strokovni prispevek Erike Marin k napredku babiške stroke je neprecenljiv.

Predlagatelj:

- SVZN Klinike za ginekologijo in perinatologijo, Danijela Pušnik
- Člani kolegija SVZN Klinike za ginekologijo in perinatologijo
- Sodelavci in sodelavke Oddelka za perinatologijo

Gospa Helena Rokavec je svojo poklicno pot začela leta 1981 v različnih ambulantah Koroške regije. Leto kasneje se je zaposlila v zobni ambulanti Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, ki mu je pripadna še danes. Strokovno rast je sprva pridobivala z delom v urgentni zobni ambulanti, kjer se je srečevala s

pacienti, ki so prihajali po strokovno pomoč zaradi bolečin/zobobola. S svojimi vrednotami in strokovnostjo gradi in zagotavlja učinkovito in kakovostno izvajanje zobozdravstvene nege. Leta 1998 se je vpisala v prvo generacijo izrednih študentov na takratni Visoki šoli za zdravstvene delavce, danes Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru, z željo, dograditi in razširiti svoje strokovno znanje za dobrobit stroke zdravstvene nege. Svoje novo pridobljeno znanje je uporabljala v operacijski sobi Specialistične ambulante za parodontologijo, kjer je asistirala pri obravnavi pacientov s posebnimi potrebami v splošni anesteziji. Od leta 2004 do 2006 je opravljala poleg ambulantnega dela, tudi delo glavne medicinske sestre službe za odraslo zobozdravstvo. Od leta 2006 pa opravlja v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor delo glavne medicinske sestre celotne Organizacijske enote Zobozdravstvenega varstva. S svojim širokim strokovnim znanjem deluje zdravstveno vzgojno tako pri pacientih, njihovih svojcih, študentih, dijakih pa tudi sodelavcih, s poudarkom na krepitvi, ohranitvi in izboljšanju zdravia posameznika ali družine. Je habilitirana strokovna sodelavka za področje zdravstvene nege na FZV UM. Gospa Helena Rokavec je članica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije in Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor. Aktivno se vključuje v Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu. Sodelovala je v delovni skupini za obliko-

vanje standardov v zobozdravstvu in se vključevala v razne projekte in delovne skupine, ki so pomagale razvijati stroko zobozdravstvene nege. Je medicinska sestra, ki nosi zobozdravstvo v sebi. Je motivator pozitivnega vzdušja v širšem timu in skrbna ter odgovorna vodja zdravstvene nege. V svoje delo je vnesla strokovnost in humanost do pacientov ter zaposlenih, saj se zaveda, da edino na ta način prispeva k dobrih odnosom med uporabniki zdravstvenih storitev in člani negovalnega ter zdravstvenega tima. Predana je svojemu delu, prav tako jo odlikuje spoštovanje, strokovno znanje in profesionalni odnos do pacientov, njihovih svojcev in sodelavcev v zobozdravstvenem varstvu.

S svojimi izrednimi osebnostnimi lastnostmi in strokovnim znanjem pomembno prispeva k stroki in dobri organizaciji dela v zobozdravstveni dejavnosti.

Vedno najde pot, po kateri neumorno nadaljuje svoje poslanstvo, tako v negovalnem kot tudi v zdravstvenem timu. Veseli in ponosni smo, da je »naša«, saj s svojo vztrajnostjo, trudom, voljo in prizadevnostjo prispeva k uspešnemu razvoju zdravstvene nege v zobozdravstvu.

Naj bo to najvišje priznanje Društva zahvala vseh sodelavcev za njeno neumorno in predano delo v zobozdravstvu.

Predlagatelj:

- Sodelavke in sodelavci Organizacijske enote zobozdravstva in Člani kolegija zdravstvene nege Zdravstvene doma dr. Adolfa Drolca Maribor

Strokovni tim zdravstvene nege Oddelka za pljučne bolezni – medicinske sestre, zdravstveni tehniki in bolničarji, Simona Križ (strokovna vodja zdravstvene nege) in sodelavci Nataša Mernik, Aleksandra Filipčič, Irena Topolšek, Bojana Štok, Maja Klemenčič, Lidija Jurič-Ketiš, Boris Špes, Aleksandra Štesl, Suzana Trstenjak - Ornik, Mateja Požarnik, Polona Pahor, Dušanka Paklec, Mateja Letnik, Karmen Založnik, Anja Fras, Manja Weiss, Petra Večernik, Barbara Ivanovič, Frida Babič, Brigita Benko, Ljubica Kosi, Ljubica Mijatovič, Davorina Špurej, Dejan Štumberger, Aleksandra Zorko, Angela Klampfer, Darinka Selimovič, Miha Dežman, Manica Pečar, Zorica Radič, Marija Dušej, Veronika Lovrenčič, Darja Puhar, Mateja Čeh, Lidija Šabeder, Mirjana Mironov, Kristina Aleksič, Nino Kapun, Maša Košnik, Mojca Balazič, Žan Kokol, Matej Fescl, Tjaša Krajnc, Darja Krajnc

Strokovni tim medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Oddelka za pljučne bolezni UKC Maribor se je v zadnjih letih razvil v kakovosten, učinkovit in uporabnikom prijazen tim zdravstvene nege. Poudariti je potrebno dobro medsebojno sodelovanje vseh članov negovalnega tima, kakor tudi odličen odnos do drugih sodelavcev zdravstvenega tima, kar se odraža v dosežkih na različnih področjih zdravstvene dejavnosti Oddelka za pljučne bolezni. Vidno je kakovostno izvajanje izobraževanja na področju zdravstvene nege na dodiplomski in podiplomski ravni kakor tudi redno strokovno izobraževanje vseh članov in članic zdravstvene nege, ki so sami in skupno s sodelavci aktivno sodelovali na številnih strokovnih srečanjih. Najpomembnejše dosežke predstavljajo strokovni razvoj in uvajanje novosti na področju inhalacijskega zdravljenja, aktivno sodelovanje pri izobraževanju pacientov, predvsem tistih, ki imajo predpisano inhalatorno terapijo ter že večletno sodelovanje z Društvom pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije. Strokovni razvoj negovalnega tima Oddelka za pljučne bolezni se kaže v kakovostni zdravstveni oskrbi, ki je bila opažena tako s strani drugega zdravstvenega osebja UKC Maribor, kot s strani številnih zadovoljnih pacientov, ki so svoje zadovoljstvo izrazili s številnimi ustnimi in pisnimi pohvalami. Prizadevanja se izražajo v odnosu med pacienti in zaposlenimi ter med zaposlenimi znotraj zdravstvenega in negovalnega tima, pri čemer ima zdravstvena nega pomembno vlogo in pomembno sodeluje pri izboljšavah v kliničnem okolju.

Medicinske sestre in zdravstveni tehniki delujejo na različnih področjih zdravstvene nege, tako v hospitalnem kot ambulantnem delu oddelka. Aktivni so na področju bolnišnične higiene, pri preprečevanju bolnišničnih okužb, na področju prehrane in dietetike in na drugih oskrbnih področjih, saj je zaradi dislociranosti oddelka, ki se nahaja na Slivniškem Pohorju, to še posebej obsežno področje dela, ki ga koordinira zdravstvena nega.

Strokovno znanje in empatičen, etično zgleden odnos do pacientov in njihovih svojcev sta izhodišče njihovega delovanja, pri delu pa jih odlikuje tudi smisel za organiziranje in komunikacija.

Zaposleni v zdravstveni negi sodelujejo pri razvoju ožjih področij znotraj stroke, kot so pulmološko alergološka dejavnost, meritve pljučne funkcije, sistemsko onkološko zdravljenje, bronhoskopije in invazivne diagnostike ter v laboratoriju za motnje dihanja med spanjem. Poklicne aktivnosti zdravstvene nege, ki izhajajo iz življenjskih aktivnosti pacienta, v veliki meri vplivajo na ugodne izide zdravstvene oskrbe pacientov.

Z izjemnim prispevkom medicinskih sester se uspešno razvija tudi šola inhalatorne terapije, trenutno za hospitalizirane paciente.

Medicinske sestre razvijajo tudi področje strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih, ki se srečujejo s tovrstnimi obolenji pacientov, tako znotraj kot izven zavoda, v širši mariborski regiji in izven, samostojno ali v sodelovanju z drugimi organizatorji strokovnih izpopolnjevanj. Izvajajo mentorstvo dijakom, študentom, pripravnikom in novo zaposlenim v zdravstveni negi, so klinične mentorice, habilitirane za področje zdravstvene nege, kot strokovni sodelavci Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru.

Pevski zbor La Vita

Aktivno sodelujejo tudi pri pripravi standardov aktivnosti zdravstvene nege, navodil za delo in zdravstveno vzgojnih vsebin s strokovnega področja v UKC Maribor. Obseg zdravstveno vzgojnega dela zaposlenih v zdravstveni negi s pacienti in njihovimi svojci ter širšo družbo je izjemen, o tem pričajo njihovi številni zdravstveno vzgojni materiali, s pomočjo katerih se aktivno vključujejo v promocijo zdravja ter osveščanje ljudi o pljučnih obolenjih.

Zaposleni v zdravstveni negi aktivno sodelujejo z različnimi strokovnimi združenji, pri čemer večkrat sodelujejo z avtorskimi predavanji ter tako strokovno področje dela predstavljajo tudi širši strokovni javnosti ter pri tem izhajajo iz lastnega kliničnega okolja.

So aktivne članice in člani strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pulmologiji pri Zbornici - Zvezi ter regijskega strokovnega Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor.

Predlagatelj:

- Koordinacija strokovnih vodij zdravstvene nege samostojnih medicinskih oddelkov.
- Predlog je podprl Strokovni svet za zdravstveno nego UKC Maribor.

ČESTITAMO!

Gospa Zdenka Šlag si je izobrazbo srednje medicinske sestre pridobila na Srednji zdravstveni šoli Maribor, ki jo je uspešno zaključila leta 1976. Svojo poklicno pot je začela kot srednja medicinska sestra pripravnica na Oddelku za ortopedijo in fizioterijo takratne Splošne bolnišnice Maribor. Po opravljenem strokovnem izpitu je ostala zaposlena na Oddelku za ortopedijo še nadaljnjih 38 let – vse do pred nekaj dnevi, ko se je zasluženo upokojila.

Zdenka Šlag je s spoštovanjem posameznikove integritete, empatičnim pristopom do bolnikov, njihovih najbližjih in pozitivnim delovanjem, komunikacijo in osebnim odnosom promovirala medosebne odnose kot temelj zdrave organizacije. Human odnos v zdravstvenem timu je zagovarjala kot osnovno vodilo pri delovanju posameznika

v zdravstveni negi. Strokovnost, natančnost, spoštovanje, poštenje, redoljubnost, srčnost in globoki čut za sočloveka so njene osebne in poklicne vrednote.

Zdenka Šlag je z rednim strokovnim izobraževanjem skrbela za kakovostno obravnavo bolnikov. Bila je predana stroki zdravstvene nege in poklicni skupini srednjih medicinskih sester in se je že od vsega začetka borila za priznanje zdravstvene nege kot stroke ter za spoštovanje poklica medicinske sestre v širši lokalni skupnosti. Poklic srednje medicinske sestre je opravljala z ljubeznijo in ponosom.

Številnim medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom je olajšala prve korake na njihovi poklicni poti, jih spodbujala, jim v srce polagala skrb in spoštljiv ter hkrati profesionalen pristop k bolniku. Pod njenim budnim očesom mentorice ni bilo časa za improviziranje – je bil bolnik, so bili postopki in posegi, veljavni standardi in celostna obravnava bolnika.

Svoje zdravstveno vzgojno izobraževalno delo je posvečala zdravstveni negi ortopedskega bolnika – kako delovati v domačem okolju po operativnem posegu. Delovanje Zdenke Šlag je bil pomemben prispevek k razvoju in promociji zdravljenja ortopedskih obolenj.

Ves čas svojega strokovnega delovanja je bila zagovornica in borka za vrednote v zdravstveni negi, kar izkazuje s svojim lastnim delom in življenjem v družini in lokalni skupnosti. Od vsega začetka je bila sindikalni zaupnik zaposlenih Oddelka za ortopedijo in se je aktivno vključevala v boj za pravice delavcev.

V prostem času deluje v Kulturnem društvu Lovrenc na Pohorju, kjer skrbi, skupaj z možem, za organizacijo kulturnih prireditev. Hkrati aktivno pomaga v lokalni skupnosti vsem, ki potrebujejo pomoč s področja zdravstvene nege.

Je ponosna članica Zbornice-Zvezi in Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor.

Delo Zdenke Šlag je pomemben prispevek k zdravstveni obravnavi Ortopedskega bolnika in ne nazadnje tudi dobrega počutja njenih sodelavcev.

Ni pomembna ura, ne dan, ne vreme – Zdenka je pripravljena zmeraj priskočiti na pomoč.

Predlagatelj:

- Kolektiv zdravstvene nege Oddelka za ortopedijo
- Predlog je podprl Strokovni svet za zdravstveno nego UKC Maribor ■

Svečana proslava ob 40. obletnici delovanja DMSBZT Velenje

Aleksandra Skornšek

Pisalo se je davno leto 1975 in meseca decembra je gospa Neža Jarnovič zapisala:

Nagovor predsednika DMSBZT Velenje gospoda Janeza Kramarja

Medicinske sestre iz zdravstvenih zavodov občin Velenje in Mozirje so v decembru 1975 na občnem zboru DMS Celje, katerega članice so bile doslej, izrazile željo po svojem strokovnem društvu, kamor bi se včlanile vse medicinske sestre iz navedenih občin. Predsednica iniciativnega odbora **Cilka Atelšek** je na ustanovnem občnem zboru 19. XII. 1975 ustanovitev novega društva medicinskih sester Velenje utemeljila takole: »Zaradi oddaljenosti Celja in naše neaktivnosti želimo, da se strokovno društvo medicinskih sester čimbolj približa vsaki medicinski sestri ter ji omogoči tudi aktivno delovanje in strokovno pomoč pri izvrševanju delovnih nalog. Dru-

štvo bo zastavilo vso dejavnost za etično, strokovno in ideološko vzgojo svojega članstva. Tesno bo sodelovalo z vsemi družbenimi službami našega področja, predvsem pa s tistimi, ki imajo tudi v svojih delovnih programih skrb za bolnega in zdravega človeka. Iniciativni odbor je pripravil in izdelal evidenco vseh medicinskih sester ambulantno bolniške, otroške in ginekološko-porodniške smeri, ki so že članice sosednjih društev, kakor tudi tistih, ki so sicer zaposlene na območju društva, ki ga ustanovljamo, niso pa nikjer včlanjene v društvo. Vseh zaposlenih medicinskih sester na področju društva je trenutno 112, ki delajo v bolnišnici Topolšica, sanatoriju Ravne, VVZ Velenje, RSC Velenje in Zdravstvenem domu Velenje, ki zajame območje občin Velenje in Mozirje. Iniciativni odbor je pripravil osnutek pravil in delovni program, kar naj bi dokončal in realiziral bodoči novi upravni odbor društva.« Pa se prestavimo v letošnje leto. Petek, 11. decembra 2015. 40 let kasneje je DMSBZT Velenje povečalo število svojih članov na 331 in približno tretjina le-teh je bila prisotna na proslavi obletnice ustanovitve društva. Podelitev srebrnega znaka za letošnje leto in svečanost ob 40. obletnici je bila temu primerno obarvana.

Dobitnice srebrnega znaka, Zdravstveno vzgojni center ZD Velenje

Pozdrav predsednice Zbornice-Zveze gospe Darinke Klemenc

Svečanost je začel z govorom predsednik DMSBZT Velenje gospod **Janez Kramar**, ki je v uvodu pozdravil povabljenke. Med prisotnimi so bili: **Darinka Klemenc**, predsednica Zbornice – Zveze, gospa **Ksenija Pirš**, predsednica odbora regijskih strokovnih društev pri Zbornici – Zvezi, člani IO, nadzornega odbora in častnega razsodišča našega društva, direktorji in pomočnice direktorjev za ZN Bolnišnice Topolšica (prim. Leopold Rezar, gospa Darja Kramar), ZD Velenje (prim. Zdenko Kikec, gospa Tanja Kontič), DVO Velenje (gospa Violeta Potočnik Krajnc, gospa Suada Matič), predsednica regijskega strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenj Gradec – **Petra Štigl**.

Užitki ob poslušanju Simfoničnega orkestra in otroškega pevskega zbora glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje

Neformalni del druženja v hotelu Paka Velenje

Predsednica Zbornice – Zveze je v govoru med drugim poudarila pomen nadaljnega izobraževanja v zdravstveni negi in prisotne seznanila z odločitvijo Ministrstva za zdravje, da vrne pooblastila v zvezi z licenco Zbornici – Zvezi, kar smo prisotni seveda nagradili s ploskanjem. K pozdravu prisotnih je bila povabljen tudi gospa Ksenija Pirš, ki je čestitala društvu ob jubileju in ne nazadnje tu-

Predsednica iniciativnega odbora gospa Cilka Atelšek

di prva predsednica društva Velenje gospa **Cilka Atelšek**, ki je v govoru na kratko pojasnila, zakaj so se leta 1975 skupaj s kolegicami odločile za ustanovitev društva Velenje.

Svečanost smo pospremili tudi s podelitvijo srebrnega znaka za leto 2015.

Prejemniki so bili gospa **Hedvika Potočnik**, diplomirana medicinska sestra, zaposlena v Bolnišnici Topolšica ter Zdravstveno vzgojni center ZD Velenje. Vsem prejemnikom DMSBZT Velenje izreka iskrene čestitke.

Vodstvo društva je poskrbelo za svečano, obletnici primerno proslavo. Glasbena šola Velenje je predstavila izjemne mlade talente. Klavir, opereta, otroški pevski zbor ob spremljavi Simfoničnega orkestra je samo nekaj izsekov iz zares čarobnega večera in hkrati zagotovilo, da smo obletnico proslavili ob spremljavi čarobnih zvokov, kar nam je približalo tudi bližajoče se praznike.

Druženje smo nato nadaljevali ob dobri hrani in glasbi še pozno v noč v Hotelu Paka Velenje.

DMSBZT Velenje vsem svojim članicam in članom ter vsem kolegicam in kolegom širom Slovenije želi mirno preživete praznike, čeprav bodo za mnoge delavni ter zdravo, srečno in uspešno leto 2016. ■

Čestitka

Odbor Strokovne sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji čestita

Aniti Jeler Slatnar

ob zaključku študija in pridobitvi magistrske izobrazbe

ter ji podarja misli Toneta Pavčka

*Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu ...*

*Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.*

NAGRADNA KRIŽANKA

TOSAMA, D. O. O.

Nagrajenke nagradne križanke Tosama d. o.o. iz decembrske številke Utripa so:

1. Stanka Bercko, 3250 Rogaška Slatina
2. Tanja Guiliatti, 1117 Ljubljana
3. Marjeta Brce, 4207 Cerklje na Gorenjskem
4. Klavdija Kmetič, 4260 Bled
5. Ladislava Kovačič, 2236 Cerkenjak

Srebrni znak DMSBZT Novo mesto

Marjeta Berkopec

Pomembno je dejanje, ne sad tega dejanja. Narediti moraš tisto, kar je prav. Morda ne bo v tvoji moči, morda ne bo v tvojem času, da bo dejanje obrodilo sad. Toda to ne pomeni, da prenehaj delati tisto, kar je prav. Morda nikoli ne boš izvedel, kaj je bil rezultat tvojega dejanja. Toda če ne storiš ničesar, ne bo nobenega rezultata. (M. Gandi)

Najvišje priznanje, ki ga za vidne dosežke na strokovnem področju konec leta podeljuje DMSBZT Novo mesto, je letos prejela gospa Mira Brodarič.

MIRA BRODARIČ

Mira Brodarič se je rodila leta 1960 v Radovici pri Metliki. Po končani Srednji zdravstveni šoli v Novem mestu se je zaposlila v Zdravstvenem domu Metlika, kjer je zaposlena še danes. Ob delu je nadaljevala študij na Visoki šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani in si leta 2004 pridobila naziv diplomirana medicinska sestra. Želja po znanju in uspehu jo je ves čas vlekla naprej, zato je nadaljevala šolanje na Fakulteti za vodenje in upravljanje v Novem mestu in uspešno dokončala magistrski študij. Na Fakulteti za poslovne vede v Novem mestu danes nadaljuje doktorski študij in sicer na temo Ekonomski vidiki prednosti izvajanja preventivnih aktivnosti pri sladkorni bolezni v primerjavi s stroški, ki jih povzročijo sladkorna bolezen.

V Zdravstvenem domu Metlika dela kot diplomirana medicinska sestra s specialnimi znanji v referenčni ambulanti. S svojo rahločutnostjo in strokovnim znanjem uživa velik ugled pri pacientih in njihovih svojcih, zanje pogosto skrbi tudi izven delovnega časa. Nikoli se ne pritožuje nad naloženim delom, saj je človek, ki z dušo in srcem opravlj

ja svoj poklic. Ob vseh obveznostih vedno najde čas za strokovno izpopolnjevanje. Kot predavateljica aktivno sodeluje na strokovnih srečanjih, simpozijih in kongresih. Sodeluje tudi s Srednjo zdravstveno in kemijsko šolo Novo mesto in Fakulteto za zdravstvene vede Novo mesto in je mentorica mladim generacijam, ki začenjajo poklicno pot. Z neprecenljivim znanjem in bogatimi izkušnjami veliko prispeva k razvoju stroke.

Že vrsto let je članica izvršnega odbora DMSBZT Novo mesto, kjer je resno in odgovorno prevzela dela in naloge koordinatorja na metliškem koncu. Vedno je pripravljena pomagati pri organizaciji izobraževanj, kadar so le ta v njenem kraju. Aktivno sodeluje pri predstavitvi društva v širšem slovenskem prostoru, na kongresih in drugih strokovnih srečanjih. Na kongresu zdravstvene nege v Ljubljani je s svojo hčerko v narodni noši predstavila Belo krajino. Prav zaradi nje je bila naša stojnica zelo obiskana. Mira Brodarič je tudi članica izvršnega odbora strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini. Od vsega začetka je aktivna v organizacijskem odboru za pripravo strokovnih izobraževanj Dnevi Marije Tomšič, kjer je nepogrešljiva kot moderatorica, predavateljica, sodeluje pri sprejemanju gostov in pridobivanju sponzorjev. Njene belokranjske pogače so postale že pravi zaščitni znak srečanj.

Mira je resna, mirna in tiha oseba, ki zna biti, kadar je to potrebno, tudi glasna in kritična. Vedno je pripravljena sprejeti nove izzive, občudovanja vredno je tudi njeno pozitivno razmišljanje. S svojim delom veliko prispeva h kakovosti dela na področju zdravstvene nege v Zdravstvenem domu Metlika in v DMSBZT Novo mesto. Družina in dom v Beli krajini ji dajeta oporo in spodbudo pri njenem delu. V mirnem zavetju belih brez, kjer črpa energijo, z veseljem sprejme vsakega obiskovalca. V svojem kraju aktivno sodeluje pri različnih projektih in pogosto tudi sama v narodni noši obiskovalcem ponudi svojo belokranjsko pogačo. ■

Obvestilo

Naslednja številka Utripa izide v začetku februarja.

Prispevke za to številko morate oddati do 20. januarja.

Uredništvo

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER,
BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV CELJE

Spoštovani člani
Društva medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Celje
V skladu s 13. in 14. členom Statuta društva
DMSBZT Celje z 2. redne seje UO društva, z dne 3. 12. 2015

Društvo objavlja

razpis za voljene in imenovane člane v organih društva, za mandatno obdobje 2016 – 2020:

- predsednika/ predsednico društva,
- podpredsednika/ podpredsednico društva,
- predsednika/ predsednico Nadzornega odbora in njegove člane,
- predsednika/ predsednico Razsodišča in njegove člane,
- predsednika/ predsednico Komisije za priznanja in njene člane,
- predsednika/ predsednico Komisije za dodeljevanje sredstev za strokovna izpopolnjevanja in njene člane,
- člane Izvršnega odbora,
- poslovnega tajnika.

Za funkcijo predsednika/predsednice društva lahko v skladu s 26. členom Statuta društva kandidira vsak/ a redni/ a član/ica, ki je član/ica društva najmanj deset let, ter aktivno deluje v društvu vsaj pet let, je zaposlen/a na področju zdravstvene ali babiške nege deset let, ter uživa ugled v strokovni javnosti, k vlogi priložite vizijo razvoja društva in programa dela v mandatnem obdobju.

Vlogo naslovi na Kandidacijsko komisijo društva, v zaprti ovojnici, s pripisom: "Kandidatura za predsednika društva, ne odpiraj", najkasneje do **28. 2. 2016**, na naslov; **DMSBZT Celje, Gregorčičeva 5, 3000 Celje**.

Za funkcijo podpredsednika/podpredsednice društva lahko v skladu s 27. členom Statuta društva kandidira vsak/a redni/ a član/ica, ki je član/ica društva najmanj deset let ter aktivno deluje v društvu vsaj pet let, je zaposlen na področju zdravstvene ali babiške nege deset let ter uživa ugled v strokovni javnosti.

Kandidat/ ka za podpredsednika/co društva mora h kandidaturi predložiti življenjepis s poudarkom na društvenih in strokovnih aktivnostih.

Vlogo naslovi na Kandidacijsko komisijo društva, v zaprti ovojnici, s pripisom: "Kandidatura za podpredsednika društva, ne odpiraj", najkasneje do **28. 2. 2016**, na naslov; **DMSBZT Celje, Gregorčičeva 5, 3000 Celje**.

Člani v druge organe društva bodo imenovani na podlagi kandidatnih list članov za Izvršni odbor, ki bodo oblikovane na osnovi posredovanih predlogov za kandidate, s strani zavodov v regiji.

V imenu Izvršnega odbora društva DMSBZT Celje

Daliborka Novakovič, predsednica kandidacijske komisije

Tomica Kordiš, predsednica društva

Celje, 8. 12. 2015

**Društvo medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Celje**

Vabi na

VOLILNI OBČNI ZBOR društva,

**ki bo potekal v četrtek, 17. 3. 2016,
ob 15. uri na Srednji zdravstveni šoli
Celje (velika predavalnica), pred
strokovnim popoldnevom z naslovom
»Prepoznavna kritično bolnega otroka
in ukrepi«.**

V skladu s 13. in 14. členom Statuta
društva DMSBZT Celje in sklepi z
2. redne seje UO društva, z dne
3. 12. 2015, bodo člani društva po
objavljenem razpisu za voljene in
imenovane kandidate in za
predsednika/predsednico društva
DMSBZT Celje,

volili in imenovali:

- predsednika/ predsednico društva,
- podpredsednika/ podpredsednico društva,
- predsednika/ predsednico Nadzornega odbora in njegove člane,
- predsednika/ predsednico Komisije za priznanja in njene člane,
- člane Izvršnega odbora,
- koordinatorje dejavnosti in aktivov,
- poslovnega tajnika.

**Registracija udeležencev volilnega
občnega zbora in strokovnega
popoldneva bo potekala od 15. do
15.30. ure.**

**PROSIMO, DA SE PREDHODNO
PRIJAVITE NA SPLETNI STRANI
DRUŠTVA**

info@dmsbzt-celje.si PRIJAVA NA
VOLILNI OBČNI ZBOR IN STROKOVNI
POPOLDAN DRUŠTVA.

**Vljudno vabljeni
v čim večjem številu!**

*Predsednica društva
DMSBZT Celje Tomislava Kordiš*

Srebrni znak DMSBZT Gorenjske 2015

Nina Trifoni

V soboto, 5. 12. 2015, je v gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah potekala slavnostna podelitev srebrnih znakov. Po pozdravnih besedah, predsednice Društva MSBZT Gorenjske, Alenke Bijol in predsednice Zbornice – Zveze Darinke Klemenc, nas je nasmejal Ranko Babič v monokomediji Moška copata. Po predstavi, polna smeha, nas je čakala še slavnostna podelitev srebrnih znakov in pogostitev.

Dobitniki srebrnega znaka: Boštjan Gluhar, Zvonka Krančan, Nežka Golja, predsednica DMSBZT Gorenjske Alenka Bijol, dobitnica Barbara Benedik in predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc.

Foto: Aleksander Novak

Letošnji dobitniki srebrnih znakov so Zvonka Krančan, dipl. m. s. iz Doma upokojencev Kranj, Barbara Benedik, mag. zdr. nege iz Univerzitetne klinike za pljučne bolezni in alergijo Golnik, Nežka Golja, zdravstvena tehnika iz Univerzitetne klinike za pljučne bolezni in alergijo Golnik in Boštjan Gluhar, zdravstveni tehnik iz Splošne bolnišnice Jesenice.

ZVONKA KRANČAN se je po končani Srednji šoli za medicinske sestre, babiške smeri za eno leto zaposlila v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo v Kranju. Po diplomi leta 1977 se je zaposlila v Bolnišnici za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik. Od leta 1995 je zaposlena v Domu upokojencev Kranj, kjer je zadnjih 16 let vodja zdravstveno negovalne službe.

Je aktivna članica vodij službe zdravstvene nege in oskrbe pri Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, vrsto let je vodja Aktiva namestnic direktorja za strokovne zadeve socialno varstvenih ustanov Gorenjske regije. Aktivno sodeluje na izobraževanjih in je mentor dijakom in pripravnikom. Je predsednica izpitne komisije za strokovne izpite na področju zdravstvene nege in oskrbe.

Delo s starejšimi ljudmi ji je v veliko veselje in obenem izživ. Da bi ljudje tudi v pozni starosti lahko ostajali doma, je s svojimi idejami ter zavzetostjo kot ena prvih v naši državi začela z organizacijo zunanjih dejavnosti v Domu upokojencev Kranj.

Glede na predvidevanja Nacionalnega programa socialnega varstva do leta 2005 in iz pogovorov s starostniki in njihovimi svojci je Zvonka s svojimi sodelavci začutila potrebo po organiziranju Centra dnevnega varstva in jo realizirala.

Lahko rečemo, da je prispevala pomemben delež k dvigu, ugledu in prepoznavnosti zdravstvene nege v Domu upokojencev Kranj in širše.

Njen smeh je nalezljiv, zaradi optimizma, življenjske energije in osebnostnih vrlin pa je med sodelavci zelo priljubljena. Pri organiziranju dela so ji vodilo poštenost in potrebo tako stanovalcev kot zaposlenih. Med slednjimi goji dobre medsebojne odnose, kar je v sedanjem času izredno pomembno.

BARBARA BENEDIK je diplomirala leta 2000, na Fakulteti za zdravstvo Ljubljana in se zaposlila v Kliniki Golnik. Na bolniškem oddelku 100 je od leta 2007 do danes vodilna medicinska sestra. Leta 2013 je magistrirala in z magistrsko nalogo Stanje prehranjenosti in telesna sestava pacientov naredila velik prispevek k stroki zdravstvene nege.

Zvonka Krančan, dobitnica srebrnega znaka

Foto: Aleksander Novak

Barbara Benedik, dobitnica srebrnega znaka

Foto: Aleksander Novak

Barbara je aktivna na strokovnih srečanjih kot predavateljica ter voditeljica učnih delavnic in pri pisanju strokovnih člankov. Aktivna je tudi pri izvajanju učnih delavnic za usposabljanje medicinskih sester za potrebe referenčnih ambulant, za modul astma in KOPB, ki se izvaja v Kliniki Golnik. Tedensko izvaja zdravstveno vzgojno delo bolnikov s KOPB.

V letu 2015 je bila izvoljena v naziv predavateljice za področje zdravstvene nege na Fakulteti za zdravstvo Jesenice.

Na Ministrstvu za zdravje Republike Slovenije deluje v skupini za informatiko. Aktivna je pri pripravi elektronske terapevtske liste.

Pri svojem delu ima energijo za uvajanje novosti, spodbuja k strokovnemu in osebnemu razvoju, k raziskovanju, strokovnemu napredku v ožjem in širšem multidisciplinarnem timu in pri delu z bolniki.

Trudi se upoštevati želje, dostopna je za pogovor, pravična ob reševanju morebitnih sporov. Predana je svojemu delu. V ospredje postavlja bolnika, strmi k novostim in izboljšavam in jih poskuša vnesti v vsakodnevno delo.

NEŽKA GOLJA je končala Srednjo zdravstveno šolo na Jesenicah in pridobila naziv zdravstveni tehnik. V želji po stiku z ljudmi, pridobivanju teoretičnega znanja in praktičnih veščin se je odločila za opravljanje obvezne prakse v Bolnišnici Golnik, kjer se je leta 1989 tudi zaposlila. Svojo kariero je posvetila delu s pulmološkimi bolniki, bolnikom s tuberkulozo in rakavim bolnikom.

Svoje znanje je izpopolnjevala z udeležbo na Astma šoli in šoli KOPB, ki ju je uspešno zaključila in s tem pridobila potrebna znanja o boleznih.

Izziv so ji različne tematike Golniškega simpozija kot tudi številna strokovna interna izobraževanja v Kliniki Golnik. Aktivno je sodelovala tudi v študiji podjetja LEK, kjer se je samoiniciativno vključila v testiranje novih zdravil.

S svojim znanjem, natančnostjo, vestnostjo in umirjenostjo vedno išče učinkovite poti za strokovno neoporečno in kakovostno zdravstveno nego. Deset let je bila članica krožka kakovosti za preprečevanje RZP.

Opravila je usposabljanje za mentorje in je mentorica novim zaposlenim in pripravnikom.

Nežka Golja, dobitnica srebrnega znaka

Sodelavci povedo, da imajo med seboj kolegico, ki ima veliko izkušenj, zna podati predloge za izboljšanje delovnih procesov in kakovostnejšo obravnavo bolnikov. Je trdna pri sprejemanju težkih odločitev in zna prisluhniti človeku.

Nežka Golja je medicinska sestra s srcem, dolgoletnimi izkušnjami, integriteto, prepoznana po nasmehu in predanosti svojemu poklicu.

BOŠTJAN GLUHAR se je po končani srednji zdravstveni šoli, zaposlil v Splošni bolnišnici Jesenice na kirurškem oddelku in kasneje na internem oddelku. Kasneje je svojo pot nadaljeval na ORL oddelku, danes pa dela kot mavčar v kirurški specialistični ambulanti, kjer delo opravlja kot ortopedski tehnolog.

Boštjan Gluhar, dobitnik srebrnega znaka

Foto: Aleksander Novak

Je aktiven član komisije za inovativnost ter skupine za organizacijo družabnih srečanj zaposlenih. V svojih aktivnih letih je bil tudi rezervni vojak slovenske vojske v zdravstveni enoti, kjer je prav tako znanje o imobilizaciji prenašal na druge zaposlene.

Kot član strokovne skupine mavčarjev je aktivno sodeloval pri pripravi Nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) za ortopedskega tehnologa. Bil je prvi mavčar, ki je opravil NPK.

Boštjan še vedno aktivno sodeluje v organizacijskih odborih strokovnih srečanj ortopedskih technologov. Objavlja strokovne prispevke in v učnih delavnicah deli svoje znanje z udeleženci.

V svojem prostem času veliko hodi v hribe, vsako leto pa kakšen pohod organizira tudi za zaposlene v Splošni bolnišnici Jesenice. Svojo kreativnost pri mavčenju pa pokaže tudi pri raznih dogodkih, kot so upokojitve zaposlenih, družabni dogodki ipd., zaposlenih z raznolikimi izdelki iz mavca.

Vsem dobitnikom priznanja iskrene čestitke! Boštjan Gluhar je imel čast, da je povedal res lep in ganljiv govor v imenu vseh dobitnikov srebrnega znaka. Nato smo naše družjenje nadaljevali v preddverju gledališča, kjer smo se pogostili in s penino nazdravili prihajajočemu novemu letu. ■

Foto: Aleksander Novak

Bonton pri mizi

Jana Zupan

»Bonton pri mizi« je bila poimenovana delavnica, ki jo je za svoje članice/člane organiziralo DMSBZT Gorenjske, 20. 11. 2015, v prostorih Srednje gostinske in turistične šole v Radovljici.

Svečana večerja

Foto: Alenka Bijol

Pravzaprav je bilo to vabilo **povabilo na slavnostno večerjo**, ki so jo za udeležence delavnice pripravili in postregli bodoči kuharji in natakarji, dijaki Srednje gostinske in turistične šole v Radovljici, pod vodstvom ge. Marije Arh Ivanšek in g. Borisa Lindič.

Tako kot se spodobi ob takšnih slavnostnih dogodkih, nas je prijazno sprejel g. Lindič Boris, ki je imel vlogo gostitelja in učitelja, saj nas je s svojo strokovno razlago vodil skozi slavnostni večerjo, od sprejema do slovesa in odgovarjal na naša vprašanja.

Večerja je bila sestavljena iz petih hodov jedi. Po aperitivu in hladni predjedi, ki smo jo pojedle stoje, nas je g. Lindič povabil v sosednji prostor, k mizam s slavnostnimi pogrinjki, v pravokotni postavitvi, z lepo jesensko dekoracijo na sredini. Toplo predjed, prvo glavno jed in prvo sladico so nam postregli natakarji. Samopostrežna strežba pa je bila namenjena drugima dvema glavnima jedema in drugi sladici. Med večerjo pa smo bile postrežene tudi z različnimi vrstami vina. Na zastavljena vprašanja smo dobile nasvete, ki nam lahko pomagajo, kadar smo v vlogi gostitelja ali gosta nekega svečanega dogodka.

Vsaka izkušnja več o bontonu za mizo lahko pripomore k temu, da smo ob slavnostnih dogodkih bolj sproščeni, ne

glede na to ali smo v vlogi gostitelja ali gosta. Zato se v imenu vseh udeleženk zahvaljujem ga. Katici Zlatar za organizacijo delavnice, g. Borisu Lindič za vodenje poteka slavnostne večerje in dajanje koristnih nasvetov ter dijakom – bodočim natakarjem za dobro strežbo in kuhanje, ki so nam pod vodstvom ge. Marije Arh Ivanšek odlično pripravili vse jedi »jesenskega menija«.

Pogrinjek

Foto: Alenka Bijol

Podelitev priznanj Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana za leto 2015

Peter Koren

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov (DMSBZT) Ljubljana že sedemnajsto leto podeljuje priznanja društva za aktivno delo v društvu, za dosežke v praksi zdravstvene in babiške nege ter za osebni prispevek k delu in razvoju društva.

Srebrni znak je najvišje priznanje društva, ki ga prejme član društva za dolgoletno aktivno delovanje v društvu, še posebej za aktivno delovanje in sodelovanje pri ohranjanju in razvijanju kulturne in zgodovinske dediščine medicinskih sester in babic; skrbi za kulturno, stanovsko, izobraževalno, raziskovalno, socialno in športno delovanje svojih članov, razvijanju stikov med člani in med društvu ter krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Plaketa društva je pisno priznanje članu društva za posebne dosežke in/ali kakovostno izvajanje zdravstvene in babiške nege v praksi, ter human odnos do pacientov in sodelavcev.

Naziv častni član prejme oseba, ki ni član društva, je pa s svojim osebnim prispevkom pomembno prispevala k delu in razvoju društva.

Komisija za priznanja v sestavi: **Marija Vidrih, Marina Velepčič in Peter Koren** je obravnavala vse pravočasno prispele vloge na Razpis za priznanja, ki je bil objavljen na spletni strani društva in v glasilu Utrip. Prispele so 4. vloge oz. nominacije za priznanja. Na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik o priznanjih DMSBZT Ljubljana, je komisija izbrala dobitnike priznanj.

Srebrni znak – najvišje priznanje DMSBZT Ljubljana so prejeli:

g. Zlatko Grubešič

G. Zlatko Grubešič je leta 2006 diplomiral na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani. Istega leta se je zaposlil na Kliničnem oddelku za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana, kjer si je pridobil izkušnje že kot študent. Delovno mesto nadzorne medicinske sestre na aneziji Kliničnega oddelka za maksilofacialno in oralno kirurgijo je zapustil v letos, ko je bil na predlog vodstva zdravstvene nege UKC Ljubljana prerazporejen na mesto strokovnega vodje zdravstvene nege v enoti intenzivne nevrološke terapije na Kliničnem oddelku za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo Nevrološke klinike UKC Ljubljana.

Zlatka Grubešiča v profesionalnem delovanju odlikujejo visoka strokovna usposobljenost in etičnost, predanost poklicu, zanesljivost, odgovornost, redoljubnost, organiziranost in požrtvovalnost ter kolegalnost. Svoje znanje in izkušnje nesebično deli s sodelavci in novo zaposlenimi. Z umirjenim in preudarnim pristopom pacientom vli-

Foto Armida

va upanje in je spoštovan in cenjen tako pri kolegi kot pri ostalih sodelavcih in vodjih. Sprejete zadolžitve in naloge vedno opravi brezhibno.

V Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana se je Zlatko Grubešič včlanil že v času študija. Je član Upravnega odbora društva in aktivno sodeluje v izobraževalnih in športnih aktivnostih društva. Je nepogrešljiv sodelavec pri pripravi različnih dogodkov v okviru našega društva, med drugim tudi pripravi vsakoletnega simpozija. V delovnem okolju prispeva k razvijanju stikov med člani ter krepi vlogo in pomen dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem in mednarodnem prostoru. S svojim profesionalnim delom in osebnostnimi lastnostmi znatno prispeva k prepoznavnosti in ugledu našega društva.

Predlagatelj: Irena Buček Hajdarevič, članica Izvršnega odbora DMSBZT Ljubljana

ga. Anastazija Janežič

Poklicna pot in želja živeti in delati v poklicu medicinske sestre se je pri kolegici Anastaziji razvila že v zgodnjih otroških letih. Rojena je bila 12. 12. ob 12.00 uri v vasi Bratenci v občini Beltinci. Otroška leta je preživel v domači prekmurski pokrajini. Starši so bili delovni, razumevali in ljubeči. Njihov dom je bila „hiša odprtih vrat“. Osnovno šolo je obiskovala v Beltincih. Šolanje je nadaljevala na Srednji medicinski šoli v Murski Soboti. Zaposlila

se je na Onkološkem inštitutu – internističnem oddelku, hematologiji. Ob delu je končala višjo šolo za medicinske sestre. Diplomsko delo z naslovom »Maligni limfomi« je bilo odraz njenega delovnega področja. Naloga je dobila odlično oceno. Čas, ki ga je preživela z bolniki na hematološkem oddelku, se ji je globoko vtisnil v spomin, predvsem zaradi mladih bolnikov. Anastazija se je nenehno izobraževala in izpopolnjevala, tako na Onkološkem inštitutu, kot tudi izven njega.

V tem času se je poročila in rodila dva otroka. Primorana je bila zamenjati službo in stanovanje. Zaposlila se je v Zdravstvenem domu Ljubljana, enota Moste-Polje, v otroškem dispanzerju. Ta je zajemal in obsegal novo nastala naselja z mladimi družinami, tudi iz drugih republik, ki so zahtevali drugačen pristop in obravnavo. Otroški dispanzer v ZD Moste je postal preobremenjen. Začeli so z gradnjo prizidka. Anastazija je bila članica gradbenega odbora. Dobro je poznala problematiko tega področja in je svoje znanje in vedenje uporabila povsod po različnih uradih pri odpiranju vrat. Prizidek je bil zgrajen po najsodobnejših normativih. Pridobili so tudi mentalno higienski oddelek za potrebe otrok. Anastazija je bila članica multidisciplinarnega tima tega oddelka. Občina in krajevna skupnost sta izrazili željo in potrebo po novem zdravstvenem domu v Novih Jaršah. Žal je bil ustanovljen samo otroški dispanzer v enem izmed blokov in Anastazija je ponovno začela orati ledino v tem otroškem dispanzerju.

Anastazija je tudi intenzivno pomagala pri organizaciji in vodenju adaptacije starih vzgojno varstvenih prostorov na Kvedrovi ulici v Novih Jaršah, ki so ostali prazni. Uspešno, čeprav z velikimi težavami, je zaživela tudi Novo Jarška enota z lekarno, splošno in zobno ambulantno ter otroškim dispanzerjem.

Posebno pozornost je posvečala najranljivejšim skupinam, kot so otroci, bolniki, starejši, brezdomci. Delovala je na mnogih družbenih področjih v delovni organizaciji, krajevni skupnosti in občini. Vse to je povezala v dobrobit ranljivim skupinam. Povezovala je ljudi ne glede na njihovo izobrazbo, poklic, narodnost in veroizpoved. Nekoč je dejala, da so njeni otroci najbolj bolni na tem svetu, saj je marsikatero zdravilo napisano zanje, bilo namenjeno otrokom brez zavarovanja. Zanj velja: »Pravo merilo izobrazbe ni to, kar veš, temveč to, kako to, kar veš, deliš z drugimi.«

V času vojne za osamosvojitve Slovenije je izkazovala posebno skrb beguncem. Delovala je tudi v župniji sv. Križa Žale. Tam je bila 30 let vodja Diakonije, ki se je kasneje preimenovala v organizacijo Karitas. Dobro je sodelovala s krajevno skupnostjo, rdečim križem, z vrtci, mestno občino, Centrom za socialno delo Moste, Zvezo prijateljev mladine, s klimatskimi zdravilišči in s klinikami. Izvajala je vsestransko zdravstveno vzgojo, o prehrani, cepljenju in drugo. Sodeluje z organizacijo Evropa Dona, bila je članica fundacije dr. Chollewa. Sodelovala je tudi v organizaciji Mali Vitez.

Izkazala je veliko pripravljenost za delo in pomoč v Sekciji upokojenih medicinskih sester pri našem društvu. Od leta 2008 je sodelovala pri izvedbi seminarjev in strokovnih srečanj sekcije. Svoje znanje, vedenja in znanstva je optimalno aktivno uporabila pri izvedbi številnih strokovnih

Foto: Anilda

srečanj, še posebej, ko je v celoti pripravila in izpeljala strokovno srečanje v Prekmurju. Strokovno povezovanje je vedno bila prednostna in primarna naloga kolegice Anastazije, zato smo kot Sekcija upokojenih medicinskih sester ponosni, da lahko dobro sodelujemo in jo predlagamo za podelitev priznanja.

Predlagatelj: Olga Marija Koblar, Predsednica Sekcije upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana

Mag. Klavdija Kobal Straus

Ga. Klavdija Kobal Straus se je rodila v Ljubljani, kjer je obiskovala osnovno šolo in nadaljevala izobraževanje na Srednji zdravstveni šoli in gimnaziji Šubičeva v Ljubljani. Leta 1993 je šolanje uspešno zaključila in pridobila naziv zdravstveni tehnik. Poklicno pot je istega leta začela v Domu upokojujencev Idrija. Skozi leta dela je prišla do ločnice, na kateri je ugotovila, da želi nekaj več in se odločila, da izobraževanje nadaljuje na visokošolski stopnji. Zato se je leta 2003 vpisala na Visoko zdravstveno šolo v Ljubljani. Ob finančni podpori delodajalca, moralni podpori vodstva, sodelavcev in družine je študij uspešno končala in se zaposlila kot diplomirana medicinska sestra. Opravljati je začela dela in naloge medicinske sestre – vodje tima. V poklicnem razvoju jo je pot vodila skozi različne faze dela in odgovornosti, s čemer je spoznala vse faze procesa dela na področju zdravstvene nege in oskrbe. V obdobju 2006 – 2014 je vodila psihiatrično ambulantno v Domu upokojujencev Idrija.

Želja po dodatnem znanju jo je vodila k vpisu na Fakulteto za management Univerze na Primorskem, kjer je pridobila naziv specialistka managementa kadrov. Kasneje je zaključila še magistrski študij na isti fakulteti. Njena magistrska naloga je nastala v povezavi z delom v Domu upokojujencev Idrija in nosi naslov Vplivni dejavniki na razvoj institucionalnega varstva starejših v občini Idrija. Seznam njenih strokovnih, raziskovalnih in publicističnih del je obširen in kaže na njeno širino znanja, zavzetost za napredek stroke zdravstvene nege na področju, ki ga pokriva.

Trenutno je Klavdija Kobal Straus študentka 3. letnika doktorskega študija Socialna gerontologija. Na delovnem

Foto Amida

mestu koordinira in vodi medgeneracijski center z bogatim in raznolikim programom, ki je namenjen občanom Idrijske občine. Je tudi koordinatorka izvajanja pomoči na domu, kamor je vključenih čedalje več starejših. Ob vsem tem opravlja še širok krog nalog v matični ustanovi. Konstantno se povezuje z drugimi organizacijami v občini in državi – domovi upokojencev, zdravstvenimi domovi, psihiatričnimi bolnicami, šolami, centri za socialno delo.

Od leta 2008 sodeluje v izobraževanju odraslih za predmet Pomoč in oskrba – v programu Bolničar negovalec, kjer sodeluje pri predavanjih, preverjanjih znanja in zaključnih izpitih. Skozi vsa leta se Klavdija zavzema za boljši status zdravstvene nege in oskrbe v socialnih zavodih z namenom izboljšanja kakovosti življenja starejših, ki potrebujejo institucionalno varstvo. Kot članica je vključena v različne nadzorne svete in sekcije tako v okviru Ministrstva za zdravje kot Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih. Slednje zahteva kontinuirano izobraževanje in usposabljanje, čemur Klavdija v zadnjih letih zavzeto sledi. Z vključevanjem v neformalna strokovna izobraževanja, s samostojnim študijem novosti na področju stroke, z mentoriranjem pripravnikov, dijakov in študentov ter z znanstvenim in strokovnim avtorskim delom, skrbi za pridobivanje in širitev lastnega znanja, kakor tudi za prenos znanja na druge. Veliko zgoraj navedenega počne tudi ob podpori DMSBZT Ljubljana in kot njegova članica.

Klavdija je zgled dobre sodelavke. Deluje strokovno, vestno in zanesljivo. Je medicinska sestra, ki svoje znanje in izkušnje zna deliti med sodelavci. Z znanjem in izkušnjami vedno znova prepriča v delo in poslanstvo, ki ga opravlja. Je vedno pripravljena priskočiti na pomoč, predana je svojemu delu, odločna pri svojih prizadevanjih, zazrta v prihodnost. Odlikuje jo izjemen občutek za sočloveka. V zadnjih letih je Klavdija aktivno vključena tudi v promocijo DMSBZT Ljubljana. Sodeluje pri pripravi izobraževanj in drugih dogodkov, ki se odvijajo na idrijskem. Polna je idej in pobud, ki jih deli z drugimi in s tem prispeva k prepoznavnosti dejavnosti društva.

Ga. Klavdija Kopal Straus ni samo članica našega društva, temveč s svojim aktivnim delom tudi omogoča članom, da se vključujejo v aktivnosti, ki jih pripravlja in ponuja društvo.

Predlagatelji: Andreja Gruden, Sabina Vihtelič in Nada Širnik

Dobitnik priznanja Plaketa DMSBZT Ljubljana:

g. Rudi Kočever

G. Rudi Kočever je od leta 1993 zaposlen na Kliničnem oddelku za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Do leta 2000 je delal v enoti intenzivne terapije, naslednjih 8 let na anesteziologiji, kjer je tudi opravljal funkcijo nadzornega zdravstvenika v urgentnem kirurškem bloku. Med letoma 2008 in 2009 je bil strokovni vodja v centralni intenzivni terapiji, od leta 2011 je koordinator za pedagoško dejavnost na anesteziologiji.

Foto Amida

Altruističen duh je mladeniča iz Metlike po opravljenem obveznem služenju vojaškega roka vodil v Ljubljano, kjer je ob troizmenskem delu leta 1999 zaključil višješolski študij zdravstvene nege, leta 2007 pa še visokošolski študij zdravstvene nege. Trenutno uspešno zaključuje magistrski študij zdravstvene nege na Fakulteti za zdravstvene vede Maribor. Aktivno je vključen v delovanje Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji.

Kot član Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana že več let sodeluje pri izvajanju seminarjev, učnih delavnic Temeljnih postopkov oživljanja. V svojem delovnem okolju promovira aktivnosti našega društva in stanovske organizacije.

Je ponosni oče dveh malčkov, ljubiteljski potapljač in nogometni navijač. Za sodelavce je Rudko anestezijski zdravstvenik, potrpežljiv, diskreten, pravičen in kolega na katerega lahko vedno računaš.

Predlagatelja: Damjan Remškar in Zlatko Grubešić. ■

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na delavnico

PLANETARNEGA GONGA,

ki bo 18. 1. 2016, od 18. do 19.30 ure v prostorih DMSBZT Ljubljana, na Poljanski ul. 14, Ljubljana

Vodila jo bo medicinska sestra **Zlatka Pražnikar Vrbnjak**.

Gong je zvočna kopel, ki izjemno hitro in močno sprošča psihofizične blokade. Planetarni gongi vzvalovijo čakre, meridijane in organe. S tem pomagajo urejati čustveno energijo in občutja, ki nato vplivajo tudi na telesno strukturo človeka, ta pa na njihov um.

Prijave sprejemamo preko e-prijavnici na spletni strani društva <http://www.drustvo-med-sester-lj.si> do zasedbe prostih mest (15).

Prispevek udeleženske/ca znaša 8 €

Za udobnejše počutje s seboj prinesite odejo, podloge imamo na društvu.

Dodatne informacije ga. Irma Kiprijanović na tel. številki 041 754 695

*Za komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi pri DMSBZT Ljubljana
Nada Sirnik*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana:
Đurđa Sima*

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na srečanje z naslovom

MEDICINSKA ASTROLOGIJA

**ki bo v petek, 29. 1. 2016, z začetkom od 16. ure v prostorih DMSBZT Ljubljana,
na Poljanski ul. 14, v Ljubljani**

Srečanje bo vodila priznana astrologinja gospa **Teodora Erhatic**

Srečanje bo potekalo v dveh sklopih.

V prvem delu se boste spoznali z astromedicino, kako se z njeno pomočjo ugotavlja, do katerih bolezni lahko pride v specifičnem telesnem organu ter zakaj sploh pride do različnih zdravstvenih problemov.

Astro medicina je veja astrologije, ki se ukvarja z zdravjem ljudi in ima nalogo, da odgovori na vprašanja kot so, h katerim obolenjem smo nagnjeni, kdaj smo posebej občutljivi in kako se bomo zdravili. Najpomembnejši je vaš horoskop, z njegovo pomočjo astromedicinec lahko vidi vzroke vaših bolezni, prepoznava šibke telesne točke in vam predlaga najprimernejšo terapijo za vas. Astro medicina odkriva stanje vašega duha, telesa in uma

V drugem delu pa se boste seznanili z vašimi osebnimi kartami.

Prijave sprejemamo na tel. številki 031 329 360 po 15. uri (Nada Sirnik) ali el. pošti nada.sirnik@t-2.net do 25. januarja 2016 oz. do zapolnitve prostih mest (20).

Ob prijavi prosimo, navedite rojstni datum, uro in kraj rojstva.

Udeležba za člane DMSBZT Ljubljana je **10 €**

Osební prispevek za člane ZZBN **15 €**, za nečlane **30 €**.

*Za komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi pri DMSBZT Ljubljana
Nada Sirnik*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana:
Đurđa Sima*

Obisk sedemnajstih upokojenih medicinskih sester DMSBZT Ljubljana na Zbornici – Zvezi

Zdenka Dovč

Na prvi decembrski dan sta nas na Zbornici - Zvezi sprejeli predsednica Darinka Klemenc in izvršna direktorica Monika Ažman. Prijetno vzdušje nastane takoj, ko se srečajo nekdanje sošolke, sodelavke, kolegice, ki so delale v regijskem društvu, strokovni sekciji, ali se kako drugače srečevale.

Skupinska slika

Ena od prvih spodbudnih novic, ki smo jo izvedele, je bila, da smo v organizaciji letos prejeli priznanje od ICN (Mednarodnega sveta medicinskih sester) Membership Inclusiveness Gold Award.

Na začetku smo malce nostalgичno obujale lepe spomine, si ogledovale fotografije in arhivirano gradivo, ki je nastajalo skozi devet desetletij razvoja organizacije, na katero smo ponosne. Tudi upokojene medicinske sestre smo veliko prispevale pri izgradnji Zbornice – Zveze. Danes je pripadnost krovni organizaciji mlajših morda malo drugačna. Zbornica – Zveza ima močno bazo članstva, okoli 15.000. Imamo 30 sekcij in 11 regijskih strokovnih društev. Organizacija pomeni povezovanje članstva na vseh nivojih, močno podpira predvsem izobraževanje. Imele smo čast videti prvi zapis Občnega zbora, ki pomeni zametek današnje organizacije – iz leta 1927, kjer je pod zapisnik podpisana »sestra Hočevar«. V prijetnem vzdušju smo obujale številne spomine; vsaka izmed nas je povedala nekaj iz svojega delovanja v društvu, strokovni sekciji, ali v Zbornici – Zvezi. Moje delovanje v društvu sega že 23 let nazaj, ko je ljubljanskemu društvu predsednikovala še Jelka Mlakar. Potem pa sem delala kot podpredsednica društva s takratno predsednico Darinko Klemenc.

Veliko zanimivega so nam povedale tudi ga. Nana Domanjko, ga. Vera Grbec in ga. Darinka Klemenc, med drugim o izobraževanju medicinskih sester. Izpostavile smo nekaj področij, recimo napredek v okviru projekta referenčnih ambulant, urgentne centre, mnogo drugega ... Poslovile smo se z lepimi vtisi in z željo, da Zbornica – Zveza naprej uspešno deluje in da se še kdaj srečamo. ■

Srečanje in druženje z jubilantkami decembra 2015 v prostorih društva na Poljanski cesti 14

Marija Filipič

Številna strokovna predavanja, izleti, družabna srečanja so zagotovo močno popestrili naša doživetja v iztekajočem letu, nas osrečili, obogatili, razširili obzorje in stkali nepozabne medsebojne vezi.

Jubilantke

Največji dodatek k vsem doživetjem pa nedvomno prispeva tako srečanje, ki ga je vodstvo društva kot že nekaj let, organiziralo ob zaključku leta. Gospe - medicinske sestre, ki so v letos praznovalle svoj okrogli rojstni dan – osebni praznik, so se s svojo pripovedjo osebne življenjske poti močno dotaknile naših čustev. Njihove izkušnje ob začetku službene poti se močno razlikujejo od nastopa dela v današnjem času. Z delom so začenjale brez pomoči drugih, odvisne so bile le od svoje iznajdljivosti, močne volje in izjemnega truda, s katerim so opravičevale poslanstvo svojega poklica. Že pri pridobivanju strokovnega šolskega znanja je bilo treba prehoditi dolgo pot. Šole niso bile še popolno organizirane in je do pridobitve ustreznih znanj preteklo kar veliko časa. Zgodba vsake pripovednice je bila nekaj posebnega. Spremljale smo jih z izjemno pozornostjo, le kdaj pa kdaj smo jim zastavile še kakšno dodatno vprašanje. Vzdušje srečanja smo dvignile še z lepo pogostitvijo. Nazdravile smo si z dobro prekmursko črnino, ki jo je prispevala letošnja nagrajenka - prejemnica srebrnega znaka društva.

Čas je kar prehitro tekkel. Pogovora ni zmanjkalo. Vedno znova smo izvedeli še za kakšen dogodek, ki je zaznamoval njihovo službeno pot.

Zgodbe pripovednic so res nekaj posebnega in so vredne, da se v pisni obliki trajno zabeležijo. Saj le tako lahko oživljamo in ohranjamo zgodovino našega dela skozi čas. ■

Strokovno srečanje in druženje v Domu starejših občanov (DSO) Ljutomer

Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja

Mihaela Belšak, Daniela Mörec

DSO Ljutomer je začel s svojim delovanjem leta 2001, in sicer na lokaciji, kjer je bil leta 1968 ustanovljen Prvi slovenski tabor.

Udeleženci strokovnega srečanja

Tako smo v mesecu novembru praznovali 14. obletnico delovanja DSO. Prireditve so potekale od začetka novembra pa vse do 3. decembra 2015.

V sklopu prireditve je bilo organizirano tudi strokovno srečanje članov DMSBZT Pomurja z naslovom **»Sodobni koncepti dela z osebami z demenco v institucionalnem varstvu«, ki je potekalo, 25. 11. 2015.**

Ker smo na začetku lanskega leta odprli Bivalno enoto (BE) za stanovalce z demenco v Stročji vasi, je bila to krasna priložnost za ogled in predstavitev enote. Po ogledu pa je potekal strokovni del v prostorih Zdravstvenega doma Ljutomer.

Za prijeten začetek so poskrbeli člani pevskega zbora Mavrica, ki ga sestavljajo sodelavci iz DSO Ljutomer. Po čudovito odpetih pesmih, je vse navzoče toplo pozdravil direktor DSO Ljutomer Boris Sunko, nato pa še predsednica DMSBZT Pomurja Daniela Mörec. Članica Izvršilnega odbora društva iz našega zavoda, Dragica Kosmajer, ki je sodelovala v organizacijskem odboru, je žal zbolela, zato nas je v njenem imenu pozdravila še Zlatka Cimerman.

V strokovnem delu nam je direktor Boris Sunko predstavil **»Koncept doma četrte generacije v BE za stanovalce z demenco v Stročji vasi«**. Dom četrte generacije je ime za arhitekturni koncept gradnje domov za starejše ljudi, ki se je razvil po letu 2002. Gre za zgled družinskega življenja, življenja v domači hiši, kjer je gospodinjstvo osnovna dejavnost. Stanovalci z zaposlenimi sodelujejo v aktivnostih pri pripravi hrane, pospravljanju, pranju perila, vrtnarjenju in drugih opravilih.

Mihaela Belšak, vodja BE Stročja vas nam je predstavila

»Metode in oblike dela v BE Stročja vas«. Opisala je koncepte in načine dela. Teoretični del je bil podkrepljen s primeri iz vsakdanjega življenja in dela v BE Stročja vas. Popestritev s slikovnim gradivom je utrdila spomin. V enoti živita dve bivalni skupini po dvanajst stanovalcev.

»Primer dobre prakse« nam je predstavila Nina Matko. Že nekaj tednov po sprejemu stanovalcev, ki jih obravnavajo po novejših strokovnih pristopih, opažajo bistvene spremembe v sposobnosti samooskrbe. Stanovalci so bolj samostojni, umirjeni in manj begavi.

V zadnjem predavanju nam je učiteljica inovativne validacije Olga Sočič predstavila, kako stanovalcu z demenco omogočiti celovitejšo in ustrežnejšo oskrbo, prilagojeno konkretnemu trenutku, ki temelji na odnosu. **Inovativna validacija** je celovit negovalno – odnosni koncept z osebami z demenco

Strokovnega srečanja se je udeležilo okrog petdeset članov, veliko izmed njih je prišlo iz Splošne bolnišnice Murska Sobota. Tudi v bolnišnici se srečujejo s pacienti, ki poleg različnih drugih diagnoz boleajo za demenco.

Zanimivost in aktualnost teme je pritegnila udeležence k odlični razpravi.

Dan se je prevesil v večer. Zaključek dogodka smo opravili v prijetnem vzdušju v domski jedilnici. Ob bogato obloženih mizah smo zaključili druženje, obogateno s poglobljenimi znanji obravnave oseb z demenco.

Upamo, da smo udeležencem uspeli prikazati, da uvajanje novih strokovnih pristopov pri obravnavi oseb z demenco izboljša kakovost bivanja in zadovoljstvo stanovalcev ter njihovih najbližjih. ■

Sodobni pristopi poučevanja študentov zdravstvene nege v kliničnem okolju

viš. pred. mag. Boris Miha Kaučič, viš. pred. Darja Plank, viš. pred. mag. Hilda Maze

V soboto, 14. novembra 2015, je na Visoki zdravstveni šoli v Celju potekalo tradicionalno strokovno izpopolnjevanje za klinične mentorje. Letošnje strokovno izpopolnjevanje je bilo namenjeno sodobnim pristopom poučevanja študentov zdravstvene nege v kliničnem okolju, saj se držimo načela, da je izobraževalni proces usmerjen k študentom in jih postavlja v aktivno vlogo. Izpopolnjevanja se je udeležilo 86 kliničnih mentorjev.

Utrinki s strokovnega izpopolnjevanja kliničnih mentorjev

Viš. pred. mag. **Boris Miha Kaučič**, prodekan za izobraževanje, je v uvodu pozdravil udeležence in jim predstavil model mentorstva, ki je vzpostavljen na Visoki zdravstveni šoli v Celju. Povedal je, da rezultati evalvacije kažejo, da so študenti zelo zadovoljni s kliničnim usposabljanjem v 36 učnih zavodih. Za odličnost kliničnega usposabljanja skrbijo **klinični mentorji**, ki so vključeni v neposredno poučevanje celostne obravnave pacientov in aktivnosti zdravstvene nege v kliničnem okolju ob pacientu in **šolski koordinatorji** (habilitirani visokošolski strokovni sodelavci in visokošolski učitelji), ki študente poučujejo uporabo procesa zdravstvene nege preko učne negovalne dokumentacije (študija primera). Nad celotnim procesom kakovostnega izvajanja kliničnega usposabljanja v učnem okolju bdi glavni šolski koordinator kliničnega usposabljanja.

V nadaljevanju je predsednica komisije za kakovost, pred. mag. **Andreja Hrovat Bukovšek** predstavila rezultate opravljene evalvacije kliničnega usposabljanja. Zadovoljstvo s kliničnim usposabljanjem ocenjujejo študenti zdravstvene nege kot tudi klinični mentorji v učnih zavodih. Podani predlogi se obravnavajo na komisiji za kakovost in organih visoke šole, kar je podlaga za uvajanje sprememb in izboljšav. Na visoki šoli je vzpostavljena kultura kakovosti, ki podpira odprto komunikacijo in podajanje izboljšav. Zelo pozitivno študenti zdravstvene nege ocenjujejo vsakoletni Forum kakovosti z vodstvom visoke šole, na katerem analiziramo in vrednotimo vse procese. Rezultati so predstavljeni v vsakoletnem samoevalvacijskem poročilu.

Pred. mag. **Mirjana Ivanuša Bezjak** je v svoji predstavitvi predstavila in opozorila na pomembno vlogo kliničnih mentorjev, saj slednji pomembno prispevajo k sooblikovanju profila diplomanta zdravstvene nege. Zavedamo se družbene odgovornosti, zato si prizadevamo, da so naši diplomanti opolnomočeni s sodobnimi znanji in, da so kompetentni za kakovostno in varno delo v kliničnem okolju.

Učenju spretnosti in veščin na področju zdravstvene nege posvečamo veliko pozornosti. Najprej študenti pridobivajo znanje in veščine v simuliranem učnem okolju na visoki šoli, temu sledi učenje v kliničnem okolju. Predavateljica **Jožica Čampa** je kliničnim mentorjem predstavila metodo demonstracije in pravičen pristop pri psihomotornem učenju spretnosti in veščin.

Katedra za zdravstveno nego je pripravila posebno knjižico za evidentiranje opravljenih aktivnosti zdravstvene nege (postopkov in posegov), razdeljeno po strokovnih področjih kliničnega usposabljanja. Študent v knjižico evidentira, ali je aktivnost zdravstvene nege opravil samostojno, ob pomoči kliničnega mentorja ali je bil samo opazovalec. Knjižica nam omogoča, da sproti spremljamo napredovanje študentov na področju kliničnega usposabljanja. Od generacije študentov 2015/2016 dalje bodo bodoči diplomanti zaključili študij zdravstvene nege z **diplomskim izpitom**, na katerem se bo preverilo teoretično, strokovno znanje s področja zdravstvene nege in usposobljenost za izvajanje aktivnosti zdravstvene nege.

Viš. pred. **Darja Plank**, visokošolska učiteljica in predstojnica katedre za zdravstveno nego na Visoki zdravstveni šoli v Celju, je predstavila proces zdravstvene nege in učno negovalno dokumentacijo. Opozorila je na pomen povezovanja teorije in prakse v kliničnem okolju. V popoldanskem delu smo pozornost namenili pravilnemu izpolnjevanju učne negovalne dokumentacije, saj imamo na visoki šoli poenotena pravila in kriterije ocenjevanja le-te. Klinični mentorji, ki so se udeležili strokovnega izpopolnjevanja, so v učnih delavnicah obravnavali primer in s tem spoznali poenoten pristop poučevanja na učni negovalni dokumentaciji.

Evalvacija strokovnega izpopolnjevanja je pokazala, da so bili klinični mentorji zadovoljni z izpopolnjevanjem, predlagali so tudi teme za naslednje srečanje. Hvala vsem, ki skupaj z nami sooblikujete kakovostno izobraževanje bodočih diplomiranih medicinskih sester/diplomiranih zdravstvenikov. ■

Foto: Arhiv VSČE

Diseminacijski dogodek projekta HLAW – primeri dobrih praks telesne dejavnosti stanovalcev

viš. pred. mag. Boris Miha Kaučič, Tina Razlag Kolar

V mesecu novembru in decembru 2015 smo uspešno diseminirali in promovirali izsledke projekta HLAW (Healthy Lifestyle for Aging Well) med laično in strokovno javnostjo, ki poteka v okviru programa Erasmus+ Strateška partnerstva. Tokrat sva člana raziskovalne skupine obiskala stanovalce v naslednjih socialno varstvenih zavodih: Dom starejših Šentjur, Dom Danice Vogrinc Maribor, Dom upokoјencev Šmarje pri Jelšah in Dom ob Savinji Celje. Omenjeni zavodi so v okviru mednarodnega raziskovalnega in razvojnega projekta sodelovali pri prikazu primerov dobrih praks telesne dejavnosti njihovih stanovalcev.

Utrinek z diseminacijskega dogodka projekta HLAW

Na diseminacijskem dogodku sva predstavila ugotovitve raziskovalne skupine študentov s področja zdravstvene pismenosti in telesne dejavnosti starih ljudi. Stanje ni optimistično, zato bodo potrebne nadaljnje aktivnosti, ki bodo pripomogle k dvigu ozaveščenosti o pomenu zdravega in aktivnega staranja v slovenski družbi.

V okviru 1. Mednarodne poletne šole - HLAW 2015 smo izdelali promocijski film **Primeri dobrih praks telesne dejavnosti stanovalcev (študija primera)**, v katerem so prikazani primeri dobrih praks telesne dejavnosti stanovalcev v štirih socialno varstvenih zavodih. Film je objavljen na spletni strani visoke šole, kasneje pa bo dosegljiv tudi na zdravstvenem portalu, ki nastaja v okviru projekta HLAW v sodelovanju z mednarodnimi partnerji v projektu in bo namenjen opolnomočenju starih ljudi na področju življenjskega sloga za zdravo staranje. Primeri dobrih praks so pokazali, da se v socialno varstvenih zavodih namenja veliko pozornosti telesni dejavnosti stanovalcev, saj se slednji zavedajo, da redna telesna dejavnost pozitivno vpliva na funkcionalno sposobnost stanovalcev. Funkcionalna sposobnost je eden izmed pomembnih dejavnikov, ki vpliva na kakovost življenja v starosti.

V okviru diseminacijskega dogodka se je v treh socialno

varstvenih zavodih izvedla eksogena raziskava s področja zdravstvene pismenosti starih ljudi, ki poteka v okviru diplomskega projekta. Raziskava se izvaja v domačem okolju starih ljudi in med stanovalci v domovih. Ugotovitve bodo predstavljene v prvi polovici leta 2016.

Mednarodna raziskovalna skupina visokošolskih učiteljev iz Portugalske, Finske, Poljske in Slovenije pripravlja mednarodno raziskavo, ki se bo izvedla v letu 2016. Med stariimi ljudmi, ki živijo v Sloveniji, na Poljskem in Portugalskem se bo ugotavljala njihova zdravstvena pismenost s pomočjo standardiziranega vprašalnika **Healthy Literacy Survey (HLS-EU)** in življenjski slog s pomočjo standardiziranega vprašalnika **Fantastic Life**. Stari ljudje, ki bodo sodelovali v raziskavi, bodo predhodno opravili testiranje kognitivnih sposobnosti s testom **MoCA (Montreal Cognitive Assessment)**. Preliminarni rezultati mednarodnega raziskovalnega projekta bodo predstavljeni na 2. Mednarodni poletni šoli HLAW, ki bo potekala v mesecu maju in juniju 2016 na Visoki zdravstveni šoli v Celju. V raziskovalno delo so aktivno vključeni tudi študenti.

Diseminacijski dogodki v okviru projekta HLAW so namenjeni promociji aktivnega in zdravega staranja, k debataizaciji staranja in ageizma v slovenski družbi. Ob tej priložnosti bi se želeli zahvaliti stanovalcem in vodstvom socialno varstvenih zavodov, ki so sodelovali v projektu HLAW. ■

Foto: Tina Razlag Kolar & Boris Miha Kaučič

UTRIP V LETU 2016

Utrip bo leta 2016 izšel devetkrat:

- januarja
- februarja (izide dvojna številka februar/marec)
- aprila
- maja
- junija (izide dvojna številka junij/julij)
- avgusta (izide dvojna številka avgust/september)
- oktobra
- novembra
- decembra

Projekti »Po kreativni poti do praktičnega znanja« na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto

Andreja Draginc, doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja

Na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto smo v študijskem letu 2014/2015 izvajali štiri projekte, ki jih je v okviru razpisa »Po kreativni poti do praktičnega znanja« sofinanciral Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije.

Delovni in pedagoški mentorji vseh štirih projektov

Raziskovalno razvojne aktivnosti so potekale pod naslednjimi projektnimi naslovi: Priprava učne platforme za program elektronske podpore zdravstvene nege, E – beleženje zdravstvene nege neposredno v bolniški sobi, Preprečevanje razjed zaradi pritiska pri dolgotrajno hospitaliziranih bolnikih in razvijanje kompetenc za izvajanje integralne nege in oskrbe pacienta »Sestra, moj čaj prosim!«. V projekte je bilo vključenih 32 študentov, 7 pedagoških mentorjev in 7 delovnih mentorjev. Izvedba projektov je pomembno prispevala k razvijanju večšin raziskovalnega dela ter interdisciplinarnega dela pri študentih kot tudi seznanjanju vseh sodelujočih z najnovejšimi tehnologijami in koncepti dela na področju zdravstvene nege.

Eden od vplivnih projektov je E – beleženje aktivnosti zdravstvene nege neposredno v bolniški sobi, kjer sem bila vodja projekta Andreja Draginc, mag., pred., člani projekta Vesna Zupancič, mag., pred., doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja, dekanica FZV NM, študenti: Alja Jekoš, Tjaša Šantej, Tina Miklavčič, Urška Mehlin, Egon Pavalec in Tadej Aupič ter zunanja sodelavca Andraž Krajnc, vodja projektov v podjetju Eurotronik Kranj, d.o.o. in Robert Sotler, viš. pred., nekdanji pomočnik direktorja za zdravstveno nego v Splošni bolnišnici Brežice.

Splošna bolnišnica Brežice je prva bolnišnica na sekundarni ravni v Sloveniji, kjer smo pričeli z e – dokumentiranjem aktivnosti zdravstvene nege neposredno v bolniški sobi s sistemom NurseCare. Cilj uvajanja sistema NurseCare v bolnišnico je postopna odprava papirnega dokumentiranja zdravstvene nege in oskrbe pacientov. S tem želimo prispevati k boljši organizaciji dela ter zmanjšanju administrativnega dela obremenjenosti izvajalcev zdravstvene nege, s čimer se bo tudi dvignila njihova učinkovitost pri izvajanju zdravstvene nege in oskrbe v bolnišnici. Doseči želimo boljšo sledljivost opravljenega dela in enostaven pregled zgodovine opravljenih storitev pri pacientu. V sklopu projekta so študentje v sodelovanju z mentorji izvajali vnos podatkov, vnos opravljenih aktivnosti zdravstvene nege pri obravnavi kirurških pacientov v izbrani sobi kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Bre-

Študentka vnaša aktivnosti zdravstvene nege v sobni prikazovalnik NurseTab

žice. S temi vnosi smo testirali uporabniške možnosti sistema. V sodelovanju z delovnim mentorjem iz podjetja Eurotronik smo dopolnjevali manjkajoče možnosti vnosa podatkov in tako nadgradili sistem. Izpopolnjen sistem bo ustrezal potrebam zdravstvene obravnave kirurških bolnikov na sekundarnem nivoju zdravstva (v bolnišnični oskrbi). To je postavilo temelje za širitev sistema e – dokumentacije, in sicer naprej na celotni kirurški oddelk Splošne bolnišnice Brežice kot tudi v drugih bolnišnicah. V Splošni bolnišnici Brežice je bila tako v pilotni fazi postavljena osnovna strojna in programska oprema sistema NurseCare, na podlagi katere se bodo lahko nadalje še dodajali sobni prikazovalniki NurseTab za e – dokumentiranje v drugih sobah.

Rezultati projekta so sodelujoči gospodarski družbi dali na ново postavljeno in testirano programsko podporo sistema NurseCare s sobnimi prikazovalniki na dotik NurseTab, prilagojeno za nivo bolnišnične oskrbe na kirurških oddelkih. Ti vnosi bodo podjetju predstavljali tudi demonstracijsko orodje za prikaz uporabnosti programa drugim potencialnim uporabnikom v bolnišnicah in sorodnih zdravstveno-negovalnih ustanovah.

Rezultate vseh razvojno raziskovalnih aktivnosti v okviru navedenega razpisa smo predstavili na okrogli mizi 'Kako smo stopali po kreativni poti do praktičnega znanja', ki smo jo 9. 12. 2015 organizirali na Fakulteti za zdravstvene vede in na kateri smo se študentje, delovni mentorji in pedagoški mentorji imeli priložnost pogovoriti o prijetnih izkušnjah sodelovanja in možnostih nadaljnjih raziskovalnih aktivnosti. ■

Klinični mentor – pomemben člen v izobraževanju diplomantov zdravstvene nege

Andreja Draginc

V novembru 2015 je na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto potekalo strokovno izobraževanje za klinične mentorje »Klinični mentor – pomemben člen v izobraževanju diplomantov zdravstvene nege«. Udeležilo se ga je kar 180 udeležencev, kliničnih mentorjev iz različnih učnih zavodov (bolnišnic, domov starejših občanov, zdravstvenih domov) s področja širše Dolenjske, Bele krajine, osrednje Slovenije, Posavja in Štajerske. Program srečanja sem povezovala predavateljica Andreja Draginc, mag., vodja kliničnega usposabljanja na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto. Klinične mentorje je pozdravila in nagovorila doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja, dekanica fakultete.

Prejemniki priznanj za naj klinične mentorje

V prvem delu srečanja nas je **doc. dr. Vislava Globevnik Velikonja, spec. klin. psih.**, iz UKC Ljubljana seznanila, kako se soočiti s kriznimi situacijami in stresom v kliničnem okolju, dalje nam je predavateljica **Vesna Zupančič, mag.**, predstavila socialno pedagoški pristop k študentu v krizi.

Klinične mentorje sem seznanila z organizacijo in vodenjem kliničnega usposabljanja na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto, jim predstavila posodobljen pravilnik in dokumentacijo kliničnega usposabljanja. Analiza vprašalnikov za vrednotenje kliničnega usposabljanja s strani študentov je tudi letos potrdila visoko zadovoljstva študentov na kliničnem usposabljanju. Nujno je kontinuirano sodelovanje med fakulteto in učnimi zavodi, saj je le tako možno zagotoviti ustrezen pretok informacij za zagotavljanje kakovosti celotnega sistema kliničnega usposabljanja. Študentki **Tjaša Kladnik** in **Helena Bobik** sta predstavili svoje izkušnje s kliničnega usposabljanja v tujini.

V tretjem sklopu izobraževanja smo dali besedo kliničnim mentorjem iz učnih zavodov, da spregovorijo o izkušnjah s kliničnim usposabljanjem. O kliničnem usposabljanju

študentov zdravstvene nege v Splošni bolnišnici Novo mesto je spregovorila **Zdenka Seničar, dipl. m. s.**, koordinatorica v zdravstveni negi. O kliničnem usposabljanju v Domu starejših občanov Črnomelj sta nam spregovorili **Alenka Vipavec Mahmutovič, dipl. m. s.**, namestnica direktorica za področje zdravstvene nege in oskrbe in **Marija Bartol, dipl. m. s.**

Vlasta Curhalek, dipl. m. s., pomočnica direktorja za zdravstveno nego Zdravstvenega doma Krško pa je predstavila klinično usposabljanje v njihovem učnem zavodu. Predstavljene so bile izkušnje kot tudi predlogi za izboljšanje kakovosti kliničnega usposabljanja.

Ob koncu smo podelili priznanja za naj klinične mentorje po izboru študentov. Priznanje za naj klinično mentorico v bolnišnicah je prejela ga. **Stanka Bojanc** iz Splošne bolnišnice Novo mesto. Priznanje za naj klinično mentorico v zdravstvenih domovih je prejela **Marinka Nagode** iz Zdravstvenega doma Črnomelj. Priznanje za naj klinično mentorico v domovih starejših občanov pa je prejela **Marija Štepec** iz Doma starejših občanov Grosuplje. Vsem prejemnicam priznanj iskreno čestitamo! ■

Aktivnosti študentov Fakultete za zdravstvo Jesenice ob dnevu boja proti AIDS-u

Anja Stenovec, Anita Rošič, Snežana Radić

Že od leta 1988 obeležujemo Svetovni dan boja proti AIDS-u, razglasila ga je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO). Letošnji Svetovni dan boja proti AIDS-u je potekal pod geslom globalne kampanje »Proti ničli - nič novih okužb, nič diskriminacije, nič umrlih zaradi aidsa«. Število okuženih v svetu se namreč še vedno povečuje, prav tako tudi v Sloveniji, kjer sicer še vedno živi manj kot ena HIV pozitivna oseba na 1000 prebivalcev. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je v obdobju zadnjih 30 let zabeležil 725 okužb s HIV, v zadnjem desetletju pa je za aidsom zbolelo 112 oseb (NIJZ, n. d.).

Stojnica ob svetovnem dnevu boja proti AIDS-u.

Študentke FZJ in dijaki SŠJ: Anita, Amina, Anja, Marija, Snežana, Patrik in Meta

HIV (Humman Immunodeficiency Virus) je virus, ki napade imunski sistem in zmanjša obrambo telesa proti boleznim. Lahko povzroči neozdravljivo in življenjsko nevarno zdravstveno stanje, imenovano AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome). V tem stanju je človeški sistem tako oslabil, da se ne more več boriti s celo vrsto boleznimi, s katerimi bi se normalno spopadel in jih obranil (Stop-aids, n. d.).

V svetovnem merilu je AIDS četrti najbolj pogosti vzrok smrti, v Afriki pa celo vodilni, pogostejši od malarije. Virus HIV se nahaja v telesnih tekočinah in se prenaša s krvjo, spermo, predsemensko tekočino, izločki nožnice in materinim mlekom. Posledično je najbolj tvegano vsakršno nezaščiteno spolno vedenje oseb, okuženih z virusom HIV. Sicer se virus nahaja tudi v slini, solzah in seču, vendar v bistveno manjši količini, ki bi lahko pomenila prenos okužbe (Ain Health, n. d.).

Ker pred okužbo z virusom HIV ni varen nihče, je pomembno, da se prenos na zdravo osebo prepreči. To vključuje dobro poznavanje partnerja, uporaba kondoma, izogibanje neprofesionalnemu in nesterilnemu prebadanju kože, pri zdravstvenih delavcih pa še posebej tudi varno delo s kontaminiranimi ostrimi predmeti. Priporočeno je tudi anonimno preventivno testiranje na okužbo z virusom HIV (Kovač et. al., 2010).

Ob letošnjem obeleženju Svetovnega dneva boja proti AIDS-u smo se v Splošni bolnišnici Jesenice (SBJ) združili študenti Fakultete za Zdravstvo Jesenice (FZJ) (Anita, Snežana in Anja) pod vodstvom Sanele Pivač, mag. zn. in dijaki Srednje zdravstvene šole Jesenice (SŠJ) (Meta, Marija, Amina in Patrik). Ozaveščanje obiskovalcev o preventivi AIDS-a je potekalo na dveh stojnicah v SBJ.

Tako obiskovalci kot seveda tudi zaposleni so si lahko na stojnici ob tej priložnosti nadel simbolično rdečo pentljo. Poleg tega so bili kot pomen zaščite na voljo tudi kondomi. Več o sami okužbi so si obiskovalci lahko prebrali v informativnem gradivu, na plakatih ter za ta namen pripravljenih zloženkov Fakultete za zdravstvo Jesenice "Ne tvegaj – zaščiti se". Ker pa smo s tem dnevom stopili tudi v praznični december, so dijaki Srednje zdravstvene šole Jesenice pripravili ročno izdelane jelenčke z rdečo pentljico, na voljo za vse obiskovalcem stojnice. Z igranjem klavirja in prečne flavte pa so poskrbeli tudi za zvoke žive glasbe, ki se je to dopoldne širila daleč po hodnikih bolnišnice.

Odziv na ozaveščanje in opominjanje o pomembnosti preprečevanja prenosa in okužbe z virusom HIV je bil tako s strani zaposlenih kot predvsem tudi obiskovalcev zelo dober. Slednji so bili sprva nekoliko "sramežljivi", vendar si je ob krajšem pogovoru in podanih nekaj informacijah v znak podpore skoraj vsak izmed njih nadel rdečo pentljo. Upamo pa, da je poleg tega vsaj nekaj njih poneslo s seboj tudi misel in glavno sporočilo dneva boja proti aidsu – Uporabite zaščito, ni vredno tvegati! ■

VIRI IN LITERATURA:

- Ain Health, n. d. HiV Virus AIDS: History, Symptoms, Causes, Diagnosis, Prevent, Handling. Available at: <http://topworldoffhealth.blogspot.com/2011/09/hiv-virus-aids-history-symptoms-causes.html>. [Accessed 24 November 2015].
- Kovač, A., Orsag, A., Pavšič, K., Metelko, V., Janša, V., Bregar, J., Kotar, V., Može, V., Steiner, N., Lazar, A. & Klavs, I., 2010. Preprečevanje okužbe s HIV. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta.
- Nacionalni inštitut za javno zdravje, n. d. AIDS. [online] Available at: <http://www.nijz.si/sl/oznake/aids> [Accessed 24 November 2015].
- Stop-aids, n. d. Testiraj se. [online] Available at: <http://www.stop-aids.si/index.php/testiraj-se> [Accessed 24 November 2015].

Kakovostno praktično izobraževanje dijakov srednje šole

Gloria Šepec

V sredo, 2. decembra 2015, smo v prostorih Šolskega centra Novo mesto organizirali seminar z naslovom **Kakovostno praktično izobraževanje dijakov srednje šole**. Seminar smo organizirali članice aktiva zdravstvene nege Srednje zdravstvene in kemijske šole Novo mesto v sodelovanju z Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto. Potekal je že četrtrič po vrsti, ker so želje delodajalcev in nas samih, da si izmenjamo mnenja in opozorimo na morebitne težave.

Praktično usposabljanje pri delodajalcu poteka na srednjih zdravstvenih šolah po zadnji prenovi izobraževalnih programov od šolskega leta 2009/10. Od takrat uspešno sodelujemo z delodajalci na širšem dolenskem, belokranjskem in posavskem področju.

Po uvodni registraciji je sledil kratek kulturni program, ki so ga pripravile kolegice iz kvarteta Rdeče in črno. V imenu Srednje zdravstvene in kemijske šole nas je pozdravila pomočnica ravnateljice **Katja Hrovat** in nam zaželela prijetno druženje.

Mateja Kržičnik, dipl. m. s., univ. dipl. org., nam je predstavila, kako poteka praktični pouk pod mentorstvom članic strokovnega aktiva zdravstvene nege. Praktični pouk v šoli je osnova za izvajanje kliničnih vaj v delovnem okolju. Poudarila je, da si dijaki in mentorice na vseh oddelkih trudimo pridobiti kakovostno praktično znanje. Namen stroke je tudi, da dijaki dobijo celovit pogled na obravnavo pacienta.

Organizatorica praktičnega usposabljanja pri delodajalcih na Srednji zdravstveni in kemijski šoli Novo mesto, **Vida Novinec, dipl. m. s.,** je predstavila potek praktičnega usposabljanja pri delodajalcu (PUD). V tekočem šolskem letu se praktično usposabljanje pri delodajalcu izvaja pri dijakih drugega letnika programa bolničar negovalec, dijaki drugega letnika programa zdravstvena nega-pti ter pri dijaki tretjega in četrtega letnika programa zdravstvena nega. Povprečno v šolskem letu praktično usposabljanje opravljamo pri okoli 25 različnih delodajalcih. Dijaki programa zdravstvena nega imajo PUD v 3. in 4. letniku, v vsakem letniku opravijo 152 ur. V programu bolničar negovalec PUD opravljajo v 2. letniku, in sicer 190 ur, ter v 3. letniku 722 ur.

Svoja videnja glede PUD-a so predstavili dijaki zaključnih letnikov programa zdravstvena nega. **Sabina Bobnar, Lara Gramc in Miloš Topić** so soglasno povedali, da so izkušnje, ki jih pridobijo na izobraževanju pod mentorstvom delodajalcev, zelo bogate in menijo, da jim bodo pomagale na njihovi nadaljnji poklicni poti. Opozorili so tudi na nekaj pomanjkljivosti in stvari, ki so jih med opravljanjem PUD-a motile.

Vida Gričar, SMS, iz Splošne bolnišnice Novo mesto, **Marija Bartolj, dipl. m. s.,** iz Doma starejših občanov Črnomelj in **Vlasta Curhalek, dipl. m. s.,** iz Zdravstvenega doma Krško so predstavile, kako PUD poteka v njihovi delovni organizaciji. Poudarile so, da je dobra vez med mentorjem in dijakom ključnega pomena predvsem za dijaka, ki se razvija od neizkušenega posameznika do osebe, ki je sposobna kritično razmišljati, delovati samostojno in razvijati kompetence delovanja v timu zdravstvene nege.

Delovno vzdušje na seminarju

Zadnje predavanje je izvedla **mag. Mateja Vodnik, vms, prof. soc. ped., dipl. psihoterapevtka** z naslovom *Vzgoja za življenje ali kako učiti mlade*. Poznavanje zakonitosti v medčloveških odnosih je poglobljeno pri delu z mladimi, pri vzgoji in izobraževanju.

Po strokovnem predavanju so se udeleženci udeležili dveh učnih delavnic. Prvo je učno delavnico je izvedla profesorica športne vzgoje **Mirjam Bauer**, ki je pokazala nekaj posameznih vaj za stabilizacijo hrbtenice. Glede na naše delo s pacienti so bile vaje zelo dobrodošle. Cilj vsakega posameznika je, da bi bil brez bolečin in bil zdrav ter da bi živel produktivno in kakovostno življenje. Drugo delavnico z naslovom *Moj odziv – odgovor na to, kako si razložim situacijo* je vodila **Polona Kramar, univ. dipl. psih.,** ki je poskušala skozi konkretne situacije odgovoriti, kako osebna čustva, pretekle izkušnje, razpoloženje, pričakovanja in želje vplivajo na to, kako razumemo neko situacijo ali konflikt.

Ob zaključku strokovnega srečanja so zadovoljni obrazi na udeležencih pokazali več kot včasih povedo same besede, da smo delo opravili strokovno. In dobro staro dejstvo iz šole matere narave pravi, **da skupaj znamo in zmoremo več**. Naše delo v srednjih zdravstvenih šolah je zelo pomembno, ker vzgajamo temelje bodočih zdravstvenih delavcev. Skupaj z delodajalci gradimo na strokovnosti in spretnostih veščinah dijakov, da bodo opravljali delo samostojno, odgovorno in v prihodnosti skrbeli za nas in naše potomce.

Veslimo se uspešnega sodelovanja z delodajalci in vsi skupaj ustvarimo zdravstvene delavce s srcem in strokovnostjo. ■

Iz mleka nikoli ne zraste smreka

Zgodba o mleku se nadaljuje

Jože Lavrinčec

Ni še prav dosti vode preteklo od razmišljanja, ali piti presno mleko, ali raje ne in že je tu nova nabirka vprašanj. In glej ga spaka, prav vsa so o uživanju mleka. Je pač tako, da mleko in mlečni izdelki že tisočletja predstavljajo zelo pomemben del človekove prehrane, se pa v zadnjem desetletju pojavljajo posamezniki, ki so prepričani o škodljivosti teh živil. Ker so posamezniki v svojem prepričanju zelo glasni, je prav, da poiščemo z dokazi podkrepljene trditve in se šele na podlagi teh odločimo.

Mleko skupaj z mlečnimi izdelki vsekakor ostaja zelo pomemben del človekove prehrane. To sicer ne pomeni, da so ta živila nujna v naši prehrani. Nikakor ne! Vsa ta živila bi zlahka izločili iz naše prehrane ter brez težav manjkajoča hranila zagotovili z drugimi živil. In kaj bi dosegli z izločitvijo mleka in mlečnih izdelkov? Nič ali pa mnogo – vsekakor bi podražili svojo prehrano (mleko je skupaj z nekaterimi mlečnimi izdelki najcenejši vir kakovostnih in predvsem lahko prebavljivih beljakovin), osiromašili bi kulinarične užitke in si nekoliko po nepotrebnem zapletli vsakdanjo prehrano.

Po zapisih, dosegljivih na internetnih straneh Ministrstva za kmetijstvo in prehrano, znaša prireja mleka v Sloveniji okoli 600.000 ton letno. Tako je denimo v letu 2011/2012 6.883 proizvajalcev mleka oddalo 530.573 ton mleka. Z neposredno prodajo mleka se je ukvarjalo še 1596 proizvajalcev mleka, ki so neposredno prodali nekaj manj kot 15.000 ton mleka. Isti vir tudi navaja, da znaša samooskrba z mlekom 120 %, poraba mleka za prehrano pa je v letu 2011 znašala 219 kg mleka na prebivalca.

Je potrošnja mleka v Sloveniji velika? Vsekakor ni slaba, čeprav bi si proizvajalci mleka želeli večjo. V povprečju zaužijemo le nekaj manj kakor 0,6 litra mleka dnevno, v takšni ali drugačni obliki, kar povsem zadošča vsem priporočilom zdrave prehrane. Vendar smo, vsaj po podatkih za leto 2007 (vir: Wikipedija) šele na 19. mestu in nas prehitevajo ekonomsko bolj in manj razvite države tako po »levi kakor po desni«. A tudi tu si nam ne bi bilo potrebno beliti glave, če ne bi bil opazen trend upada potrošnje mleka. So temu kriva različna gibanja proti uživanju mleka? Alarmančne novice o škodljivosti mleka, ki jih nekateri mediji pogosto povsem nekritično lansirajo, samo zato, da potešijo senzacij lačno publiko? S tem problemom naj se ukvarja resorno ministrstvo, ki bo tudi moralo sprejeti različne ukrepe za zaščito delovnih mest v kmetijstvu.

Trditev št. 1.: Osebe, ki imajo laktozno intoleranco, ne smejo uživati mleka niti mlečnih izdelkov!

Sodobni svetovalci prehrane, zaposleni v različnih komercialno usmerjenih firmah, opravljajo hitre teste na laktozno intoleranco in takoj, ko je podan sum zanje, svetujejo popolno izločitev mleka in mlečnih izdelkov iz prehrane. Podobne posplošene nasvete je moč zaslediti tudi v različnih internetnih forumih. Že res, da je laktozna intoleranca, ki je posledica neustreznega nastajanja encima laktaze v črevesju, lahko izredno neprijetna, ter, da simptomatika praviloma izzveni ob opustitvi vnosa mle-

čnega sladkorja, a so tako drastični ukrepi le redko v skladu dobro terapevtsko prakso. Strogo izključevanje živil, še posebej, če je brez neke trdne osnove, prinaša v življenje posameznikov več zmede in strahu kakor koristi ter jim istočasno povsem po nepotrebnem podraži življenje. Zaradi laktozne intolerance je danes dejansko veliko zmede in nejasnosti. Že samo zato, ker je v času staranja povsem fiziološko moteno nastajanje laktaze, ki razceplja mlečni sladkor, številni prehranski svetovalci celo po medijih javnega obveščanja vehementno odsvetujejo prav vsem starostnikom uživanje mleka in to tudi v primeru, da sploh še nimajo težav.

Ob slehernem sumu na laktozno intoleranco je edino primerno najprej postaviti diagnozo v ustreznem zdravstvenem centru, določiti stopnjo nastajanja laktaze in temu ustrezno individualno prilagoditi omejitev pri vnosu laktoze ali mlečnega sladkorja (primerjaj: 1,2).

Ker je ravno zaradi nekritičnosti medijev postala laktozna intoleranca obsežno polje vse premalo preverjenih trditev, bo tej temi namenjen celoten prispevek v eni od naslednjih števil Utripa. Neučakani pa naj vzamejo v roke hiter pregledni prispevek: Wadell Lisa: What do we know about lactose?, objavljen v letošnji 6. številki revije Nutrition to me.

Trditev številka 2: Pasterizacija (homogenizacija) spremeni hranilno vrednost mleka! (zaradi pasterizacije/sterilizacije ali homogenizacije je v mleku manj beljakovin in manj kalcija)

Omenjene trditve se prepletajo in kažejo, da številni potrošniki dejansko ne poznajo in ne ločijo posameznih tehnik predelave mleka. Medtem ko sta pasterizacija in sterilizacija mleka termična postopka, katerih namen je uničiti večino aktivnih (pasterizacija) oz. vseh mikroorganizmov ter s tem zagotoviti mikrobiološko varno živilo in istočasno nekoliko podaljšati samo uporabnost, je homogenizacija povsem fizikalno »drobljenje« masčobnih kapljic ter njihova razpršitev po celotnem volumnu mleka. Čeprav je masčoba še vedno v mleku, je le-ta enakomerno razpršena in se tudi po daljšem mirovanju ne nabira na površini kot smetana. Medtem, ko bomo s pasterizacijo ali sterilizacijo mleka dosegli večjo varnost, ima homogenizacija mleka bolj »estetski« učinek.

Obstaja več tehnik pasterizacije mleka, pri vseh je opazen kompromis med višino segrevanja in trajanjem segrevanja, tako da se doseže optimalni učinek: čim bolj uspešno uničenje mikroorganizmov ter čim manjše organoleptične spremembe mleka. Ker pa gre v vsakem primeru za

termično obdelavo se poleg mikroorganizmov inaktivira encime, ki bi povzročili kvarjenje mleka, ter povzroči nekaj sprememb v okusu mleka (vir: 3).

V pestri paleti demonizacije mleka se najdejo posamezniki, ki trdijo, da pasterizacija in sterilizacija mleka uniči C vitamin ter zmanjša vsebnost kalcija oz. poslabša njegovo biološko dostopnost. Čeprav je C vitamina v kravjem mleku izredno malo, se le-ta ne uniči s pasterizacijo, medtem, ko sterilizacija mleka zmanjša njegovo vsebnost (vir: 4). Tako ali tako vsebnost vitamina C v kravjem mleku zelo variira, saj je odvisna od prehrane govedi ter znaša med 0 in 6 mg v dcl. Skratka mleko in mlečni izdelki v nobenem primeru niso omembe vredni vir tega vitamina. Tudi razpad in denaturacija beljakovin je med pasterizacijo manjši, kakor v času običajnega gretja mleka. Kalcij pa je termostabilna rudnina in se njegova vsebnost niti ne zmanjša niti zaradi omenjenih postopkov ni slabše izkoristljiv. Na vsebnost kalcija niti ne vpliva razmaščevanje mleka, ki sicer skupaj z mlečno maščobo odstrani tudi del v maščobi topnih vitaminov (vir: 4). Zaradi slednjega številne mlekarne mleko obogatijo z nekaterimi vitamini, vendar to posebej označijo na embalažo.

Trditev številka 3: Pitje mleka je vzrok za astmo in alergijo!

V tej trditvi se skriva veliko zmede, pomanjkljivega znanja ter strahu. Drži. Alergija na kravje mleko je najpogostejša alergija v zgodnjem življenjskem obdobju in izzveni, če iz prehrane otroka povsem izločimo mlečno beljakovino. V nasprotnem primeru lahko pričakujemo razvoj t. i. alergijskega marša, katerega etapa je tudi astma. Pa vendar posameznik je alergičen za mlečno beljakovino ali pa ni. In samo alergični posamezniki morajo izključiti mlečno beljakovino iz svoje prehrane. Pri ostalih alergikih pitje mleka ne bo povzročilo dodatnih nevšečnosti. Tako so pri astmatikih opazovali pojavnost posameznih astmatskih simptomov po zaužitju polnomastnega, posnetega

mleka in vode ter niso opazili nobenih pomembnih razlik v intenzivnosti ali pogostnosti (vir: 5).

Prepričanje številka 4: Pitje mleka povzroči pospešeno nastajanje sluzi, še posebej v času različnih obolenj.

V prehrani in delovanju človekovega telesa ni prav nič enoznačnega. Vse se neprestano prepleta in je pogosto težko ločiti vzroke od posledic, dejstva od prepričanj. Tudi pri tem prepričanju je tako. Vendar z gotovostjo lahko zatrdimo, da pitje mleka ali uživanje mlečnih izdelkov ne povzroča nastajanja sluzi in je to živilo povsem varno tudi v času različnih pljučnih obolenj.

Sluz vlaži in ščiti sluznice dihal ter »lovi« številne prašne delce oz. tujke, ki jih nato skupaj s sluzjo izločimo iz dihal (vir: 6). Drži, da je zelo veliko ljudi prepričanih, da pitje mleka sluz zgosti in pospeši njeno nastajanje. To nam pravi tudi obsežna avstralska študija, po kateri je kar 60 % staršev otrok s pljučnimi obolenji prepričano o tem. Veliko staršev je bilo prepričanih, da je že ob najmanjšem znaku respiratornega obolenja treba takoj povsem izključiti mleko in mlečne izdelke iz prehrane (vir: 7).

V zadnjih 25 letih je bilo na to temo opravljenih ogromno raziskav in se je kar težko odločiti, kateri bi dali prednost. A, če bi jih poskušali na kratko povzeti, so daleč v ospredju ugotovitve, da med nastajanjem sluzi, niti med subjektivnim občutkom sluzenja in uživanjem mleka ni povezave.

Nekaj pa vseeno drži! Ob pitju mleka (ali vode ali katerekoli napitka nastaja več sline (!) sluz pa je nekoliko redkejša, kakor, če po napitkih ne bi posegli! Seveda je to bolj vprašanje hidracije kakor nastajanja sluzi oz. sline. In še nekaj drži. Ob pitju mleka (ter ostalih beljakovinskih napitkov kot so sojino mleko ipd.) je slina nekoliko gostejša, kar lahko daje subjektivni občutek nastajanja sluzi (vir: 8). Če zapisano dobro razmislimo, potem smo tam, kjer smo bili. Starši in bolniki bodo verjetno ostajali prepričani, da

mleko povzroča zaslužitev, čeprav sluz sama po sebi ne nastaja nič bolj obilno, kakor po pitju katerih koli drugih napitkov. A težava niso starši ali bolniki, temveč vegani, ki so pogosto najbolj zavzeti (in žal pogosto najbolj nekritični) nasprotniki pitja mleka. Vendar je odločitev za pitje mleka lahko zelo demokratična. Čeprav je mleko zelo pomembno osnovno živilo, ni življenjsko pomembno. Le hranila, ki jih prinaša, moramo v primeru izločitve iz jedilnika nadomestiti z drugimi živili.

Prepričanje številka 5: Mleko vsebuje rastne hormone govedi in ti vplivajo na človeka

Drži: mleko povsem naravno vsebuje tudi rastni hormon. Torej humano mleko vsebuje humani rastni hormon, kravje mleko bovine rastni hormon ali bovini somatotropin, ovčji ovčjega itd. Ker rastni hormon spodbuja nastajanje mleka in ker je sodobnost prežeta z rekombinantnimi (sintetičnimi) hormoni, se je v mlekarstvu nekaterih dežel (prednjači ZDA) pojavilo umetno dodajanje bovinega

rekombinantnega hormona, da bi dosegli večjo mlečnost krav (vir: 9). Diskusije o (ne)uporabi tega hormona v vsakdanji praksi v Sloveniji so običajno povsem nesprejete, saj večina mlečnih nasprotnikov zagovarja teorijo zarote in prikrivanja podatkov.

Mirno pa lahko diskutiramo o učinkovanju bovinih hormonov v drugem organizmu, saj le-ti že ob segrevanju delno razpadejo, dokončno pa se, ker so beljakovina, razgradijo pod vplivom želodčnih prebavnih sokov v želodcu. Denaturacija, razgradnja hormonov pa je povsem enako kakor inaktivacija. Skratka hormoni, ki jih mogoče zaužijemo s kravjim (ovčjim, kozjim) mlekom, razpadejo med procesom prebave in nimajo učinka.

In še cela serija drugih trditev o škodljivosti mleka ...

Da, mleko je za nekatere resnično osovraženo živilo. Povzroča anemije (drži: kalcij iz mleka se veže z železom iz drugih živil v netopno spojino. Vendar takšna vezava nastane le ob sočasnem uživanju mleka in živila, bogatega z železom, kar pa v vsakdanji praksi ni ravno pogosto), osteoporozo (biodostopnost kalcija iz mleka ni ravno najvišja, je pa zato vsebnost kalcija v mleku toliko večja, zato kljub veliko višji biodostopnosti kalcija iz nekega rastlinskega živila, ki pa ima praviloma zelo nizko vsebnost kalcija, v končni fazi še vedno zaužijemo več kalcija iz mleka in izdelkov, kakor iz drugih živil. Izjema so le močno industrijsko predelani mlečni izdelki kot npr. topljeni sir in sirni namazi, iz katerih je kalcij slabše izkoristljiv zaradi prevelike količine dodanih fosfatnih soli.), številne vrste raka, sladkorno bolezen tipa 1 (že zdavnaj dokazano, da to ne drži) in sploh – mleko je tako ali tako samo industrija in se promovira samo zato. No, da, a promocija sojinega mleka pa ni industrija? Ali pa promocija riževih napitkov? Ne, ne bomo izgubljali besed ...

In še za konec: le kaj ima naslov »Iz mleka nikoli ne zraste smreka!« s tem prispevkom? Toliko, kakor trditev, da je »kravje mleko hrana za telice in ne za človeške otročičke«. Obe trditvi namreč držita, a vendar nista in ne moreta biti argument za protimlečno kampanjo. Saj ni težko: mleko uživam ali pa ne. In tudi, če ga (ne), lahko živim polno in zdravo življenje, če so le ostale prehranske in življenjske navade v skladu z zdravjem. ■

Viri:

1. National Institutes of Health Consensus Development Conference Statement. NIH Consensus Development Conference: Lactose Intolerance and Health, February 22Y24, 2010.
2. Lomer MC, Parkes GC, Sanderson JD. Review article: lactose intolerance in clinical practice-myths and realities. *Aliment Pharmacol Ther.* 2008;27(2):93-103.
3. Miller GD, Jarvis JK, McBean LD. *Handbook of Dairy Foods and Nutrition*. 2nd ed. Boca Raton, FL: CRC Press; 2000:423.
4. Cifelli CJ, Maples IS, Miller GD. Pasteurization: implications for food safety and nutrition. *Nutr Today.* 2010;45(5):207-213.
5. Nguyen MT. Effect of cow milk on pulmonary function in atopic asthmatic patients. *Ann Allergy Asthma Immunol.* 1997;79(1): 62-64.
6. Adkinson NF, Middleton E. *Middleton's Allergy: Principles and Practice*. 7th ed. Philadelphia, PA: Mosby; 2008.
7. Lee C, Dozor AJ. Do you believe milk makes mucus? *Arch Pediatr Adolesc Med.* 2004;158(6):601-603.
8. Pinnock CB, Arney WK. The milk-mucus belief: sensory analysis comparing cow's milk and a soy placebo. *Appetite.* 1993;20(1): 61-70.
9. Bauman DE. Bovine somatotropin and lactation: from basic science to commercial application. *Domest Anim Endocrinol.* 1999;17(2-3):101-116.

Kaj delajo in kje so danes študentke in študenta

1. generacije univerzitetnega študija zdravstvene vzgoje?

Petra Kersnič

Drage kolegice in cenjena kolega!

Naše poti so se po zaključku študija v letu 1993 razpršile po celi Sloveniji. Po desetih plodnih letih smo skupaj v Mariboru obeležili 10. obletnico vpisa, od takrat dalje pa se nismo več srečali. Ko sem se upokojila, sem si vsako leto zadala med mnogimi načrti tudi to, da bom organizirala srečanje. Sedaj, ko smo že vsi upokojeni, umirjeni, ko so vnuki prestopili šolske pragove in ni več delovnih ovir za srečanje, pa sem se tega resno lotila.

Zato naj tale moj zapis služi temu namenu, da se mi ja-vijo kolegice in kolega, kjer koli že so, da se zberemo in obudimo lepe spomine na leta druženja. Vljudo vas prosim za kontakt na e - naslov petra.kersnic@telemach.net ali mobi 041 677 360.

Da bi se vsi skupaj spomnili, kaj vse smo doživeli, bom povzela nekaj mojih zapisov iz beležke, kjer sem takrat skrbno zapisovala vse, skoraj vse, kar se nam je dogajalo med predavanji in tudi izven njih. Začelo se je na en lep, sončni ponedeljek, natančneje 4. oktobra 1993 točno opoldne. 53 študentk in 2 študenta smo v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani na Kongresnem trgu doživeli prvo dejanje prve generacije študentov zdravstvene vzgoje, programa Višje šole za zdravstvene delavce in Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani. Na tej svečanosti smo prejeli indekse in poslušali uvodne besede dekanov in rektorja. Po prihodu v matično hišo našega novega življenjskega podviga – na Višjo šolo za zdravstvene delavce na Poljanski 26 a pa smo ob 13.30 pred prvimi predavanji naredili še skupinsko fotografijo, ki jo prilagam.

Naš študij so nam uvodničarji tega dne povzeto predstavili takole:

»Model študija zdravstvene vzgoje ni tradicionalen, temveč je integralni študij, ki sloni na teoriji molekularnega znanja – to se kaže v vertikalnih in horizontalnih povezavah programske sheme. **Filozofija programa** je zgrajena na temeljnih vrednotah, ki so opredeljene v osrednjih kategorijah programa: človek, družba, zdravje, zdravstvena vzgoja in izobraževanje in zdravstvena nega.

Program tvorijo štirje sklopi zdravstvene nege: 1 – teorija in metodologija; 2 – pedagoški sklop; 3 – raziskovalni sklop in 4 – management ter štirje sklopi podpornih predmetov: 1- sociologija, aktualna zdravstvena problematika; zdravje, bolezen in okolje, svetovanje; 2 – psihologija v zdravstvu, teorija vzgoje, didaktika, didaktika zdravstvene vzgoje, izobraževanje za zdravje; 3 – statistika z računalništvom, raziskovalna metodologija; 4 – organizacija dela v zdravstvu in zdravstveni negi, sistem zdravstvene varstva s poslovanjem zdravstvenih zavodov.»

Na prvi pogled smo, glede na to, da smo v veliki večini prihajali iz povprečno deset do petnajstletne prakse, ugotavljali, da nam program ponuja veliko tistega, kar bi že zdavnaj pri svojem delu potrebovali. Številne vsebine smo opredmetili in uresničevali skozi številna napovedana in nenapovedana preverjanja znanja in seminarske naloge,

Skupinska slika ob zaključku šolanja

na začetku objavljena dva – na koncu realizirana tri integralna projektna dela in končno z diplomsko nalogo.

Naj naštejem nekaj spominov, ki so se mi zapisali skozi dve leti študija, kjer smo letne čase doživljali v predavalnici prvega nadstropja številka 207, od koder je segel pogled na tri mogočne kostanje. Nepozabni so jutranji sončni vzhodi v tretjem in četrtem tednu meseca, ko so potekala predavanja, spogledovanje s kostanji, ki so ozelele, cveteli, bili polni plodov in nato porumenelo in odpadajoče listje, ki je naznanjalo konec leta. Iste dneve smo imeli priložnost videti tudi sončne zahode in nemalokrat večerno zarjo, ki nas je spremljala po celodnevem druženju na poti domov.

Že decembra istega leta je naša skupnost dobila vzdevek, ki so nam ga podelili redni študentje – »Geriatrčni razred« – sami smo ga s ponosom spremenili v 1. G, rekoč samo da nismo »pediatrčni razred«.

Bili smo skrbni in vzorni študentje – vsaj tako so nas ocenjevali v učiteljskih zbiorih obeh fakultet. Spoznali smo se s »silabusu« ali zgoščenimi vsebinami predavanj tem. Nič koliko uric smo prebili na konzultacijah, ob enem pa se štirinajst dni soočili z vsakdanjim študentskim življenjem, naslednjih štirinajst pa v delovnem okolju. Skupaj smo podoživljali rojstne dneve, nekaj okroglih obletnic, se veselile vsakega kolokvija in izpita in nazdravljale, ko so naše kolegice postale nekatere mamice, druge pa mlade in najlepše babice tega sveta.

Mnogokrat so nam mnogi, predvsem gostujoči profesorji, mirno priznali, da bomo skupaj oblikovali vsebine predmeta. Danes vem, da smo bili velikokrat testna skupina za mnenja na številne vsesplošne teme – ukvarjali smo se z analitiki in planerji v zdravstvu, komentirali protikadilski zakon, komentirali položaj žensk in politike in še bi se dalo naštet. Ena zanimivejših interakcij z enim izmed predavateljev, ko smo se srečale z mag. dr. sc., dr. med., specialistom, ki na je v uvodu povedal, da je bil obveščen, da bo imel pred seboj »neke podiplomke«, od katerih nas je nekaj iz vsakodnevnih prakse poznal. Svojega presenečenja, da bodo še študirale medicinske sestre, saj so že naredile šolo za ta poklic, ni znal in ni mogel skriti. Predaval je po v teoriji nikjer omenjene metode »rikverc« ali z vzvratno držo – tak je bil njegov napovednik. 102 minuti smo poslušali esej o »pocarjih«, ki delajo registre, o tem, da se politiki gredo Hyd Park, da smo Slovenci narod piščancev, piškavih zobcev, kruhovcev, krompirjevcev – vsi skupaj pa smo iz »Forest Gumpa«. Tudi to sporočilo smo ob zaključku slišali, da smo »okvarjeni« od vseh »nefizioloških« stanj in pozicij, zreli za registracijo obolenj zaradi vsakdanjega dela. Na srce pa nam je položil, da razmislimo in rešimo najbrž po njegovem temeljno vprašanje, ali je poslušanje, sedenje in sodelovanje v učnem procesu sploh delo! Njegov pogled oziroma nebesedno komuni-

kacijo smo zaznale dvakrat – ob prihodu in odhodu iz predavalnice.

Kot balzam je med nas prišla prof. Marja Strojin, ki nam je zapisala na tablo »JAZ« z veliko začetnico – ter nas prepričevala, da smo in moramo biti sami sebi največ – šele nato so drugi – pa čeprav smo naučeni in delamo po principu, da so za nas pomembni oziroma najpomembnejši drugi. Vprašala sem se, zakaj je nisem slišala mnogo let prej.

V aprilu 1994 smo se potrudili izdati ali bolje rečeno napisati naše prvo interno glasilo 1. G – SLADKA LIMONA z motom: V skupini nisi nikoli sam, če pa si, potem nisi v naši skupini.

In kot se za prave absolvente spodobi – šli smo tudi na absolventske izlete, ki ga je organizirala pripravniška agencija, ustanovljena samo za to potovanje – »MOJ-PET«. Pot in vse, kar smo doživeli na popotovanju po Franciji in po dolini Loare, nas je še bolj združila in povezala. Ob tem pa me preveva iskrena želja, da bi danes, ko smo v večini že zaključili aktivno obdobje naše delovne dobe, lahko skupaj odšli še na kakšno pot, da bi bilo dovolj časa in možnosti za druženje, klepetanje, kofetkanje in zabavo. S tem zapisom poskušam te moje dolgoletne namere uresničiti. ■

Zimsko razvajanje v Prekmurju

od 2. januarja do 31. marca 2016

- 3 x polpenzion s samopostrežnimi obroki
- neomejeno kopanje v hotelskem bazenu s termalno vodo iz lastnega vrelca
- dnevno 1 vstop v svet savn
- neomejen vstop v fitnes studio
- uporaba kopalnega plašča v času bivanja
- brezplačni dostop do interneta
- parkirni prostor ob hotelu
- celodnevno kopanje tudi na dan odhoda

NEVERJETNA CENA ZA DVE OSEBI 174 EUR v dvoposteljni sobi.

Ostala doplačila po veljavnem ceniku.

NE PREZRITE:

DRUŽINSKI BONUS v času zimskih počitnic – 12. – 28. 2. 2016

- prvi otrok do 12. let v sobi s starši – brezplačno
- drugi otrok do 12. let v sobi s starši – 20 EUR na dan

Poslovni center v hotelu Diana vam omogoča organizacijo velikih in malih dogodkov. Razpolagamo z dvorano, ki sprejme do 500 udeležencev, ter dva manjša prostora, prav tako pa z opremo, potrebno za nemoten potek vašega dogodka. Strokovnost dogodka prepuščamo vam, za ostalo poskrbimo mi. Naj postane vaša zgodba del naše knjige z naslovom »Zgodbe žitnih polj«

Za vsa društva in sekcije smo pripravili posebno ponudbo.

HOTEL DIANA

Zgodbe žitnih polj ★★★

Informacije in rezervacije:

HOTEL DIANA ★★★, Slovenska ulica 52, 9000 Murska Sobota

Telefon: + 386 2 514 12 00 • e-pošta: info@hotel-diana.si • www.hotel-diana.si

Splošna bolnišnica Jesenice / General Hospital Jesenice
Cesta maršala Tita 112, 4270 Jesenice
t: +386 (0)4 586 80 00, f: +386 (0)4 586 84 01, e: info@sb-je.si

Jesenice, 18.12.2015

IZOBRAŽEVANJE ZA PRIDOBITEV SPECIALNIH ZNANJ - KOORDINATOR ZDRAVSTVENE OSKRBE (CASE MANAGER)

Splošna bolnišnica Jesenice organizira izobraževanje za pridobitev specialnega znanja - koordinator zdravstvene oskrbe (case manager)

Namen vzpostavitve koordinatorja zdravstvene oskrbe (v nadaljevanju KZO) je doseči tak sistem obravnave, ki bo spremljal pacienta že pred sprejemom oz. od sprejema, med celotno bolnišnično obravnavo, do usklajenega načrta odpusta, ter skrb za pacienta po odpustu.

Namen izobraževanja

Namen izobraževalnega programa iz specialnih znanj s področja koordinacije zdravstvene oskrbe je usposabljanje dipl. m. s. / dipl. zn. za izvajanje nalog in kompetenc za strokovno in profesionalno delo ter uspešno komuniciranje s pacienti, njihovimi svojci in drugimi poklicnimi skupinami.

Cilji izobraževanja

- Seznanitev z izhodišči za vzpostavitev koordinatorja zdravstvene oskrbe v okviru bolnišnic in ekonomiko v zdravstvu
- Pridobitev kompetenc za izvajanje in koordiniranje celostne oskrbe pacientov in spremljanje kazalcev kakovosti pri izvajanju učinkovite koordinacije pri pacientih pred, med in po sprejemu v bolnišnično obravnavo, ki vključuje tudi primarni nivo zdravstvene oskrbe in socialno službo
- Vključevanje v zdravstveno obravnavo pacienta pri načrtovanju pacientovega odpusta in oblikovanje učinkovitih odnosov s ključnimi posamezniki, pri pacientovem načrtovanju odpusta na oddelkih in podajanje informacij o odpustu
- Razvoj strokovnega znanja in izkušenj na področju koordiniranja celostne oskrbe pacientov s poudarkom na prepoznavi kritičnih dejavnikov za otežen odpust v domače okolje ali drugo institucijo

Udeleženci izobraževanja

Udeleženci / ke šole so diplomirane medicinske sestre / zdravstveniki, ki imajo več kot 5 let delovnih izkušenj na ožjem strokovnem področju.

Lokacija in obseg izobraževanja

Prostori Splošne bolnišnice Jesenice. Izobraževanje bo trajalo 100 pedagoških ur, od tega je 20 ur teoretičnih vsebin in 80 ur praktičnega usposabljanja v okviru klinične prakse in priprave študije primera.

Naziv, ki ga pridobi udeleženec izobraževanja je koordinator zdravstvene oskrbe. Sistemizacija delovnega mesta je opredeljena v Kolektivni pogodbi pod E037013 – diplomirana medicinska sestra s specialnimi znanji VII/1.

Predviden začetek: bo v marcu 2016.

Preliminarne najave udeležencev sprejemamo do **29.2.2016** na e – naslov andreja.kraigher@sb-je.si. Vse dodatne informacije boste dobili po preliminarni najavi oz. na zgornjem e-naslovu.

*Pomočnica direktorja za področje ZNO
Tanja Pristavec, mag. zdr. nege*

TEMA SREČANJA
STROKOVNI KLINIČNI VEČER V JANUARJU
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek, 21. 1. 2016 ob 16. uri v veliki predavalnici stolpnice Klinike za kirurgijo UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
Program izobraževanja
SODOBNI BIOPSIHOSOCIALNI PRISTOPI PRI OBRAVNAVI TEŽJIH DUŠEVNIH MOTENJ V SKUPNOSTI, Tim ambulantne skupnostne obravnave pacientov (ASPO) na Oddelku za psihiatrijo UKC MARIBOR
Organizator
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor)
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Strokovno izpopolnjevanje je za člane DMSBZT Maribor brezplačno, za člane drugih regijskih strokovnih društev znaša kotizacija 25 EUR, za nečlane Zbornice - Zveze 50 EUR (DDV je vključen v ceno). V ceno je vključena organizacija kliničnega strokovnega večera in potrdilo o udeležbi.
Licenčne in pedagoške točke
Strokovno izobraževanje je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjenj Zbornice - Zveze Slovenije za leto 2016. Izobraževanje je v postopku pridobivanja LT.
Dodatne informacije in prijava
Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 0010 pri Nova KBM d.d. Prijavo na strokovni klinični večer opravite na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si pod: PRIJAVA NA STROKOVNI KLINIČNI VEČER Vljudno vabljeni.

TEMA SREČANJA
STROKOVNO POPOLDNE "KODEKS ETIKE -GA POZNAMO?"; LEONIDA PERČIČ
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
21. 1. 2016, Celje, Srednja zdravstvena šola Celje, 1. nadstr, učilnica 1, ob 15. uri
Program izobraževanja
Predstavitve kodeksa etike medicinskih sester, babic
Organizator
DMSBZT Celje
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Za člane DMSBZT Celje ter ZB ZV je brezplačna, za nečlane pa je kotizacija 15 eur z ddv, plača pa se po izstavitvi računa.
Licenčne in pedagoške točke
Za udeležbo je priznanih 5 licenčnih in pedagoških točk s stani MZ.
Dodatne informacije in prijava
Prijave so na mail; info@dmsbzt-celje.si

TEMA SREČANJA
KLINIČNO POPOLDNE O RAVNANJU S TVEGANIMI ZDRAVILI
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek, 28. 1. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 16. uri Registracija udeležencev do 15.30 - 16.00 ure
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Klinični večer je namenjen članom DMSBZT Ljubljana. Število udeležencev je omejeno do 32. Kotizacije ni!
Licenčne in pedagoške točke
Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 20. 01. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
ŠOLA PROTI BOLEČINI V KRIŽU	POKLICNA ETIKA - MENEDŽMENT ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE V LUČI ETIKE	ZAKONODAJA S PODROČJA ZDRAVSTVA
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek, 5. 2. 2016 Ljubljana DMBZT Ljubljana, Poljanska 14 Začetek ob 16. uri Registracija udeležencev med 15.45 do 16.00	Četrtek, 11. 2. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev do 7.30 - 8.00 ure	Petek, 12. 2. 2016, v predavalnici "Nacionalnega inštituta za javno zdravje Ljubljana", Zaloška cesta 29, Ljubljana. Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev do 7.30 - 8. ure
Program izobraževanja	Program izobraževanja	Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Organizator	Organizator	Organizator
		
DMSBZT Ljubljana	DMSBZT Ljubljana	DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacije za člane DMSZT Ljubljana ni. Za člane ZZBN znaša 10 €, za ostale udeležence 20 €. Število udeležencev je omejeno do 15.	Kotizacija z DDV za člane znaša 120 €, za nečlane 240 € in se plačana po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 24.	Kotizacija z DDV za člane znaša 60 €, ter 120 € za nečlane društva in se plača po izstavljenem računu. V kotizacijo je všteto gradivo in organizacija seminarja ter osvežitev med odmori.
Licenčne in pedagoške točke	Licenčne in pedagoške točke	Licenčne in pedagoške točke
Program izobraževanja je v postopku za pridobitev licenčnih točk.	Vloga za pridobitev licenčnih točk za strokovno izpopolnjevanje/izobraževanje je bila oddana na Ministrstvo za zdravje. Vloga za pridobitev pedagoških točk za vpis strokovnega srečanja/dogodka v register izpopolnjevanj/izobraženj je bila oddana na Zbornico - Zvezo.	Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk.
Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 2. 2. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 2. 2. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 3. 2. 2016, oziroma do zasedenosti mest (80). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA
STROKOVNO POPOLDNE: PSIHOLOŠKA PODPORA PRI PACIENTKI Z MALIGNIM GINEKOLOŠKIM OBOLENJEM; SLEMENŠEK MARJANA
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
18. 2. 2016, Celje, Srednja zdravstvena šola Celje, 1. nadstropje, učilnica 1, ob 15. uri
Program izobraževanja
Predstavitve problema in ugotavljanje rešitev pri pacientkah z malignimi ginekološkimi obolenji.
Organizator
DMSBZT Celje
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Za člane DMSBZT Celje ter ZB - ZV je brezplačna, za nečlane pa je kotizacija 15 eur z ddv, plača pa se po izstavitvi računa.
Licenčne in pedagoške točke
Za udeležbo je priznanih 5 licenčnih in pedagoških točk.
Dodatne informacije in prijava
Prijave so na mail; info@dmsbzt-celje.si

TEMA SREČANJA
TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z VKLJUČENIM AED
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Ponedeljek, 29. 2. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev od 7.30 do 8. ure
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV za člane znaša 80 €, za nečlane 160 € in se plačana po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 32.
Licenčne in pedagoške točke
Vloga za pridobitev licenčnih točk za strokovno izpopolnjevanje/izobraževanje je bila oddana na Ministrstvo za zdravje. Vloga za pridobitev pedagoških točk za vpis strokovnega srečanja/dogodka v register izpopolnjevanj/izobraženj je bila oddana na Zbornico - Zvezo.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 20. 2. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA
TUDI BESEDA JE ZDRAVILO
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
1. in 2. marec 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev od 7.45 do 8. ure
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Učna delavnica je namenjena članom DMSBZT Ljubljana. Prispevek je 25 € - brez DDV-ja. Število udeležencev je omejeno do 20.
Licenčne in pedagoške točke
Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 19. 2. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
HOLISTIČNA OBRAVNAVA PACIENTA V ENTEROSTOMALNI TERAPIJI – OD PREVENTIVE DO URGENTNIH STANJ.	VLOGA MEDICINSKE SESTRE PRI PACIENTIH S SRČNO - ŽILNIMI IN RAKASTIMI BOLENIJI STROKOVNI SEMINAR Z UČNIMI DELAVNICAMI	STROKOVNI SEMINAR Z MEDNARODNO UDELEŽBO ZAPLETI IN PRISTOPI V REHABILITACIJSKI ZDRAVSTVENI NEGI
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
3. in 4. marec 2016; Termalna Laško	Petek, 4. marec 2016, Celje	Četrtek, 10. 3. 2016. Naravno zdravišče Topolšica d. d., Topolšica 77, Topolšica Registracija udeležencev od 8. do 8.30. Začetek ob 8.30. Potekal bo elektronski način registracije, zato imejte s seboj člansko izkaznico.
Program izobraževanja	Program izobraževanja	Program izobraževanja
Pacient s stomo omogoča medicinskim sestram širok pogled na možnosti, ki jih imajo ob obravnavi pacienta s kronično boleznijo z vidika kakovosti njegovega življenja, izvedbe različnih postopkov in posegov ter ukrepanje ob urgentnih stanjih, ko se le ta izrazijo.	Program izobraževanja bo objavljen na spletni strani: www.zbornica-zveza.si	Predstaviti bomo zaplete, s katerimi se srečujemo pri zdravstveni negi pacienta v fazi rehabilitacije in pristope za njihovo reševanje. Program bo v celoti objavljen na strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si in strokovne sekcije http://sekcija-ms-v-rehabilitaciji-in-zdraviliski-dejavnosti.si
Organizator	Organizator	Organizator
Zbornica - Zveza, Strokovna Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji	Zbornica - Zveza, Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju	Zbornica - Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdravilski dejavnosti
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacijo poravnate na transakcijski račun ZBNS-ZDMSBZTS št. 02015-0258761484, sklic na 00 0215 0203016 s pripisom za Sekcijo medicinskih sester v enterostomalni terapiji, ki je odprt pri NLB d.d., poslovalnica Tavčarjeva 7, 1000 Ljubljana.	Za člane Zbornice - Zveze s poravnano članarino je kotizacija s 50 % popustom v višini 95 evrov, za nečlane pa 190 evrov, ki jo prosim nakažite na transakcijski račun: NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, št. 02015-028761480, sklic na številko 00 0203 - 04032016.	Kotizacija z DDV-jem za člane Zbornice - Zveze s 50 % popustom znaša 95 €, za nečlane pa 190 €. Kotizacijo nakažite na TRR Zbornice - Zveze pri NLB d.d. številka 02015-0258761480, sklic 00 0213-10032016.
Licenčne in pedagoške točke	Licenčne in pedagoške točke	Licenčne in pedagoške točke
Program bo vrednoten z pedagoškimi točkami in licenčnimi točkami.	Seminar bo vrednoten s pedagoškimi in licenčnimi točkami Zbornice - Zveze.	Program bo vrednoten s pedagoškimi in licenčnimi točkami.
Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava
Bodo objavljene na spletni strani Zbornice - Zveze, lahko pa nas kontaktirate po elektronski pošti na naslov tamara.stemberger@gmail.com	Dodatne informacije bodo objavljene na spletni strani Zbornice - Zveze, možno tudi preko e-pošte: irena.sumak@gmail.com	Prijave bodo možne preko spletne strani www.zbornica-zveza.si preko e-prijavnice. V naboru izobraževanj poiščite strokovno izpopolnjevanje ZAPLETI. Prijave bodo odprte do 4. 3. 2016. Dodatne informacije in prijava tudi na e-naslov: romana.petkovsek@ir-rs.si , tel: 01/4758212

TEMA SREČANJA	
EMPATIJA, KOMUNIKACIJA IN ČUSTVENI ODZIV V ODNOSU MEDICINSKA SESTRA IN PACIENT	
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	
18. marec 2016, Celje, Hotel Celeia Registracija med 8.30 in 9.30	
Program izobraževanja	
Podroben program izobraževanja bo objavljen naknadno.	
Organizator	
Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini	
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	
Kotizacija z DDV znaša 190 € (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50 % popust). Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zbornice-Zveze št. 02015- 0258761480, sklic na številko 00 0210-18032016.	
Licenčne in pedagoške točke	
Program bo vložen za licenčno vrednotenje in vpis v evidenco strokovnih izobraževanj.	
Dodatne informacije in prijava	
Prijava preko e-prijave na spletni strani Zbornice - Zveze Dodatne informacije: Tadeja Bizjak tel. 040 231 312 ali elektronska pošta: sekcijasposnemedicine@gmail.com	

Iz navodila za objavo prispevkov, obvestil in izobraževanj v Utripu

Obvezno napišite naslov prispevka, rubriko, v kateri želite, da je prispevek objavljen in ime in priimek avtorja besedila ter fotografij.

Prispevki naj bodo napisani v programu Word, pisava Ariel (12) in presledek med vrsticami 1,5.

Zaželeno je, da prispevki niso daljši kot 4.000 znakov (oziroma 70 vrstic). Ime datoteke naj se začne z imenom rubrike (kamor prispevek sodi) in nadaljuje s skrajšanim naslovom. Urednica si pridržuje pravico, da uvrsti prispevek v drugo rubriko, kot je želja avtorja, če meni, da je druga rubrika ustrežnejša.

Prosim, da pri poimenovanju datotek ne uporabljate šumnikov. Če ste k prispevku priložili digitalno fotografijo ali dve, naj bo prispevek temu primerno krajši.

Ne bomo objavili prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih.

Fotografije

Digitalne fotografije naj ne bodo del prispevkov v Wordu, ampak naj bodo oddane kot samostojne priponke – ne v Wordu (jpg idr.) Fotografije morajo biti kakovostne, ker jih sicer ne bomo mogli objaviti. Prosim, da so fotografije opremljene s podnapisom (vsebuje naj kraj, čas dogodka in imena oseb, če jih ni več kot sedem) in avtorjem.

Podnapis pod fotografijo naj bo sestavni del prispevka v Wordu.

Odmevi

Odmevi na prispele članke oziroma prispevke za rubriko Prejeli smo so lahko dolgi največ 1.500 znakov. Če so daljši in jih ne krajša avtor, jih krajša odgovorna urednica. **Ne objavljamo odmevov z žaljivimi in neresničnimi vsebinami.** Objavljamo samo odmeve članic in članov Zbornice – Zveze.

Izobraževanja

Napovedi izobraževanj objavimo v obrazcu, ki je na voljo na spletni strani. Na spletni strani Zbornice – Zveze pa objavimo celoten program izobraževanja.

Brezplačno objavimo samo izobraževanja, ki jih organizira ali soorganizira Zbornica – Zveza (strokovne sekcije, strokovna društva, Nacionalni center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj, delovne skupine Zbornice – Zveze, ...)

Vsa izobraževanja objavimo samo v obliki obrazca (izjema so kongres Zbornice – Zveze ali mednarodni kongresi ter simpoziji regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij) in celoten program na spletni strani Zbornice – Zveze. Plačane oglase objavimo v obliki, kot jo zahteva plačnik.

Izjemoma so možne kompenzacije – objava oglasa v zameno za kotizacije. Bodite pozorni na nov obrazec za objavo izobraževanj, ki je na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze.

Napovedi interesnih dejavnosti strokovnih društev

objavimo v obrazcih, ki so na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze ali pa na običajen način, vendar je obseg omejen na 1/3 strani v Utripu.

Prosim, da čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Mnenja o uredniški politiki Utripa, predloge za nove rubrike idr. sprejemamo po elektronski pošti utrip@zbornica-zveza.si
Zahvaljujemo se za vaše nove ideje, pohvale in predloge. Cenimo vaše sodelovanje

Uredniški odbor Utripa

Gremo na počitnice v Terme Čatež

Preživite zimske počitnice v prijetnem objemu termalnih voda v Termah Čatež v Čatežu ali v Žusterni z vodno zabavo v največjem vodnem parku na obali...

Hotel Terme****

UDOBJE BIVANJA, MIRNO RAZKOŠJE VSEGA...

2 polpenziona - 3 dni termalnega razvajanja

+ pijača ob večerji

že od **199,90 € za DVA**

v terminu: od 2.1. - 24.4.2016.

Hotel Toplice****/****

POPOLN DRUŽINSKI PAKET

2 polpenziona - 3 dni kopanja

+ pijača ob večerji

že od **239 € za DVA**

Prvi otrok do 11,99 let in drugi otrok do 5,99 let BREZPLAČNO!

v terminu 02.01. - 24.04.2016

NAJugodnejše počitnice

v Apartmajih***

Najem apartmaja + kopanje
že od 77,00 €/dan (do 5 oseb)

Min. bivanja 2 noči!

v terminu 10.01. - 22.04.2016

Hotel Žusterna***

PAKET ZA NAJU

2 polpenziona - 3 dni kopanja

že od **178 € za DVE OSEBI**

Otrok do 5,99. leta **BREZPLAČNO,**

otrok od 6 - 11,99 let **50% POPUST**

v terminu 02.01. - 24.04.2016

- IZBIRA SLIKOVNIH METOD V KARDIOLOGIJI IN RADIOLOGIJI
- AKUTNI KORONARNI SINDROM: VIDETI SKRITO
- TROJNA PROTITROMBOTIČNA TERAPIJA – MITI IN RESNICE
- REVASKULARIZACIJA SRCA: KAKO SE ODLOČITI?
- VELIKE BOLEZNI DROBNIH ŽIL
- AKS: AKUTNA ANTIAGREGACIJA NA TERENU IN V BOLNIŠNICI
- NAVODILA ZA UPORABO ŽIVLJENJA PO MIOKARDNEM INFARKTU
- KARDIOLOŠKI BOLNIK IN ZDRAVILA
- PRAVILNA IZBIRA IN UPORABA ZDRAVIL
- PRIPRAVA IN PRAVILNO DAJANJE ZDRAVIL V URGENTNI KARDIOLOGIJI
- ŽILNO STARANJE – KJE JE UČINKOVITA ZAVORA?
- DISLIPIDEMIIJA JE PRI DIABETIKU DRUGAČNA
- VROČE TEME V KARDIOLOGIJI

Uporabna **kardiologija**

Dobra vprašanja si zaslužijo dobre odgovore.

2016

Kongresni center St. Bernardin, Portorož

29. - 30. januar 2016

www.edumedic.si

